Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Ehrencron-Müller, Astrid.
Titel | Title:	Den signede Dag : en Historie fra Østerlide Præstegaard.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : H. Hagerups Forlag, 1905
Fysiske størrelse | Physical extent:	208 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

5f, -221.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130018759242

ASTRID EHRENCRON-MÜLLER

DEN SIGNEDE DAG

H. HAGERUPS FORLAG — KØBENHAVN

HOVEDKOMMISSIONÆR FOR NORGE: H. ASCHEHOUG & CO.

DEN SIGNEDE DAG

ASTRID EHRENCRON-MÜLLER

DEN SIGNEDE DAG

EN HISTORIE FRA ØSTERLIDE PRÆSTEGAARD

KØBENHAVN
H. HAGERUPS FORLAG
1905

KØBENHAVN — GRÆBES BOGTRYKKERI

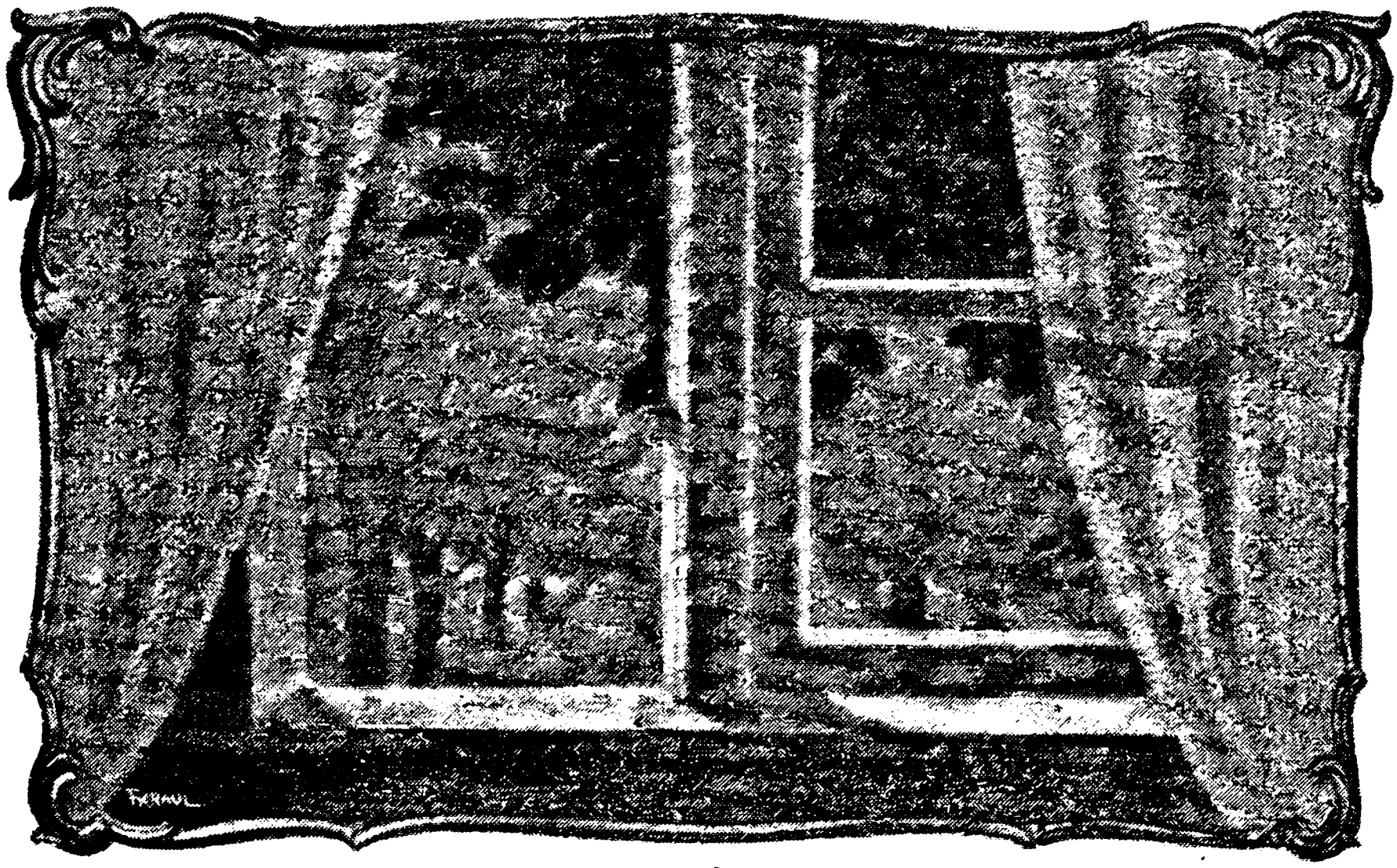

Aa, som de Linde duftede! Den gamle Præst rejste sig, gik hen til Vinduet, og bøjede sig ud over Karmen. Aa, som de duftede, de to gamle Linde derude, men se — Karmen var jo ogsaa drysset fuld af de grønliggule Blomsterklaser; helt ned paa Gulvet var de drysset, og paa Solbænken laa de tæt og fint, og skinnede som døde Insekter i Sommernatten.

Præsten var lige kommen hjem fra et Sygebesøg to Mil borte, den halve Nat havde det taget, — men han trængte ikke til Hvile eller Søvn nu, vilde ikke trænge til det. Inat vilde han være ung.

Han sukkede. Aa, som den greb ham den Duft! Varm og blød som en Mindekaabe svøbte den sig om hans Tanker.

Han bøjede sig ud over — dér laa Elmealleen, med sine Mannafrugters lyse Smaadynger ind mellem de mørke Blade, og dér stod Guldregnen, den ældgamle Guldregn med alle de klirrende Bjælder, skinnende og dirrende som smaabitte Guldrangler gennem Maanetaagernes Sølvslør.

Guldrangler til lille Yvonne — ja!

Den gamle Præst smilte. Saa gik han hen til Reolen og bøjede sig ned til den nederste Hylde, hvor de store Kirkebøger stod, yderst ved Døren stod de, at de kunde reddes først af alt, om Ild kom paa, eller Lynet slog ned, at ikke Slægters Gang skulde fordølges eller deres Historie og Foreteelse gaa tabt for Efterkommerne i en uoverskuelig Rækkefølge.

Han slog Bogen op paa Bordet ved Vinduet og dyppede Pennen, men saa stærkt rystede hans Haand, at han maatte lægge den fra sig igen.

Han lagde Haanden i sit Skød og stirrede paa den.

«Ja — ja!» sagde han, «intet Under at Du ryster og vægrer Dig ved at skrive det, som Du ikke kan tro er sandt. Og dog er det saaledes. Her sidder jeg, en gammel Mand med hvide Haar og trætte Øjne og forlanger af Dig, Du min tro Tjener i snart tredsindstyve Aar, at Du skal skrive min Førstefødtes Navn ind i Kirkebogen.

Født i denne duftende Nat, mens Duggen faldt og Natviolen sprang ud og Engtaagerne gled forbi Ruden!»

Han lænede sig tilbage i Stolen og trak Skærmen ned for Lampen; hans Øjne var trætte af at vaage, og hans Tanker af at færdes.

Og dog fangede de ingen Hvile. Som flakkende Fugle, som Insekter, der sendes fra Kuben at hente Honning fra Blomst til Blomst, saaledes sendte han sine Tankers Sendebud at hente hjem til hans Hjerte Minde paa Minde fra Aarene, der svandt, som Blomster, der visnede og døde, men hvis Honning laa gemt dér, hvor Tankerne skulde vide at finde den.

Og han husker en Morgen, en straalende Morgen i Juni, da Æbleroserne blomstrede nede i Vænget, at den unge Hustru, som nu laa derinde med sit Barn i Armene, blev lagt i hans Arme, selv et lille Barn, der fik Guldregnens Bjælder til Rangle og Legetøi.

Hvor kom hun egentlig fra det Barn? Ja, hvor kommer de fra, alle Midsommerens andre Blomster — hun laa i en Rosenhæk i Haven, da han og hans Hustru kom gaaende ad den smalle Grusgang paa Vej fra Kirken. Morgenvinden legede med hendes sorte Krøller, og Duggen var trillet ned fra Roserne og laa som Perler paa Barnets smaa nøgne Arme.

Hans Hustru, hun som nu i otte Aar havde sovet derude paa den gamle Landsbykirkegaard, havde været henrykt, rørt over det underlige Morgensyn — der blev anstillet Undersøgelser, Efterspørgsler, Præsten kendte jo hver og een i Sognet, nogen indfødt kunde det altsaa ikke være. Men det hændte ikke sjældent, at der kom omflakkende Folk til

Egnen — brun var den lille jo, og sortøjet som en Tater — hvem kunde vide!

Han husker Hustruens Glæde, han ser hendes straalende Øjne.

«Hvor hun er henrivende! Ikke sandt Axel, vi beholder hende da? Sig ja — hører Du Axel, jeg ved, Du vil ikke fortryde det, jeg ved, den vil blive os til saa megen Glæde. Saa — sig saa ja Axel, Du ved ikke selv til hvor megen Glæde hun vil blive Dig.»

Den gamle Præst smiler og sukker.

«Du ved ikke selv, til hvor megen Glæde, hun vil blive Dig.»

Og dog . . . .

Og atter sender han sine Tankers Sendebud ud at sanke ind fra Mindets Kube med de tusende Celler og Gange, som kun de ved Vej i.

Og atter kommer de tilbage, og Billed paa Billed glider forbi hans Øjne, Taagebilleder, belyst af Mindets Festkærter.

Der staar et Barn foran det store Rosenbed i Midterplænen. Ved Siden af staar Gartneren og hans Dreng med Trillebør og Lugekniv. Midt i Bedet knejser en mærkelig Blomst med brandrøde Klokker og kongelig Rejsning; giftig men skøn staar den dér, og kræver den Plads, hvor den staar. Og alle Roserne bøje sig bagover, som var de angst for dens Nærhed.

«Den er giftig!» siger Gartneren, «den er skudt frem paa en Nat, og smuk er den — men den maa væk.»

«Nej!» siger Barnet, «lad den staa. Jeg vil se, hvad den vil.»

Næste Dag er der kommet et Nyskud til nede ved Siden, ængsteligere og ængsteligere hænger Rosernes Klynger, Duggen triller fra deres Bægre, og de trykker sig saa tæt ind til hinanden, at deres Blade drysser.

Og atter staar Gartneren og Barnet der.

«Den maa op!» gentager han, og nærmer sig med Kniven — «den er giftig. Skal vi saa have Lov til at luge den bort?»

«Nej!» siger Barnet bestemt, og kaster Hovedet tilbage. «Bedet er mit. Jeg vil se, hvad den vil.»

Da Sommerferien er forbi og den lille Anne Margethe er kommen hjem og ser til sin Have, hænger Roserne med tørre Stængler og visne Blade, de stærke Giftblomster behersker Bedet og kimer hoverende med deres brandrøde Klokker over al den døde Pragt.

«Nu har jeg set, hvad den vilde!» sagde Barnet, «nu kan I luge.»

Gartneren rystede paa Hovedet.

«Nu er det for sent!» sagde han, «den har kvalt, hvad der duede.»

Barnet trak paa Skuldrene.

«Det er kedeligt!» indrømmede hun. «Men nu ved jeg, hvad den vilde.» —

Præsten smilte.

Hun havde ikke været noget let Barn, den lille Anne Margrethe, fra ganske spæd havde hun ikke været let at fare med.

Han husker hende endnu paa Hustruens Arm, naar noget gik hende forbi, som hun havde Lyst til at drage ind under sine smaa Hænders Rækkevidde: Dagligstuens Blomsterglas eller Studerekammerets Bøger og Piber, hvorledes hun satte i med et hjærteskærende Skrig over Verdens Uretfærdighed. Og jo mere hun skreg, jo mere lo den unge Præstekone.

«Aa, Du Axel, lad hende ha' det — jeg vil se, hvad hun vil. Du skal nok faa Lov til at opdrage paa hende siden. Husk, hun er saa lille endnu — saa, giv nu Slip — hører Du, Axel, jeg vil bare se, hvad hun vil.»

Stakkels, kjære Minna! Mange var de Gange Præsten havde beklaget hin lyse Æblerosernes Sommerdag, da han havde indvilliget i dette Barns Optagelse i Hjemmet. Havde Himlen ingen Børn tildelt dem, saa var det vel, dels fordi Minna egentlig gjorde Fyldest baade for Barn og Hustru i hans Hjem, men vel nok først og sidst, fordi hun var saa ganske uden Opfattelse af Ansvarsfølelsen for et saadant lille Væsens Udvikling. —

Og videre glider hans Tanker fra Billed til Billed.

Han ser en forviltret fireaars Unge staa dernede i Gaarden, midt i den vildeste Storm, der rusker i Krøllerne og slider i hendes korte Lærredskjole. Med en Bold i Haanden tager hun Sigte paa Ruderne i Præstens Studereværelse. Og han ser sig selv komme ud af Døren mellem de gamle Linde

og tage hende paa Armen for at bringe hende i Forvaring. Men i samme Nu er Hustruen ved hans Side.

«Saa Axel, nu stod jeg netop og morede mig over hende — giv hende nu Bolden, jeg vil se, hvad hun vil.»

Og atter ligger Bolden i Barnets Haand, og i næste Nu knalder den store Rude i Studerekammeret med et Brag.

«Saa — tag saa Bolden fra hende!» siger Fru Minna pludselig heftig.

«Nej!» svarer Præsten, «nu er det for sent.» —

«Ved Du af,» havde han sagt en Dag, da de sad ene i hans Stue, «at det er Anne Margrethe, der regerer hele Præstegaarden?»

«Nej, Axel,» havde Fru Minna ivret, «dér tager Du fejl. Barnet er blot for lille endnu til at opdrages. Det bliver jo alligevel altid som jeg vil. Men» — havde hun tilføjet med et Smil — «jeg indrømmer, at jeg vil altid helst det, som Anne Gete vil.» —

Og Barnet var voxet til, og hendes Villie skød op, hurtigere endnu af Væxt, end hun selv.

Da hun var sex Aar, var hun som den Gren, der har voxet sig stiv og ikke kan bøjes mere.

Alle andre Følelser svandt ind under denne stærke Villietrang: hendes Kjærlighed til Dyr og Blomster, hendes Ømhedstrang overfor Forældrene — alt glemtes den Stund, hvor hendes Villie begærede, hvad den ikke kunde faa. Og om Barnet

selv, i Kampen for at faa sat den igennem, havde mistet Interessen for det, der stod paa Spil, saa var Modstanden hende Aarsag nok til at forfølge denne Kamp, indtil hendes Barnevillie, sejrrig som altid, havde trukket det længste Straa.

Og saa en Dag var hun kommen til ham, Hustruen, bleg og grædende.

«Tag hende og opdrag hende!» bad hun, «og gør et Menneske ud af hende. Ryk hendes Villie op, at Kærligheden kan sætte Roser.»

«Nu er det for sent!» havde han sagt, «den har kvalt, hvad der duede.»

Og kun sex Aar gammelt var Barnet blevet sendt bort. Ikke for et Aar, ikke for to, men for hele Barndommen.

Alt havde skreget af Savn efter hende, hver Plet i Præstegaardshaven, hver Krog i de gamle Stuer, tomt som aldrig før eller siden, var der blevet, da lille Anne Gete var borte.

«Det maa være saaledes!» sagde Præsten, «et Menneske købes ikke for dyrt.»

Desuden havde Lægen længe tilraadet Forandring af Luft — det var som om den kolde Morgenvind der havde leget paa Barnets Haar og paa dets nøgne Hals den Morgen, de fandt hende, stadig stod hende i Blodet — thi hun frøs altid og hostede blot det trak fra en Dør; end ikke paa den hedeste Sommerdag følte hun sig besværet af Varmen, det var som kunde hun aldrig tøes rigtig op

mere. Mager og spinkel voxede hun sig ogsaa, og med en Hud saa skær som en Maanedsrose.

Over til den gamle Tante Yvonne i København var hun bleven sendt, den fine, kloge Tante Yvonne med det store brusende Hjerte, og med den lykkelige Haand, der forstod at bøje og lege med den lilles Barnevillie, indtil hun fik den ind under sin, ganske umærkeligt og uden at den lille følte, at hun var bleven besejret.

Tante Yvonne havde sin egen Maade og sin egen Mening om den Sort Ting.

Naar den voxne vil tvinge et Barn til Eftergivelse, nedlader det sig som Regel ikke til Forklaringer over for den lille — den højeste Oplysning, Barnet paa dette Punkt kan tiltvinge sig er i Reglen et kort: «Fordi Børn ingen Villie har —» uden nogen yderligere Kommentarer til denne for Barnet saa ubegribelige Kendsgerning.

Tante Vonne forsmaaede ikke at forklare lille Anne Margrete, hvorfor hendes Villie ikke turde sættes igennem, og Barnet lyttede med kloge, forstaaende Øjne; og der hvor hendes Fatteevne ikke slog til, der lod hun sig efterhaanden nøjes med Tante Vonnes milde, hjærtelige Forsikring:

«Tro mig, lille Gete, jeg vilde saa gærne forklare Dig, hvorfor Du ikke maa, men der er saa meget som smaa Børn nu engang ikke kan forstaa. Naar Du engang er bleven voxen, vil Du forstaa det, og Du vil se, at Tante Vonne har ikke villet

bedrage Dig for blot den mindste Glæde, som Du kunde havt Lov til at besidde.» —

Da Anne Margrete var tolv Aar, var hun vendt tilbage til Hjemmet som et kvikt, klogt Barn, der fyldte Præstegaarden med Sol og Smil. Men allerede Aaret efter var Præstens Hustru død, og hans gamle Ansvarsfølelse og Angst for at forsømme noget af, hvad han mente, han kunde have af Pligter overfor Barnet, vaagnede igen med fornyet Styrke. Hertil havde vel nok det bidraget mest, at hendes Villie igen begyndte at lade sig skimte igennem midt i Legen og Smilet. Den gamle Præst kom ofte til at mindes et blomsterdækket Fjæld et Sted oppe i Norge, hvor han engang havde vandret — han huskede, hvorledes han havde vadet i Blomster og Mos — men et Par Gange var han snublet, og da kendtes det, at han alligevel gik paa stenet Grund, thi da han rejste sig, var Haanden blodig og Knæet flænget.

Og for anden Gang sendte han Barnet bort, til en Pension i Lausanne, hvorfra hun kun to Gange om Aaret vendte hjem for at holde Jul og Sommer med ham. I Mellemtiden levede han paa hendes Breve.

Saa sprudlende, saa brusende unge og livskække kom disse Blade flagrende ind til ham hver Uge, som jublende Trækfugle, der slaar mod Ruden og hilser Hjemmet og Reden.

«For hos Dig er der dog allerbedst!» sluttede hun gærne, «og Du kan tro, Onkel Axel, at naar jeg

kommer hjem til næste Sommer og er fyldt de atten — saa blier jeg hos Dig i Din Lyngørk til evige Tider. Amen.»

Han hentede selv Posten paa Stationen om Aftenen, ellers skulde han jo vente lige til næste Middag – og de Dage kunde Præsten takke Forsynet, om han kom helskindet hjem, thi Lotte saa daarligt, og Brevet laa fast, men Tømmerne løst i hans Haand, og Præsten ssa hverken til højre eller venstre ud over Papiret. Vognen kunde for den Sags Skyld gærne være kørt lige ud i Lidesø, førend han havde mærket det.

Saa glad var Præsten i de Breve, at han næsten greb sig i at føle Uvillie mod Ferierne, naar de nærmede sig, og skulde bringe hende selv. Brevene var jo kun som een Jubel og Længsel efter Hjemmet, en Længsel, der fyldte ham med en usigelig Fryd -- var hun der selv, var jo Længslen slukt, og af og til kunde der atter dukke op hos hende en Udvee efter det store brusende Liv igen, saa at hun egentlig rejste derfra med lige saa stor Glæde som den, hvormed hun var kommen.

Desuden kunde der i det daglige Samvær saa ofte komme Stunder, hvor den gamle Præst mærkede stenet Grund under Blomsterne. Den kendtes aldrig gennem Brevene.

Saa var der ogsaa det, at saalænge som hun var dér nede Syd paa, hostede hun aldrig — hjemme begyndte Hosten og Trætheden altid med de første Trækfugles Afsked, og stilnede først af, naar de første

Bær i Jordbærstykket nede bag Køkkenhaven begyndte at modnes.

Den sidste Gang, hun var hjemme i Julen, havde hun været saa underlig stille og sky overfor ham, ikke barnlig aaaben og kæk som ellers.

Arm i Arm havde de vandret nede under Elmetræerne, hvor Rimen laa som tætte Frugtblomster over de nøgne Grene. Han huskede den runde Pelshue bag i Nakken med Egernhalen af det lille Dyr, hun selv havde skudt om Sommeren, og de lange, nøddebrune Haarpiske — fra ganske lille Pige havde hun for Vane altid at bide i den venstre, naar noget skaffede hende Hovedbrud eller Modgang, — han huskede de stærke, kloge Øjne, der hvilede saa fast i hans, mens han talte.

«Hvad vil Du saa, lille Gete?» havde han spurgt, «næste Gang, Du kommer hjem, er det jo for at blive. Har Du tænkt Dig et Livsarbejde? Skal vi lade Din Stemme uddanne, som Du har talt om saa tit — om blot Dine Lunger taaler det?»

Hun havde ikke svaret, bare staaet og bidt i Fletningen og set paa ham saa underligt længe og fraværende.

«Jeg ved ikke rigtigt!» havde hun sagt. «Jeg ved ikke endnu, hvad jeg vil.»

Og han huskede det sidste Brev, før hun skulde hjem.

Saa kort, saa jublende kort.

Kun fem Ord — men for hvert af de fem syntes Præsten det var, som stod der et Skrig af Glæde.

«Onkel Axel!» stod der — «nu kommer jeg!»

Og da de gik gennem Elmegangen, med de lyse Frugtklynger gyngende over deres Hoveder og med Lindenes Duft om deres Tanker — da var hun stanset med eet, den lille Anne Gete, og havde lagt begge sine Arme om hans Hals.

«Nu ved jeg, hvad jeg vil!» havde hun sagt. «Jeg vil Dig.» —

Han saa vemodigt hen for sig og sukkede.

Svært havde det været, den sidste Halvdel af det første Aar, de havde været gift. Hendes Hoste var taget til, og Lægen havde sagt ham, fast og ubønhørligt, at den eneste Frelse var et Ophold sydpaa — helst Davos.

Præsten havde ikke vidst sine levende Raad, men det havde Vorherre, og en Dag kom den gamle Fru Mette ovre fra Lyngholt med Præstens lønligste Ønske omsat i Sølv. Hun havde samlet ind hos Bønderne, lidt hos hver, alle vilde de give deres Skærv, var den end nok saa lille. Med Villie havde Fru Mette givet dem denne Lejlighed til i Handling at vise deres store Hengivenhed for deres Præst; hun vidste, hvor stor en Tilfredsstillelse, det vilde være dem at tro, at den forsvindende og ganske uvæsentlige lille Sum, kunde bidrage til den unge Frues Helbredelse — hvad skulde de ane om, hvad et saadant Sanatorieophold kostede?

Saa havde hun selv aabnet sin Pung saa højt, som det behøvedes, var saa kommet kørende op til Præstegaarden, og havde bedt ham gøre hende og

alle hans andre Sognebørn den Glæde, at modtage som en Bryllupsgave den Rejse til Davos, som skulde give dem Haab om at faa Lov til at beholde hans unge Hustru imellem dem.

Dette Haab var heller ikke blevet skuffet. Stærkere end nogen havde turdet vente, var hun vendt tilbage — stærkere af Helbred, men saa underlig forandret af Sind, saa rent mærkelig forandret. Aldrig ens — snart overstadig glad, snart tungsindig — snart opblussende heftig — i næste Øjeblik sønderknust angergiven. Aldrig ens nogen Dag eller Time, siden den Morgen, han var rejst hende i Møde. —

Der slog et Insekt mod den aabne Rude — der randt ham noget i Hu med eet.

Han rejste sig og gik ud i Stalden. Dér laa Gulla, Fru Margretes Ridehest, endnu paa den haarde Saddelgjord og med Bidsel om Mulen. Saaledes havde den ligget den hele Nat, mens Præsten var i Sygebesøg, for om noget skulde være tilstødt hans Hustru, at Niels strax kunde sprænge afsted efter ham.

«Tak for inat, gamle Gulla!» sagde han, mens han løste Saddel og Bidsel og hængte dem bort — «Gud være lovet — Du kunde undværet begge Dele.»

Saa gik han ind og slog Kirkebogen op og skrev med fast Haand:

«Yvonne Marie Find. Født den 17de Juni 18 . . i Østerlide Præstegaard.»

«Der arme alte König» . . .

Niels Stalddreng stod i Møddingen og talte Kyllinger.

«7—9—12!» . . . talte han.

«Nej — stop lidt!» raabte den unge Præstefrue og lo — «den gule har Du talt to Gange, Niels — Du manøvrerer jo med dem, som Tordenskjold med sine Soldater!»

Niels stansede og maabede.

Fru Margrete stod med Vonne ved Haanden, de to smaa skævbenede Grævlingehunde Gravmand og Donna stod hos med daskende Ørelapper, og logrede slikvornt med Halerne.

«Ja, I kan vove!» truede Vonne og slog efter dem med sin lille Knythaand, «I kan bare vove!»

Fru Margrete bare lo, og lo.

Som hun stod dér, fin og slank med Pliséerne fra den klare, blomstrede Mollskjole kastet over Armen, saa de smaa Fødder i de hvide Silkestrømper med de sorte Krydsbaand fra Lakskoene kom til Syne — med det lange hvide Slør om den store Straahat, der vippede, naar hun gik, og med sin spinkle,

sølvknappede Spadserestok under Armen — saaledes som hun stod dér, var hun for Niels som den yndigste Aabenbaring fra selve Salomos Højsang. Han havde netop læst om det i Søndags i sin Bibel — hvordan var det, der stod — Sulamith sprang om mellem Gedekiddene paa Bjærget — Fru Margrete sprang om mellem Kyllingerne paa Møddingen — det kom ganske ud paa eet for Niels.

«Men pas Dig dog, Niels!» Fruen pegede med Stokken og lo — «se, hvor de løber!»

Kyllingerne fløj som en Bunke løse Fjer, Vinden har Tag i.

Gravmand og Donna vejrede Fangst, og satte ind imellem dem med fjendtligt vejende Halespidser.

Vonne skreg op af Skræk.

«Mamma — Mamma — aa Niels» . . .

Hun vred sine smaa Hænder i raadvild Afmagt.

«Saa Vonne — nu ikke saa nervøs!» Fru Margrete tog Barnet ved Haanden, og trak hende med sig.

«Naa — 32 altsaa. Det er godt, Niels. Lad os saa se til Grisene.»

Og Fru Margrete løftede Plisséernes raslende Moll en Tomme højere og gik med dansende Trin over Gaarden, med det hvide Slør paa Hatten flyvende efter sig.

Der var altid noget, der fløj efter Fru Margrete, et Baand eller et Slør eller en Krave — eller selve

den hvide Lærredskaabe, der altid kun var lukket ved den øverste Knap.

Saaledes inspicerede Præstefruen Gaarden og dens Besætning en Gang om Ugen, med Yvonne ved Haanden og de to smaa Grævlinge efter sig; samme Inspicion efterfulgtes gærne af en Runde i Køkkenet, hvor hun drejede sig et Par Gange i Plisséerne; smagte paa Gryders og Panders Indhold, kiggede i Kagekassen og løftede paa Skinkerne i Skorstenen. Altsammen til udelt Fornøjelse for Køkkenets Personale.

Fru Margrete vidste det, men det rørte hende ikke. Hun gik blot den ugentlige Runde for at berolige sin Samvittighed og sin Husbond med, at hun holdt sig à jour med Husets Tarv.

Men spørge gjorde Fru Margrete aldrig.

Hun havde en Gang, da hun var kommen udenfor Døren, efter at have indladt sig i en Køkkenconference mellem Jomfru Ravn og Kokkepigen, hørt en Udtalelse af denne sidste, der for bestandig havde vænnet hende af med at spørge.

Siden havde hun ikke indladt sig paa nogen huslige Debatter. —

Den gamle Præst smilte hovedrystende, da han en halv Time senere saa sin Hustru komme farende gennem Haven med Yvonne og de to smaa Grævlinge efter sig.

«Det er Præstekonen!» nikkede han med et lidt sygeligt Smil.

Han plejede aldrig at undlade at understrege

denne Kendsgærning for sig selv, naar han saa hende komme anstigende paa een eller anden særlig opsigtsvækkende Maade.

«Det er Præstekonen!» gentog han, «men hun er kun femogtyve Aar!»

«Se saa!» raabte hun — «nu har jeg været i Hønsegaard og Hundehus og Grisesti og Mødding og i Køkken og Kælder og helt ude paa Blegepladsen — er Du saa fornøjet, Axel?»

Præsten kom ud, og Arm i Arm gik de to ad den lange Elmeallé.

Vonne fulgte langsomt med Hænderne paa Ryggen, og med de dybe, gammelkloge Øjne fast heftede paa alt, hvad hun passerede.

Guldregnens Bjældespil var forstummet for i Sommer, Stormen havde taget de smaa gyldne Rangler, og blæst dem ned, og Regn og Taage havde rustet dem, saa de ikke kunde klinge mere. Men i Stedet for hang der lange, grønne Bælge, det var Ellepigernes Punge; de var fulde af smaa, flade, grønne Mønter, Vonne kunde ligefrem se, hvor de bugnede. Dem brugte de smaa Ellefrøkner til at købe sig Pynt for: Dugdiamanter til de grønne Gedebladssko, og Rosenblade til at stoppe deres Overdyne med, og Begoniernes smaa lyserøde Hjerter til Halssmykke. Det maatte se nydeligt ud paa deres maanehvide Hals.

Gud ved, hvad der var inden i saadant et lille lyserødt Blomsterhjerte? Mamma havde eet om Halsen af Guld, dér sad Vonne inden i som ganske lille Pige

med store, bange Øjne og Krøller om Hovedet. Men Vonne havde aldrig nænnet at aabne een af Begonierne for at se efter.

Alt hvad der voxede og trivedes havde Liv, fortalte Far jo — hvor kunde hun da nænne at pille det itu!

Vonne hostede — Præsten vendte sig i samme Nu.

«Løb ud i Solen, Vonne!» bad han — «her er saa mørkt og fugtigt — løb Barn!»

Og den lille smuttede lydløst over Løvgangens Skygger og ud i Havens store, aabne Sollande.

Aa, som her var, hér ude!

Her skinnede Sol og her dansede Sommerfugle, her mylrede det af Konvaller og Gyldenlak, af vilde Bellis og tungt aandende Latyrus. Her lyste Hvidtjørnens Rimdynger, her gyngede Syrenernes blaaviolette Blomsterbølger; her modnedes Druehyldens Klaser, og Rødbøgen slog sine maghonibrune Castagnetter ind mellem Lindenes smaa raslende, sødt duftende Guldkvaster.

Og her hostede Mor aldrig ude. Far sagde, at det var Solen, thi Solen og Vorherre, det var de eneste Læger, som Far rigtig troede paa, og hvis Mor blev ved med at hoste, havde han sagt, saa skulde hun igen ned til det Land, hvor hun engang havde været og hvor hun var bleven rask, og hvor der altid var Sol og tør, stille Luft.

«Gete» — sagde Præsten, da Barnet var borte — «der er noget, jeg vil bede Dig om.»

Fru Margrete stansede og lo. «Præcis hvad jeg vilde sige.»

«Naa —?»

«Nej — Du kom først.»

«Ja, ser Du lille Gete — Du maa ikke blive ked af det, Du ved jo saa godt, at jeg under din Ungdom al den Smule Glæde, dette ensomme Liv kan byde Dig — men, ikke sandt, Du forstaar nok — ja, jeg mener — Du vil jo nok lade være med at danse med Karlene i Ladeporten om Søndagen. Nej — nej, jeg ved det godt, der er intet ondt i det, absolut intet, men en Præst maa nu engang tage Hensyn til sin Menighed. Jeg forbyder jo heller aldrig Folkene at danse til Harmonikaen, tvært imod — men Præstens Hustru — ja, Du forstaar mig jo nok, lille Gete?»

Hun stod og saae ud for sig, som havde hun ikke hørt hans sidste Ord.

«Har jeg danset?» spurgte hun undrende frem for sig — «ja tænk, at jeg har danset!»

Præsten klappede hendes Haand. «Ikke sandt, lille Gete — Du forstaar mig jo nok?»

Men idet samme skød et trodsigt Glimt frem i hendes Øjne.

«Nej — ærligt talt, Axel. At jeg en Søndag har danset en Gang rundt dernede med Niels, da jeg tilfældigvis kom forbi — nej, ved Du hvad, Axel, husk . . .»

«Ja, ja, Gete!» brød han hurtigt af, ligesom angst for Fortsættelsen. Han vidste jo saa godt,

hvad der vilde komme, kendte hendes Argument, Ord for Ord.

«Husk paa, Axel, Du er saa gammel, og jeg saa ung» —

«Ja — jeg ved det saa godt, at Du er ung og har Krav paa Overbærenhed, derfor siger jeg jo aldrig mere noget til Dig, naar Du spaserer om i Stald og Lade med Cigaret og sølvknappet Stok, skøndt det er mig saa meget imod, eller naar Du ikke tager Dig af Dit Hus, som jeg jo nok synes, at det vilde være heldigt af mange Grunde. Eller siger jeg et ondt Ord til Dig, Gete, naar Du halve Dage rider ene omkring, uden jeg eller nogen anden ved, hvor Du færdes, skøndt jeg ofte lider Angst ved at forestille mig, hvad der kan være tilstødt Dig af ondt, naar Du blier flere Timer ud over Spisetiderne.»

«Nej, Axel — nej, vist ikke — saa, bliv nu ikke rørt over Dig selv. Jeg skal gærne stoppe Fingrene i Ørene, naar jeg hører Dansemusiken, og gaa i en stor Bue udenom, hvis den skulde friste mig endnu en Gang, naar det kan glæde Dig. Men faar jeg saa Lov til at tage til København en Gang om Maaneden i otte Dage og lade min Stemme uddanne? Kan Du huske, Du spurgte mig om det, før vi blev gift — da vilde jeg ikke. Nu vil jeg. Faar jeg saa Lov, Axel? Tante Yvonne betaler Gildet.»

Præsten stirrede paa hende.

«Mener Du det — er det Dit Alvor, Anne Margrete?» spurgte han.

«Mit ramme Alvor!» svarede hun og saa ham ind i Øjnene. «Jeg kan bo hos Tante Yvonne. Sig nu ja!» tilføjede hun — «det er det eneste i Verden, jeg har Lyst til.»

«Ja — saa!»

«Lad os gaa op!» sagde han med eet, «det trækker køligt.»

Ved Laagen kom Yvonne imod dem.

«Mamma vil rejse!» sagde Præsten, «hun vil rejse fra os begge to, Vonne. Hvad skal vi gøre — skal vi give hende Lov?»

Barnet saa fra den ene til den anden.

«Lov?» gentog hun med Undren i Øjnene, «en Mamma behøver da ikke at spørge — en Mamma har altid Lov.»

«Ja — Du har Ret, Vonne!» smilte Præsten og og klappede hendes Haand, «en Mamma har altid Lov.»

Da Barnet var gaaet, stansede han et Øjeblik, før han aabnede Laagen for sin Hustru.

«Ja, Du ved jo, at jeg nødig vil nægte Dig noget Ønske, blot jeg paa nogen Maade kan opfylde det — men har Du betænkt, om det er Ret at overlade Barnet saa meget til sig selv.»

«Hun har jo Dig — Herregud, bliv nu blot ikke højtidelig — otte Dage af Maaneden kan I vel nok undvære mig, husk paa Axel» . . .

«Ja — ja, jeg ved det, jeg er gammel af Aar,

og gammel af Anskuelser, men Du skal ikke lide derunder. Jeg skal intet stjæle af Din Ungdom udover, hvad Du selv vil give mig. Vistnok gav Du mig frivilligt, hvad jeg har faaet, og mange Gange bad jeg Dig betænke, hvad Du gjorde — men dog er Uretten paa min Side. Men det var saa vanskeligt, lille Gete, for Du vilde jo kun mig dengang, og hvor kunde jeg da nægte Dig, hvad Du bad om, skønt jeg følte, det var galt! Tænk Dig det selv: dér kommer det Menneske, som er mig kærest i Verden og siger: «Du, og Du alene ejer Lykken for mig. Hvorledes kunde jeg eje noget, der betød Lykke for Dig, og ikke give Dig det? Og dog forstaar jeg nu, har forstaaet det længe før Du, at jeg gjorde Uret mod Dig, endda jeg gav Dig Din Villie. Og Du ved, at jeg sagde Dig, at det ikke vilde vare, det, Du følte for mig. Men mon Du ved, lille Gete, at Du gav mig Dødsdommen paa selve min Bryllupsaften?»

Hun saa uforstaaende paa ham.

«Jo, ser Du — jeg vidste jo, at det eneste Menneske, som Du egentlig havde elsket i Dit Liv, var Tante Yvonne. Da jeg derfor stod uforstaaende og tvivlende over for den Lykke, at ogsaa jeg virkelig skulde blive elsket af Dig, spurgte jeg Dig, for at lodde Dybden af Din Kærlighed: Holder Du da ligesaa meget af mig som af Tante Vonne? Og ved Du, hvad Du svarede? «Ja, Axel, fuldt saa meget, «og saa har Du jo Nyhedens Charme.»

Hun aabnede Munden som for at sige noget, men lukkede den atter og tav.

«Jeg skulde ikke spurgt!» sagde han stille. «Man skal aldrig lægge sit Øre saa tæt til et Hjerte, thi det er som at lytte ved en lukket Dør. Man hører oftest, hvad der helst skulde været uhørt.»

Fru Margrete trak paa Skuldrene og vilde gaa, men Præsten lagde sin Haand paa hendes Arm.

«Nej, lille Gete!» sagde han blødt, «saaledes skilles vi ikke. Fordi jeg een Gang har gjort Dig Uret, skal mit Liv ikke være en fortsat Kæde af Uretfærdighed mod Dig. Skriv til Tante Vonne, at Du kommer. Syng og dans og glæd Dig med dem, der er unge som Du, og fang, hvad Du kan naa af Lykke indenfor Dine Arme. Og vær saa glad igen, og lad mig se Dine kære Øjne straale.»

Men da hændte der noget med Fru Margrete.

Et Skud fra hendes Barnevillies stærke Giftplante skød op; hastigt af Væxt som al Ukrudts Sæd satte det Blomst og Frugt i samme Stund.

«Altid skal Du kaste Skygge over Opfyldelsen af mine Ønsker!» sagde hun hastigt og med Bitterhed i Stemmen. «Kun den ene Gang, hvor Du skulde nægtet, og nægtet fast og uden Indrømmelse, dér gav Du efter. Den Gang jeg i forblindet Barneforelskelse tiltiggede mig et Samliv i Ensomhed og Forsagelse af alt, hvad Verden ejer af Skønhed og Glæde.»

Præsten svarede ikke, kun hans Øjne tiggede, som en Bøn om Naade søgte hans Blik hendes — men hans Hustru saa og hørte intet i denne Stund.

«Og ikke nok med det! vedblev hun med stigende Hast i Stemmen. «Ogsaa det kæreste, dette Samliv skænkede mig, tog Du fra mig. Tror Du ikke, jeg ved, at Du, og Du alene er Skyld i lille Eriks Død, min lille Dreng, som nu havde været to Aar, om jeg havde beholdt ham.»

Præsten blev bleg.

«Margrete — hvad mener Du?»

«Det var Vinter!» sagde hun kort. «Det var raat og klamt. Kirken var som en Snedrive af Fugtighed og Kulde. Kun fjorten Dage gammelt skulde Barnet døbes. Tror Du ikke, jeg ved hvorfor? For Bøndernes Skyld, for en dum, uvidende Bondemenigheds Skyld, der er værre end en Flok umælende paa Marken. Det er Skik hos dem, at Barnet skal i Kirken saa tidligt. Du var bange for at støde an mod deres Skikke: de forstaar det ikke — man skal ikke forarge o. s. v. — tror Du ikke, jeg kender det? Og i Stedet for at belære dem, ukultiverede som de er, ofrede Du Drengen for at tækkes dem. Det var jo det nemmeste, ganske vist. Barnet blev baaret til Kirken — Du ved selv, hvorledes det døde mellem Dine Hænder ved Døbefonten.»

Præsten svarede ikke. Han stod og knugede

Haanden om Laagen, saa det ormstukne Træværk smuldrede under hans Fingre.

«Barnet havde jo Krampe!» hviskede han bønligt.

Fru Margrete trak paa Skuldrene.

Saa samlede hun sin Kjole, skød sig ud gennem den smalle Sprække i Laagen, og gik op ad Stentrinene mellem de gamle Linde. Hun lukkede Døren saa haardt til efter sig, at Blomsterne drysede og føg Trinene til, hvor hun havde traadt.

Og med den Lyd af Døren, som stængtes, var det som noget inde i ham stængtes til, noget, der saa bønligt havde begæret at komme ud og flyve frit. —

Men ude i Stalden henne i det dunkleste Hjørne staar lille Yvonne og taler med gamle Gulla.

Mest af alle Dyrene paa Gaarden elsker Vonne den. For Gulla har saadan sin egen Maade at lytte paa, naar man fortæller, og saa nikker den imellem med Hovedet, og ganske anderledes forstaaende end gamle Tante Thea, der saa tit nikker paa de gale Steder.

«Menneskene er saa underlige, Gulla!» beklager Barnet sig, og stryger den lille Haand ned over dens Side, saa højt, hun kan naa — «som nu Mamma, Gulla! Ved Du af, at hun vil rejse fra os? ogsaa fra Dig, gamle Gulla, men Du bryder Dig vel ikke saa meget om det, for saa faar Du jo Lov til at hvile saa længe. Det er værre med Far, Gulla — meget, meget værre.»

Og Gulla nikker saa tungt, og de kloge Øjne ser saa bedrøvet ind i hendes, og hun forstaar, at gamle Gulla ogsaa føler, at det er værst for Far.

«For saa blier han saa ene!» fortsætter Barnet, «saa forfærdelig ene. For jeg kan jo ikke tale med ham om saadanne Ting, som voxne Mennesker taler om. Men nu vil jeg høre godt efter, hvad han og Mamma taler om, naar de sidder sammen, maaske kan jeg saa huske det, og tale med ham om det, naar hun er rejst. Saa er det ligesom han ikke var saa ene.»

Barnet sætter sig paa Hug i Halmen med Hænderne foldede om de spinkle Knæ.

«Mamma fortalte mig et Eventyr i Morges, Gulla, da vi gik ned til Lidesø. Det var saa sørgeligt — jeg vilde ønske, at hun ikke havde fortalt mig det. Det var om en gammel Konge, Gulla, som tog sig en ung Dronning. Og han havde graat Haar ligesom Far, og han har nok havt Gigt i Benene ligesom gamle Ole, der kører Mælkevognen, for han gik saa langsomt, sagde Mamma, og med bøjet Hoved.

Saa var der en ung Page paa Slottet — ved Du, hvad en Page er, Gulla? Jo, det er en lang Dreng ligesom Jens Peter, men meget kønnere, forstaar Du nok, med lange Krøller og Kniplingskrave og hvide Silkestrømper. Og han bar Dronningens hvide Silkeslæb med de flammerøde Lilier, og han stod bag ved hendes Stol og skænkede Vin i hendes Glas, og fæstede lilla Akasieblomster i hendes Haar. Og der-

for holdt den unge Dronning saa meget af ham. Jeg tror ogsaa nok, at han laa og sov paa et Dyreskind uden for hendes Dør med draget Sværd, for hvis noget ondt skulde komme til hende.

Og ser Du, Gulla, alt det kunde den gamle Konge jo ikke gøre, fordi han var saa gammel og træt. Han har nok ikke kunnet holde ud at staa bag hendes Stol, hvis han havde Gigt i Benene, og Akasieblomsterne har han ikke kunnet naa, den unge Page har maaske klatret op i Træerne efter dem. Han har heller ikke kunnet taale at ligge og fryse uden for hendes Dør, og det behøvedes jo heller ikke, for der var jo ingen, der vilde gøre hende Fortræd. Men derfor holdt han jo ligesaa meget af hende, Gulla. Men alt det har Dronningen nok ikke tænkt paa, og Mamma heller ikke, for hun var saa bedrøvet for hende. For tænk Dig Gulla, de holdt saa meget af hinanden, hun og Pagen, at de begge to maatte dø. Er det ikke underligt, Gulla, at Mennesker kan holde saa meget af hinanden, at de døer af det? Mamma syntes saa Synd i den unge Dronning og Pagen, men jeg græd for den gamle Konge, for jeg syntes allermest Synd i ham. Synes Du ikke ogsaa, Gulla?» —

Sent paa Aftenen stod Præsten ene i sit Kammer ved det aabne Vindu. Alle Blomsters Aande stod ind til ham, Bækken bruste og Vindene trak forbi, men Præsten brændte som i Feber, og naar han førte Haanden op til sine Øjne, drog han den fugtig

tilbage, og naar han lagde den paa sit Hjerte, da mærkede han, hvorledes det skælvede i hans Haand, og hvor smerteligt — hvor raadvildt det hulkede og vaandede sig derinde.

Og det fandtes ikke i hans Stue, koldt nok til at køle hans Pande, hverken hans Kniv eller hans Glas, hverken hans Haand eller hans Rude.

Saa var der jo ogsaa det med hans Menighed. Hvad maatte de tænke om ham, de, der havde taget af deres fattige Punge dengang, for at faa hende sendt bort, da hun trængte det, hvad maatte de tænke om ham nu, at han havde Raad til at lade hende rejse frem og tilbage til København Maaned efter Maaned? De vidste jo intet om Tante Yvonne — Herregud, han kunde dog ikke fra Prædikestolen kundgøre det:

«Tante Yvonne betaler — Tante Vonne betaler Gildet!»

Der gled en Skygge forbi Ruden — i næste Øjeblik laa to Arme om Præstens Hals, og en Mund tæt op til hans Øre.

«Axel — aa Axel!» hviskede det hulkende dernede fra — «vær ikke bedrøvet — jeg mente det jo ikke! Aa, sig det Axel, at Du ved, jeg ikke mente det!»

Anne Margrete stod paa Taaspidserne i Grønsværet med Armene om hans Hals.

«Vist er jeg ikke vred, Anne Margrete!» sagde han stille og klappede hendes Haar — «vist er jeg

ikke vred. Og naar Du siger det, tror jeg jo, at Du ikke mente det.»

«Jeg spurgte ikke, om Du var vred!» afbrød hun ham utaalmodigt — «Du maa gærne være vred — hvad bryder jeg mig om, Du er vred — blot Du ikke er bedrøvet. Hører Du Axel, jeg kan ikke sove inat, før jeg ved, at Du ikke er bedrøvet.»

Han stod og strøg hendes Haar.

«Ja, ja!» hviskede han — «saa faar jeg vel ikke være bedrøvet da. Godnat lille, og Tak, fordi Du kom.»

Hun stod lidt.

«Axel,» sagde hun, og hendes Stemme lød saa underlig blød og dyb — «Axel, var jeg vel ond og styg før — før nu i de sidste Aar? Aa, men Axel, det er Livet, der har gjort mig saaledes, Livet, som jeg er tusindfold mere angst for end for Døden. Jeg er skræmt af hver Dag, der gaar, angst for hver Dag, der kommer. Nej, nej — Du kan intet for det, jeg er blot syg, Axel — aa saa syg, saa syg!»

Præsten klappede hende, men han talte ikke. Han kendte hendes Anfald og vidste at Ord kun drog mere efter sig og forstærkede hendes Anger.

Pludselig løftede hun Hovedet.

«Saa har Du tilgivet mig, som saa mange Gange før, ikke sandt, Axel? Hvordan er det, der staa i Bibelen: 70 Gange 7 — tror Du vel, at Du har behøvet at tilgive mig saa mange Gange endnu — tror Du ikke, at der er langt til endnu, Axel?»

«Jo!» sagde han og sukkede med sit sygelige Smil — «jo, der er sikkert langt frem.»

Saa kyssede hun ham paa begge Kinder, og smuttede bort — et Øjeblik efter hørte han hende lukke Døren til sit Værelse.

Ud over, øst paa, ud over de udyrkede golde Sandjorder med de sparsomme, halvt afsvedne Straa — stadig opover, stadig øst paa — dér ligger den dybe Sø.

Som et mørkt, graadfyldt, evigt blinkende Øje, ligger den mellem høje Hedeskrænter, saa stejle, næsten fremadludende, at det ser ud, som klamrede Lyngplanterne sig fast til hinanden for ikke at miste Ligevægten og styrte udover i dette dybe, sørgmodige Vand.

Maaske har den ikke altid ligget dér. Maaske har Naturen en Gang for Aarhundreder siden i en Luftspejling paa Himlen set sin egen Goldhed og sit trøstesløse Øde, og af Sorg og Angst over sit Billed er den maaske bristet i Graad, og har saaledes selv skabt denne milestore, ubevægelige Sø.

Stille ligger den, tavs og resigneret, som den, der har grædt og set, at dens Graad var forgæves. Af og til forsvinder den bag en Pynt af Hedeskrænten, der skyder sig frem som Silhouetten af et Forbjerg — og kommer atter taalmodig og ufor-

anderlig tilsyne, for igen at forsvinde bag Hedens næste Fængselsmur. Og som Fanger i den dybe Fængselsgaard glider de smaa, stilfærdige Bølger dernede tyste og bedrøvede om mellem hinanden.

Ingen Luftning bryder Stilheden i denne Dødens og Ensomhedens Dal; kun en enkelt kaad Kastevind kommer listende frem mellem Slugterne, og i samme Nu vender Blaaklokke, Gyvel og den vilde Timian deres fine, brogede Hoveder, ivrige efter at høre Nyt, længselsfulde efter blot det mindste, svage Pust fra den store Verden der ovenfor.

Men oppe paa Bakkernes Tinder, der raser Stormen altid med en Kraft og en Vælde, som stødtes der i selve Domsbasunen ud over den dybe Dal, der synes at hvile i Dødens Søvn. Men den naaer ikke derned, kun Ekkoet vibrerer som en Efterlevendes Suk over Graven.

Her svinger Gyvelen og den lille, beskedne Gaaseurt sig i Blæsten, den drejer dem, den hvirvler dem — Gaaseurtens Blade stritter som stivede Balletskørter, den vilde Stedmorsblomst og den blege Øjentrøst nikke i Takt med hinanden i kælne, gracieuse Attituder. Selv Blaamunken, Hedens første og eneste Klosterorden, der lever i smaa adstadige Blomstergrupper i passende Afstand fra de andre — selv de syntes at fornemme Stormens æggende, livsvækkende Magt under deres blaa Ordenskalotter og i de smaa silkegrønne Bladsko.

Faaret, der nipper de svedne Straa, mister engang imellem Ligevægten, naar Blæsten tager Tag

i dets Uld, og tumler et helt Stykke ned ad Bakkesiden, og Geden stemmer imod med trodsige Horn og stive Forben. Og inde i Stormen danser det hvide Hedesand, det brænder i Øjnene og knaser under Tænderne, det fyger ind i Skoene og drysser ned over Haaret som en Støvsky fra en mægtig Pudderkvast. Og ikke er her Skygge at finde, det gaar med Solen heroppe som med Blæsten, den synes at komme allevegne fra, ristende og svidende alt, baade Mennesker, Planter og Dyr. —

Inde paa den smalle Hedesti, der begynder udenfor Præstegaardsdiget med de blinkende Sølvpopler bag Stengærdets Hegn, kommer Vonne gaaende langsomt og ene en Eftermiddag gennem en tæt dryssende Støvregn.

Smal og sandet er Stien, selve Kørevejen bestaaer kun af to fodsmalle Hjulspor, der ikke engang hele Vejen ligger i Niveau med hinanden; i Midten blomstrer Lyngen tæt, men ikke højere, end at den staar uskadt mellem Hjulene under Vognens Bund.

Nu svinger Vejen ned gennem Plantagen, og i samme Nu bliver der ganske tyst om hende. De unge, halvvoxne Graner læer allerede godt for Blæsten, ingen anden Lyd høres her, end hendes egne Trin, naar Fyrrenaalene knirker under hendes smaa Fødder, eller naar de skrider ned i Sandet, der paa sine Steder ligger fodtykt over Plantagens Jordbund.

Regnen er stilnet af og lader en stærkt krydret

Duft efter sig i Fyrrenaalene, og mellem Blaaklokkerne og det rødviolette Rajgræs, der stikker Hovederne frem under Porsebuskene og den solgyldne Gyvel nede i Skovbunden.

Længe før Vonne vil det, er hun igennem Plantagen, og nu gaar Stien opad, kun opad og østpaa — en Ged, der vender sig og stirrer efter hende, følger hende med Øjet, til den lille Skikkelse i den blaa Hætte og den hvidgrønne Kjole viser sig som en svajende Blaaklokke oppe paa Skræntens Top.

Saa løfter Vinden hende nedad — og Geden taber hende af Syne.

Halvt hoppende, halvt glidende, som «den flyvende Sommer» for Aftenvinden, naar Barnet omsider ned til den dybe Sø.

Østerlide Sø hedder den — men aldrig har Vonne hørt nogen kalde den andet end Lidesø.

De fleste tror, det er en Forkortelse, men Vonne ved bedre Besked. Vonne ved det hele. Far har fortalt hende det.

Derfor ser den Sø saa bedrøvet ud, fordi alle Menneskene heroppe, mens Aarene er gaaet, er vandret herned, naar de var bedrøvede og har sænket deres Sorg og Angst ned i dens dybe Vande, derfor hedder den Lidesø, fordi den maa bære paa saa mange Menneskers Lidelser og Savn.

Vonne ved det. Vonne har selv Sorger liggende dernede paa Bunden af den dybe Sø.

Den største og tungeste af dem alle er Sorgen over den lille Bror, der maatte dø.

Men der er ogsaa andre.

Der er den over de to smaa Grævlingehunde Gravmand og Donna, som Skovrideren forleden Morgen havde bedt om at maatte laane til Rævejagt.

Vonne havde nødigt givet dem fra sig, hun syntes saa Synd i alt, hvad der skulde jages, men Onkel Dan var jo Faers bedste Ven og altid saa god mod Vonne — og han havde faaet dem. Om Aftenen var han kommen tilbage ene, Hundene havde ikke været til at drive hjem; de stod urokkeligt posterede lige inden for Rævegravens Indgang, rystende af Kampiver. Natten gik og Morgenen kom — Skovrideren var gaaet op i Bakkerne med Mad til dem, men da han kommer derop ser han at Hulen er skredet sammen. Da der blev gravet, fandtes de to smaa Lig derinde; stive og kolde med udstrakte Poter laa de dér, som to smaa Soldater, døde paa deres Post.

Aa, som hun havde grædt, da hun fik det at vide!

Og der var den Gang med Roserne, den eneste Gang Far havde skændt rigtig paa hende. For tænk, hun havde taget Roser i Skolelærerens Have og lagt dem paa Mormors Grav, fordi hun havde hørt, at Mormor havde holdt saa meget af Roser, og der var ingen rigtig smukke den Dag i Præstegaardshaven. Og ingen vidste, hvor de var kommet fra, de Roser paa Graven. Tænk at hun havde stjaalet!

Men hun var kun fire Aar dengang, og alt det laa

nu nede paa den dybe Bund i Søen. Vonne syntes, det var som at sidde paa en Kirkegaard, hvor man havde begravet Tanker, der gjorde ondt, men som dog maatte mindes en Gang imellem.

Og Vonne har en Sorg idag at sænke ned til de andre.

Det er ikke det, at Mamma er rejst nu i Morges, heller ikke det, at Far saae saa bedrøvet ud, da de to gik hjem sammen — det var jo bare rimeligt, synes hun. Nej, det er noget ganske andet, noget saa mærkeligt, at Vonne slet ikke forstaar det.

For da de stod paa Perronen og Toget skulde til at køre, var Far traadt op paa Trinbrædtet for at sige Farvel endnu en Gang.

«Dér maa Du ikke staa!» havde Mamma smilende raabt til ham — «naa — lev vel Onkel Axel!»

Vonne havde let, hun syntes, det lød saa morsomt, det «Onkel Axel», — men Far var bleven saa bleg og stille, og havde set saa underligt bange paa Mamma.

Saa havde Vonne viftet med sit Lommetørklæde, og Toget var kørt, men da de fulgtes hjem til Præstegaarden, havde hun spurgt:

«Hvorfor sagde Mamma «Onkel Axel» til Dig?»

Og saa havde Far igen set saa bedrøvet ud, da han svarede:

«Du saa jo nok, lille Vonne, at jeg var traadt

fejl. Mamma vilde blot vise mig, hvor jeg skulde staa.»

Og de havde ikke talt mere om det.

Men Vonne føler det, som gemmer de to Ord «Onkel Axel» en Sorg, der maa ned paa Bunden af den dybe Sø, ned til alle de andre.

Og Barnet grunder paa alt det underlige, der er til, som Børn ikke kan fatte. Aa, hvorfor maa de ikke kunne forstaa alt, ligesom de voxne Mennesker — hvordan skal man kunne hjælpe, naar man ikke forstaar, hvad der gør Mennesker bedrøvede? Og hele Vonnes Hjerte brænder af Trang til at bringe Hjælp dér, hvor hun føler den trænges, selv om Aarsagen synes hende uudgrundelig.

Lille Vonne, med det store, brusende Hjerte, der altid er sygt af Medlidenhed med hver levende Sjæl og dens Kummer! thi det Menneske er ikke til, uden Vonne jo føler, at det lider. Kun ved hun ikke endnu hvorfor.

Men hvordan skal det gaa Vonne en Dag, naar Sløret løftes og Sjælens Øjne oplades, og Hjertet føler, at det dog staar hjælpeløst dér, hvor det banker saa bristende fuldt af Medlidenhed!

Der kommer en Kastevind listende ned gennem Slugten — Vonne drejer Hovedet — og i samme Nu er hun oppe og om Pynten af den nærmeste Brink.

Der er noget, der har fanget hendes Øje og alle hendes Tanker.

Et rødligt Skær, der kommer og gaar, eftersom

Vinden bærer til eller fra — nu staar hun derhenne, og foran hende skinner luende som selve Genskæret fra Aftensolens Glød en Gruppe svajende Valmuer.

Barnet jubler. Hun kaster sig ned i Lyngen, hun græder, hun ler, hun tager dem i sine Hænder, Blomst for Blomst, hun kysser deres Knopper aabne, hun stryger de haarede Blade med smaa nænsomme Fingre.

Ingen ved, hvad de Blomster betyder for Vonne — aa ingen i den vide Verden! Kun Vorherre ved det — aa, mon han kan tilgive hende nu, at hun har tvivlet!

Der er een af Sorgerne dernede fra den dybe Sø, der stiger op i dette Nu og brister som en Boble paa Vandfladen ved Synet af de Blomster, en Sorg, der rejser sig, og strækker sig som efter en lang Hvile, og drager bort som en Skygge over Heden.

Thi Vonne har jo havt en lille Bror. Det er nu to Aar siden, Vonne var den Gang fem Aar. Men den lille Bror naaede kun at blive fjorten Dage gammel, at blive født og døbt og klædt i Vonnes lange broderede Daabskjole og de smaabitte Silkesko, og baaret til Kirken — saa døde han mellem Hænderne paa Far, da han tørrede hans Hoved efter Daaben.

Og han var bleven lagt i en lille, skinnende hvid Kiste med mange Kranse af lyserøde Roser og begravet under det gamle Asketræ indenfor Kirkegaardsmuren.

Men Vonne havde ikke staaet til at trøste.

De fjorten Dage, det lille Væsen havde levet, havde knyttet ham saa fast til Søsterens Hjerte, hun var ikke veget fra Barnets Vugge; med Hovedet paa det lyserøde Vuggetæppe, havde hun nynnet for ham, kysset hans smaa silkebløde Kinder, der var fine og lyserøde som de sarte Begonier, og klappet hans Hænder, der altid laa foldede i hinanden, som naar Vonne bad Aftenbøn. Ingen havde kunnet forstaa, hvorledes Barnet fik de smaa Fingre flettet saa regelmæssigt ind i hinanden — altid havde det ligget saa underligt stille og seet op med de smaa sorte Øjne, der stirrede saa blanke og saa bønligt bange frem for sig. De lignede fløjelssorte Stedmorsblomster, havde Vonne altid syntes. Og saa var han død, den lille Bror, deroppe i den kolde Kirke med sit lille Hoved mellem Fars Hænder, som en Blomst, man har plukket for tidligt, saa den aldrig kan naa at springe ud.

Vonne havde grædt Dag og Nat. Lille Erik, som skulde ligge dernede alene i den kolde Jord — alt hvad Præsten fortalte hende om, at han var der ikke mere, han var hentet op til Gud — alt var forgæves.

«Jeg tror det ikke!» havde hun hulket. «Jeg kan ikke tro det. Kast Jorden bort, og luk Kisten op, og vis mig, at han ikke er der, saa vil jeg tro det.»

Præsten havde været lige saa fortvivlet som Barnet, fordi han ikke vidste sine levende Raad.

Han bad, han fortalte, han hentede den store Billedbibel og viste hende Lazarus Opvækkelse og Christi Opstandelse.

Men Barnet havde blot rystet paa Hovedet og hulket.

«Jeg har jo ikke set det!» sagde hun. «Bare vis mig, at han ikke er der.»

Man saa var det en Dag dernede ved Valmuebedet i Haven, at Vonne med eet havde faaet en Tanke.

Ogsaa Blomsterne havde jo Liv og døde bort som Menneskene, dér laa en Klynge visne Valmuer — om hun forsøgte!

Hurtigt havde hun samlet dem i sin Kjole, og var vandret ud med dem mellem Skrænterne ved Lidesø.

Og hun havde gravet dem ned i en lille, lun Slugt, hvor der var Læ og stille, sat et hvidt Kors af skrællet Egebark paa Graven og ventet med Taalmodighed Dag efter Dag, Uge efter Uge.

Saa var Efteraaret kommet, og Vinteren; Sneen laa tæt og blødt over Haven og Bakkerne og over den lille Brors Grav derude under Asketræet.

Da Sommeren atter var kommen, havde Vonne forlængst opgivet at tænke paa Valmuerne; det lille Kors havde Vinden taget med sig — ikke engang Stedet kunde hun finde mere.

Og saa hænder det nu denne milde Juliaften,

da hun vender Hovedet, at Opstandelsens Under lyser hende i Møde fra de blodrøde Blomstertoppe.

Svajende og dansende i Aftenvinden, staar de dér, saa luende røde, saa gyngende glade, som de engang havde været, hun havde lagt ned som visne og døde.

Dér kommer Præsten gaaende nedad Skrænten, langsomt og spejdende.

Vonne springer op, med Jubel hænger hun om hans Hals.

«Far, Far!» raabte hun, «nu ved jeg, hvor lille Erik er henne.»

Og Præsten sætter sig hos hende paa Bakkeskrænten, og han hører, og han fortæller om den vantro Thomas, men intet kan kue Barnets Glæde idag.

«Nu vil jeg altid tro alt, hvad Du siger!» lover hun, «for nu ved jeg, det er sandt. Jeg var bange for, at Du kun sagde det; for at gøre mig glad.»

Stille sidder de to Haand i Haand, mens Skyggerne skrider og Dagen dør.

Engang imellem lister han Armen om hendes Hals og løfter hendes Ansigt op til sit, men trækker sig altid hastigt og sky tilbage efter et saadant Kærtegn, som havde han tilranet sig noget, der ikke godvilligt gaves ham.

Præsten er bleven sky overfor alle ydre Tegn paa Kærlighed. Ømhed er et Begreb, der synes at være Fru Margretes Natur saa fjærn som muligt,

det er blevet ham en Vane at dæmme op for hvert lille Udbrud af Ømhed, som han føler paa sine Læber eller i sine Arme. Han er bleven angst for at give, angst for at tage.

Kun lidt aner han, lige saa lidt som Barnet selv dér ved hans Side, at der i dette Barn ligger gemt en Verden af Længsel efter et ydre Tegn paa Kærlighed, hun der ikke kan tro uden at se, at selve hendes dybe Blik er en Bøn om Varme, og hendes lille, mørke Stemme som et Suk, født af en altid ubesvaret Ømhedstrang.

Fru Margrete har aldrig forstaaet det. Vil hun Vonne det godt en Dag, leger hun med hende gennem Gaard og Have, eller hun fortæller hende Eventyr — det er Vonne kærere end Legen, kun synes hun altid, at Mamma er bedrøvet paa de fejle Steder. Vonne finder ofte mest sørgeligt dér, hvor Mamma bare fortæller, som var der ingen Ting i Vejen.

Eller hun synger for Vonne til det gamle Klaver i Havestuen, smaa franske Viser fra Lausanne, som Barnet ikke forstaar; Mamma synger dem lystigt og hurtigt, men Vonne synes altid, at der er et lille sørgeligt Punkt i Slutningen af Melodien; men hun tør aldrig spørge, for engang, da hun havde spurgt, var Mamma bristet i Graad og havde grædt til hun hostede, saa Vonne var bleven helt bange.

Men naar Vonne undertiden har set bedrøvet ud, saa har Mamma blot strøget hendes Krøller

og smilt saa underligt, som om hendes Tanker var langt, langt borte.

Undertiden har Vonne listet hendes Haand fra Haaret ned paa sin Kind, men Mamma har ikke forstaaet det, for hun har blot knebet hende i Kinden, og snurret hende rundt. —

Ude over Heden rasler og pusler det, hvisler og piber, som bar den en lyssky Verden i sig, der først nu ved Skumringens Frembrud begynder at røre paa sig og udfolde sig i al sin gækkende Mystik.

Men Vonne er ikke angst. Far fortæller hende, hvad det er altsammen.

Det er «Tingsmeden», der klaprer med sit lille Næb, som tusinde smaa Dværgpuslingers Hamren, det er Snogen, der raslende skyder Lyngtuerne tilside med sin bugtede Krop, det er Hejlen, der piber af mørkerædde Anelser om Glente og Høg. Det er Duggen, der drypper og Frøerne, der sukker, det er Porsebusken, der skælvende vender sine Blade i Nattevinden, og det er Hedelærken, der klager sig i Drømme.

Og mellem Hvislen og Raslen og Klager og Suk, hører hun Vinden komme listende, Alnaturens Budbærer, den, der gaar Ærende og Bud fra Straa til Straa, fra Tue til Tue, der hvisker Dagens Hændelser og Solens Eventyr i Planters og Blomsters Øre, Naturens store Ole Lukøje, der altid har nye Billeder, altid nye Drømme til Naturens skyldfri Børn.

Oppe paa Kirkegavlen begynder Storken at knebre, fire Slag ad Gangen, nøjagtigt og larmende som et Taarnuhr, som maalte den i Søvnløshedens Lede Nattens Timer ud i taktfaste Secunder.

Barnet og den gamle synes at vaagne af deres Tanker.

«Far!» siger Vonne med eet, og lægger Haanden paa hans Arm — «hvem af dem er Beatrice?»

«Beatrice! Hvad mener Du? Hvem er Beatrice?»

«Er det ikke saadan, hun hedder — jeg mener Billedet bag ved Din Lampe med den grønne Skærm? Er det ikke Beatrice, hun hedder, hun som elskede Dante?»

Præsten smiler.

«Hvor ved Du fra, at det er Dante?»

«Jeg kender ham paa Øreklapperne og paa den krogede Næse fra Gibsmasken paa Din Væg. Bare sig mig, hvem af de tre, der møder ham paa Broen, der er Beatrice. Jeg har spurgt Mamma, hun vidste det ikke.»

«Ja — hvem tror Du?»

«Der er tre!» forklarer Vonne. «Den ene har fæstet en Rose foran paa sit Bryst og gaar og holder om den med sin Haand, som om hun vilde, at han skulde se, hun havde pyntet sig. Den anden læner Hovedet tilbage over Skulderen og smiler til ham, som om hun vilde, at han skulde se, hun var glad for ham. Men den tredie er bleven staaende, mens de andre gaar videre, som om hun var bange for at han skulde se hende; hun lægger blot Haan-

den paa sit Hjerte og ser paa ham, og hendes Øjne er bedrøvede. Hvem af de tre er Beatrice?»

«Den, Du nævnede sidst.»

«Jeg tænkte det!» sagde Barnet. «Det var godt. Jeg har været saa angst, for at det skulde være en af de andre.»

«Hvorfor Vonne?»

«Jo!» sagde hun sagte, «saa kan Mennesker altsaa godt holde af, om ogsaa de ikke taler om det eller viser det. Mamma har sagt, at Beatrice elskede den Mand med den krogede Næse og de dybe Furer om Munden.»

En tidlig Morgen i August, medens Luften endnu var fugtig og Duggen drev, vaagnede Præsten og fandt sin Stue fyldt med Sol og Duft. Gennem den aabne Rude lød Fodtrin og Stemmer, og ind mellem dem een, som var ham kendt og kær, som han ikke længe havde hørt.

Han rejste sig, og tittede ud bag Gardinet, der hang og blaffede og stredes med Sol og Vind.

Rigtigt! dér holdt Skovrideren fra Kildesø med de to smaa Gule for Vognen.

«Godmorgen Syvsover af en Præst! Skammer Du Dig ikke? Solen er oppe og Hønsene af Pindene, og alle Dine kloge Jomfruer paa Benene, alle syv, naar vi regner Vonne og den bitte Hønsetøs med.»

Vonne stod paa Vognhjulet og lo.

«De syv kloge» stak Hovederne ud af Bryggers og Stalddør, med Mælkespandene dinglende over Armen.

Der stod altid en berusende Livsglæde af Skovrideren, naar han kom rullende ind i Gaarden, i

Slængkappen, og med Urfjeren i den grønne Jægerhat, en Duft af fjærne Skoves Svalhed, af Bøg og Birk, af Valdhorn og springende Vildt.

«Jeg ferierer paa Lyngholt — maa jeg laane Vonne med hjem? Nej vist ej, jeg blier herude! Lørdag i en Præstegaard — aldrig i Evighed. Nej, bliv hvor Du er, spred ikke Tankerne — jeg kører med det samme. Man har da Gud være lovet Levemaade!»

Vonne var parat. Hætten og Trøjen, det lindegrønne Baand i Krøllerne, et stormende Favntag med Faderen op gennem Vinduet — saa sad hun deroppe hos Onkel Dan med begge Tømmerne i sin Haand.

«Hvor længe blier Du paa Lyngholt?»

Præsten bøjede sig ud af Vinduet.

«Otte Dage.»

«Ja — saa ser jeg Dig da?»

«Selvfølgelig — jeg stiller i Kirken imorgen og hører om de syv kloge. Lad mig se, Du kan Lektien. Farvel — Vonne kommer, naar I ser hende. Kom saa I to, hvis Navn man ikke nævner i Præstegaarden.»

Den sidste Opfordring gjaldt Hestene, der prustende stod og stampede i Stenbroen. —

«Saa!» raabte han, da de var uden for Hørevidde, «hal saa ud, Sulamith og Ruth!»

Og ud travede de smaa gule gennem Sol og Duft og drivende Dug, saa Seletøjet raslede og det knagede i den gamle Agestol. Og alle Sølvpoplerne

bag Stengærdet vendte deres Blade i Solen, saa de blev til Guld, for at se efter dem.

Præsten stod ved Vinduet og fulgte dem med Øjnene og smilte — nu drejede Vejen og Vognen skjultes. Præsten gik fra Vinduet, og Poplerne vendte deres Blade og tabte Forgyldningen.

Men ude i den klare Høstmorgen sidder Vonne med Tømmerne i sine smaa Hænder og ser sig om med store, henrykte Øjne. De mejede Havreax paa Markerne langt ovre Nord paa, blinke i Morgenskæret, som havde selve Solen bundet sine Straaler i kostelige Guldknipper og spredt dem over Sletterne — bag Præstegaarden ligger det store Engdrag og aander under et gennemsigtigt Spindelvævstæppe, det er Ellepigernes Slør, som de har haft paa Bleg i Maaneskinnet og glemt at tage ind. Men helt langt ude bag Engene blinker Hvidbjærg og Brøndum Kirke frem i Morgensolen, saa tæt paa hinanden som Taarn og Springer paa et Skakbrædt, Hvidbjærg forrest og Brøndum bag. Men kommer man en halv Mil længere frem og Vognen drejer — saa drejer ogsaa Kirkerne sig derovre, saa Brøndum staar forrest — siden forsvinder Hvidbjerg helt, som havde Brøndum røde Kirketaarn taget Springeren i Nakken og kastet ham helt ud af Spillet.

Højt oppe over hendes Hoved stiger og synker Lærkerne, Maagerne skriger ud over Lidesø, og hun ser, at det vil blive en skøn Dag.

Tavs sidder hun og stirrer — jo gladere Vonne

føler sig, jo tavsere er hun altid, det er som maatte hun ubevidst suge ind i sit Hjerte alt, hvad hun ser og finder af Lys og Varme og Toner, at hun kan have et Forraad at tage til, om de Tider skulde komme, da der blier mørkt og stille og koldt om hende.

Men med eet faar hendes Stemning Ord, og sagte med en dirrende lys Stemme løses den op i Sang.

«Den signede Dag med Fryd vi ser . . .»

Det er Hussalmen, Fars Yndlingssalme. Ved alle Højtider, ved alle Begivenheder i Præstegaarden, glade som bedrøvede, er den Salme bleven sunget. Ved den lille Brors Daab og ved hans Død — ogsaa den Dag Mamma rejste, sang de den ved Morgenandagten. Den blev sunget ved Fars Bryllup og den blev nynnet for Vonne, naar hun som spæd, grædende blev lagt i hans Arme, for at han kunde synge hende i Søvn. Uløseligt var den Salme knyttet til Præstegaarden i Østerlide.

Og dyb og livsstærk falder Onkel Dans Stemme ind med.

«Da klared det op i Østerlid,
til dejligste Morgenrøde . . .»

Den sidste Mil gaar Turen over den aabne Hede, gennem Gyvel og Lyng — saa dukker der pludselig frem en mørk Plet i det fjærne, den blier bestandig tydeligere og tegner sig tilsidst som et Taarn op mod den klare Høsthimmel. Og saa ved Vonne, at hun inden en halv Time maa være ved Lyngholt.

Og nu ruller de ned gennem Vasen og ind gennem den store Ladegaard med Karudsedammen og de brede Staldlænger, saa over Vindebroen tværs over Kanalen, hvor den grønne Andemad ligger som Silketæpper, broderede med hvide og gule Nøkkeroser. Saa gennem Porten, hvor det dundrer, som Kanoner under Hvælvingen — og saa holder Vognen i Borggaarden. Og paa Stentrappen staar gamle Fru Mette selv og tager imod med hvide Fingerspidser, raslende af Silke og Kulde.

«Mor staar af Silke!» erklærer Skovrideren altid, og der findes heller ikke synlig paa Fru Mettes spinkle Skikkelse noget som helst af andet Stof, naar undtages de lydløse Klædessko og de hvide Bomuldsstrømper.

Gamle Fru Mette er fyldt de otteoghalvfjers, men hun sidder som en Dronning paa sin Gaard; hun er blind, men hun ved alt, hvad der foregaar, hun føler alt omkring sig, og hersker over Gaardens Mandskab indtil Tyranni.

Hendes Hænder er magre og rynkede, men de holder som i en Skruestik alle Gaardens Tøjler; der er ikke den bitte Røgterdreng eller Hønsepige, som jo ikke ryster, naar gamle Frue kommer klaprende over Gaarden med sin Krykkestok, i den hvide Pibekappe med de halvløste Baand og i de hvide Bomuldsstrømper, der ses helt op til Knæet, naar hun tripper forbi Møddingen og holder op i sin sorte Silkekjole. Men ingen vover at smile, skøndt de ved, hun er blind, thi hendes

graa Øjne er endnu hvasse og kolde, som gik de igen selv efter at Livet er udslukt i dem. Hele Fru Mette selv ligner en Genganger, og det er denne underlige Uhyggefornemmelse, der klæber ved Synet af hendes mærkelige Skikkelse, og den overtroiske Frygt, som Gaardens Besætning ikke ganske kan frigøre sig for, der gør, at hun uden Modstand kan stramme Tøjlerne endog saa fast, at ingen Karl eller Pige tør mødes til en Passiar nede ved Brønden i Borggaarden, efter at Skumringen er falden paa, eller til en slentrende Spadseretur ud over Vindebroen og ned til de dugslaaede Enge ved Fjorden.

Vestibulen paa Lyngholt er Vonnes kæreste Opholdssted. Dér smutter hun ud saa snart, hun kan se sit Snit, og idag er der Fødselsdag og mange Mennesker i den store Dagligstue — ingen savner Vonne.

Naar hun har ligget syg og havt Feber, har hun altid drømt om den store kølige Forstue med de høje, smaarudede Vinduer til begge Sider. Her skinner Solen ind igennem og de grønne Poppelskygger danser paa det hvide Marmorgulv, fra begge Sider falder de i to lige Rækker, som stod de opstillede til en Française. Naar Vinden tager i dem, svajer disse grønne Skygger frem og tilbage paa de hvide Fliser, som bøjede de sig for hinanden i ærbødig Hilsen. Mellem Vinduerne paa Marmorkonsollerne under de høje Pillespejle staar Vaser med de dejligste Blomster fra Fru Mettes

Rosengaard: Ridderspore og Morgenfrue, og Reseda og Heliotroph, men allerflest Roser. I alle Vaser er der Roser, hvide og gule og røde — flest røde.

Og her er en Summen af Bier og en Flagren af Sommerfugle; de er fulgt ind med Blomsterne, de synes ligesom Vonne, at her er køligt og godt at være. Til begge Sider er der høje hvide Dobbeltdøre med blanke Messinghaandtag, og bagved en bred Egetræstrappe; og naar Dørene gaar op, kommer der unge Tjenestepiger ud i sorte Kjoler og hvide Kapper, de træder ganske stille paa tynde Sko uden Hæle, og bære Dækketøj over Armen, og store Bakker med Kopper og Glas. De smiler og nikker til Vonne, naar de kommer og forsvinder — dér kommer ogsaa den gamle Tjener, Andersen med Brillerne og de røde Frakkeopslag, ham som selv gamle Fru Mette er bange for; han spilder altid Rødvin paa Dugen, naar han skænker, men ingen tør sige det til ham, ikke engang Fru Mette.

Han gaar ganske langsomt over Forstuen, han knejser med Nakken, og har Hæle paa sine Støvler, der knirker, for det tør han have — tænk at Andersen tør!

Vonne vender sig, og lægger sig paa Knæ paa en af de grønne Hyndebænke i Vindusnischerne og ser ud i Borggaarden. Dér plasker det gamle Springvand i Midten, og Paafuglene gaar paa Line paa den øverste Rand af Stakittet ind til Rosenhaven, her er saa stille som var Gaarden uddød — kun Duernes sagte Kurren, mens de stilfærdigt

tripper om mellem hinanden paa de hvide Brosten, er den eneste Lyd, der afbryder Sommerdagens Stilhed.

Nu ringer Frokostklokken — een af de store hvide Døre gaar op, og Onkel Dan kommer ud.

«Nej, ligger Du her endnu Vonne — maa jeg ha' den Ære?» — og han byder hende med et dybt Buk Armen, en Arm, der er saa stærk, at Vonne kan folde Hænderne om den og klynge sig op fra Gulvet, og bæres til Bords af sin Kavaler, saa let som var det en Vinranke, der hang og gyngede over hans Arm.

Skovrideren sidder ved Moderens Side, hvem der saa er af Gæster. Det er Fru Mettes Villie, og den respecteres. Rundt om ler det fra lutter unge Ansigter, Feriegæster, der er indkaldt til Selskab for Husets Ungdom, Fru Mettes to forældreløse Børnebørn: Dea og Fødselsdagsbarnet Mitte, der idag fejrer de sejsten.

Fru Mette elsker ikke Ungdom. Hun elsker overhovedet intet, og dog har hun taget de to forældreløse til sig.

Fru Mette samler paa gode Gerninger, siger man.

Man siger saa meget om Fru Mette; Fru Mette ved, at man siger det, men har aldrig forsøgt at stanse Rygterne, eller slaa en Pæl gennem disse Mindets uhyggelige Gengangere.

Selv Vonnes smaa Barneøren er ikke bleven skaanede; der er nok af meddelsomme Sjæle, baade i Barnestue og Køkken, baade i Lade og i Bryggers.

Fru Mette har havt en Passion som ung. Hun solgte sin Hund for en Fingerring, sin Yndlingshest for en Guldkæde.

Da hendes Mor døde, for omtrent tre Snese Aar siden — Datteren var dengang kun tyve Aar — satte Frk. Mette et Regnskab op, i hvilket hun nøjagtig, paa Kroner og Øre gjorde op, hvormeget Moderens Begravelse vilde koste, som den afdøde havde ønsket den, med de 200 af Egnens Bønder, og Venner og Bekendte fra Købstaden til Frokost, og den «snævrere» Familiekreds af 60, til Middag.

Da hun havde gjort Regnestykket nøjagtigt op, købte hun et Perlehalsbaand for Pengene og lod Moderen begrave i dybeste Stilhed nede i Familiegravstedet paa Kirkegaarden, uden andet Følge end Frk. Mette selv, Forvalteren og Præsten, der forrettede Jordpaakastelsen.

Saaledes havde det været Moderens Ønske, forklarede hun.

Siden havde det Smykke tynget hendes hvide Hals for meget — hun havde ladet det sælge underhaanden ovre i København, og for Pengene købt en Marmorsøjle til Moderens Grav. Senere havde hun købt en Ligsten til sin egen, hvorpaa hun havde ladet male med sorte Bogstaver: «Herunder ligger Fru Mette. Bed for hende, at hun ogsaa maa hvile herunder. Gud, vær mig Synder naadig!»

Denne Sten opbevaredes indtil videre inde paa Æblekammeret, og om Vonne havde faaet Lov til at fylde sit Forklæde og sine Lommer med store,

gode Nonnentitter og de faste, gulkindede Borsdorffere derinde fra — hun havde ikke turdet løfte sin Barnefod over dets Tærskel. For dér var ikke godt at være. —

De to forældreløse er blege og blaaøjede og uvidende paa alle Omraader; de er i hvidt med vandblaa Livbaand, glatkæmmede, med Sølvpile i Nakkeknuderne.

Om Morgenen er de i Almindelighed med afdankede Vadskeskindshandsker og Støveklude, om Eftermiddagen med kinesiske Hækledaaser og Alcotts Romaner.

Idag er de med Roser paa Kinden i Anledning af Rødvinen og Fødselsdagen, og med lidt flere Ord paa Tungen end ellers. Fru Mette holder ikke af dette med Rødvinen, hun er roligst, naar de tier.

Skovrideren har et lille dæmpet Mellemværende med Moderen, han taler sagte og indtrængende, og Fru Mette lader ham tale ud. Saa lægger hun Kniv og Gaffel fra sig — og skærer alle Bordets Samtaletraade over med sin skarpe Stemme.

«Hede er Hede!» siger Fru Mette, «og skal vedblive at være det. Ingen nymodens Planterier af Gran og Fyr og Eg — i Heden har Gaarden ligget fra min Oldefars Tid, og i Heden skal den vedblive at ligge saalænge, der er en Sten tilbage, om jeg saa selv skal staa op af min Grav og rykke hvert Fyrreskud op, som mine Efterkommere kunde vove at plante i Lyngtuerne.»

Og saa ser gamle Fru Mette sig om i Kredsen

med sine blinde Gengangerøjne, der tilsidst falder til Hvile paa Fødselsdagsbarnet med en hvas Stirren, saa Mitte gyser for sine Efterkommere indtil 6te og 7ende Led.

Fru Mette er en Mester i at skabe disse uhyggelige Pauser ved Bordet, som ikke engang Fødselsdagsstemningen tør bryde; først da Skovrideren begynder at spøge med Vonne, knyttes atter Samtalens Traade, og Latter og Klirren, Navne, der raabes og besvares, Glas, der løftes og sættes, skaber atter Stemning herinde. Blomster plukkes ud af Opsatserne og fæstes i Knaphuller og Halsudskæringer.

Gamle Andersen skænker videre af Rødvinen, idet han fordeler Indholdet nogenlunde ligeligt mellem Glas og Dug — Damerne beder for deres hvide Silkeærmer, Saltkarrene er i stærk Efterspørgsel.

Skovrideren har endnu et lille Mellemværende med Moderen, der dog lader til at forløbe fredeligere end det første.

«Jeg synes, det er saa Synd for Tante Thea, det gæmle Skind — Herregud, hun har jo ikke andre jævnaldrende end Dig. Jeg er vis paa, at hun vilde føle sig lykkelig, hvis Du talte lidt mere med hende; jeg kan jo se, hvor hun føler sig ene. Jeg hørte Jeres Konversation imorges om Roserne og Regnen. Du holdt Dig Bibelens Paabud om: «Ja, ja, og «Nej, nej» beundringsværdigt efterrettelig.»

Skovrideren skotter lidt ængsteligt til Siden. Han og Andersen har jo ganske vist Frisprog — men alligevel — der er dog Grænser —

Og for anden Gang lægger Fru Mette Kniv og Gaffel fra sig.

«Nu skal jeg sige Dig noget Dan: Tante Thea har aldrig i sit Liv i den Tid, hun har boet her paa Gaarden, sagt mig andet, end hvad jeg vidste i Forvejen. Hun giver mig altsaa kun Valget mellem at constatere det, eller benægte en Kendsgærning. Det sidste vil Du vel ikke forlange, at jeg skal gøre?

Der kommer hun imorges sjokkende ned til mig i Rosenhaven med sit Strikketøj. «Nu er den store la France sprunget ud, Mette — og Kejseren af Marokko har faaet en ny Knop.»

«Jeg svarede «Ja.» For den havde faaet en ny Knop, og «la Francen» var sprunget ud. «Nu trænger vi inte til Regn for det første, Mette!» Da svarede jeg «Nej.» For siden det har regnet de sidste otte Dage lige til igaar, saa er det klart, at vi ikke trænger til Regn foreløbig. Saa — dér sagde Mitte en Dumhed igen, jeg kunde høre det paa hendes Bordkavallers Latter.»

Skovrideren erklærede sig stiltiende mat, og helligede atter Frokosten sin Opmærksomhed. Men Vonnes Øjne saa store og bedrøvede paa Fru Mette.

Der kommer nogen listende bag om Stolen.

«Tak for Mad, Mette!»

Det er Tante Thea. Hun er altid i sort Kashimirsshal med guldhodede Naale, og uden Kappe paa det tynde graa Haar.

«Ja, velbekomme Thea.» —

En halv Time senere syntes det som Støjen og Forvirringen fra den store Spisesal har skiftet Residens, og forlagt sit Virkefelt til Borggaarden.

Duerne flygter forskrækket op paa de røde Tagsten, og Paafuglene dumper fra Stakittets Tinde lige ned i Fru Mettes højstammede Roser.

To Vogne ruller ud gennem Borggaarden, tæt stoppede med badelysten Ungdom, Haandklæderne hænger over Skulderen, og lange Haarpiske svajer under de gule Voxdugshætter.

Op gennem Vasen, ud over Heden og ned til Fjorden — og et Øjeblik efter ligger Gaarden atter i dyb Stilhed. Duerne søger ned fra Taget og tripper forsigtig spejdende omkring, og Paafuglene kommer op fra Roserne, spreder Halerne ud og vifter sig efter Forskrækkelsen.

Men inde i den duftfyldte Rosenhave, dér gaar gamle Tante Thea med Vonne ved Haanden.

Tante Theas Øjne er saa underligt sky, hun titter altid forskræmt til Siden, naar hun taler, som vilde hun med det samme bede om Forladelse for, hvad hun havde sagt, hvis det ikke skulde være rigtigt. Hendes Gang er urolig trippende og ligesom sidelænds, der er noget over den, som en uafbrudt stiltiende Indrømmelse: «Jeg kan saa godt gaa

til Side, hvis nogen ønsker den Plads, hvor jeg staar.»

Tante Thea var kommen der i Huset engang som ganske ung, forældreløs, for at være til Selskab og Hjælp for Fru Mette, og i de siden da forløbne halvhundrede Aar har Fru Mette af gammel Vane vedligeholdt samme Ordlyd af Presentationen, naar der kommer Gæster paa Gaarden.

«Og dette her er en lille ung Pige, vi har taget i Huset, til lidt Selskab og Opmuntring».

Tante Theas sky Øjne ved ikke, hvor de skal se hen af Skamfuldhed og Forvirring — men at forsøge paa at faa Fru Mette til at gøre en Afvigelse fra sin vante Tale ved slige Lejligheder, er ligesaa haabløst som Skovriderens Forsøg paa at faa hende til at anlægge Skov i Heden.

Vonne kan ikke selv forklare sig hvorfor, men der er noget dybt inde i hende, der skriger af Smerte hver Gang, hun kører fra Lyngholt og bag Ruden i det lille Kammer ser Tante Theas skræmte Øjne og den gamle indfaldne Mund, der altid skælver som af uudtalte Tanker og Længsler.

Solen skinner herinde i Dag, saa Roserne gisper af Varme; de ordentlig puster deres Duft ud, synes Vonne, man blier ganske svimmel, naar man lukker Øjnene.

Er Heden deruden for som en Ørk af Goldhed og Øde, saa ligger Fru Mettes Rosenhave som en Oase i denne Ørk, som en Luftspejling fra lysere

og lykkeligere Egne. I den smalle Gang mellem de tætte, korte Buske med Provenceroserne vader man formelig i Rosenblade og Sol; saa overdaadigt tæt hænger Blomsternes Klynger, at man stryger dem af med sin Kjoleflig, naar man gaar forbi, Bladene flagre i Luften som løsrevne Sommerfuglevinger.

«Den store la France i det runde Bed er sprunget ud inat?» siger den gamle med eet.

«Nej — er den, Tante Thea!» Barnet trækker ivrigt i hendes Haand — «er det ganske bestemt? Kom og vis mig den, jeg vil saa gærne se den. Ja, dér staar den jo — saa stor og smuk den er Tante Thea! Og den har Du opdaget?»

Vonne taler som til et Barn, mindre end hun selv.

Den Gamle titter med de sky Øjne paa hende — et underligt vemodigt Smil dæmrer frem om den skælvende Mund.

«Lille Vonne!» siger hun sagte.

De gaar Haven rundt. Henne ved Laagen standser de.

«Har Du set, Tante Thea, at der er kommen en Knop paa Kejseren af Marokko? En lille sort Prins med ganske fløjelsbløde Kinder — det blier morsomt at passe paa, naar den springer ud, ikke, Tante Thea? Jeg tror nok det er Regnen — men nu behøver vi vist heller ikke» . . .

Vonne stopper op med eet.

Den Gamle staar og smiler fra Siden med det lille, halvt forskræmte, halvt satiriske Smil.

«Lille Vonne!» siger hun og piller et Par visne Rosenblade af sit Kashimirssjal — «lille Vonne — Du er saa god!»

Barnet ser paa hende — hun ved ikke rigtig hvorfor, men der er noget ved Tante Theas Smil, som gjør, at hun ikke vil fortsætte med det om Regnen.

Omme i den lange Gang mellem de højstammede rasler Fru Mettes Silkekjole over Grusgangen. Her færdes hun den hele Formiddag og pusler med Blomsterne, hun ved Navnene paa dem alle, ved hvor mange Knopper de forskellige Træer og Buske bære iaar, og husker hvor mange de bar ifjor, og hvasse Haansord maa Gartneren høre, om et Træ er gaaet ud eller en Busk har faaet Lov til at skyde vilde Skud.

Hun føler med Stokkens Dupsko, om der er Ukrudt i Gangene, eller om Grønsværet er jævnt og ordentligt afstukket, og hun lader sin magre Haand i den gule Solhandske glide hen over Hækkene for at føle, om de er beklippede som det sig hør og bør en anstændig Havehæk at være.

Tæt i hendes Kølvand plejer de to blaaøjede i de hvide Kjoler at glide afsted, langsomt og uinteresserede, hver med sin Kurv, til at opsamle de visne Rosenblade, som Fru Mette føler sig til, og fjærner med de smaa, magre Hænder.

Idag har de Orlov — Fru Mette kalder Vonne til sig.

«Tag Kurven Barn — gør Gavn.»

Og Vonne tripper ved Siden; som en lille Fjerbold svipper hun op og ned, og stryger Hænderne fulde fra de tilstrøede Gange.

«Det var Ret!» siger Fru Mette og famler frem for sig med den sorte Klædessko, «ikke bange for at bukke Ryggen — her er nok af dem.»

«Mamma er vel borte igen?» spørger hun med eet, skarpt. «Ja — hun nægter sig ikke noget.»

«Nej!» siger Vonne, der synes at have hørt fejl — «Far nægter hende ikke noget. Saa, nu er Kurven fuld.»

Om Aftenen, da Vonne er kommen i Seng i det lille Kammer i Gavlen, kommer Tante Thea ind til hende.

Tante Thea bærer altid med sig en underlig dæmpet Duft af Lavendler og runkne Æbler, den hænger i Tøjet fra de gamle Skabe og Skuffer, hvor der altid ligger en Gravensten mellem Linnedet, og store Bundter af tørrede Lavendler mellem Kjolerne og de Kashimirssjaler.

Hun sidder og piller ved de guldhodede Naale, som hun stikker ud og ind — ud og ind, mens hun taler.

«Jeg kommer med et Eventyr, Vonne!» smiler hun, og Barnet vender sig paa Puden og samler Haandfladerne under den ene Kind for at lytte, og for at Tante Thea kan se, at hun er aarvaagen.

Tante Thea kommer altid med et Eventyr før Aftenbønnen, naar Vonne overnatter paa Lyngholt, Hun husker ikke godt, den gamle Tante Thea: midt i Tommelise kommer den lille Havfrue til Stede med Krebseskallerne om Halen og Aakanderne i det sorte Haar, og ret som det er, saa er de i den gamle Digters Stue, hvor den varme Vin dufter saa dejligt og Æblerne snurrer i Kakkelovnen. Men midt paa Gulvet staar den uartige Dreng og spænder sin Flitsbue, og sigter lige efter den gamle Digters Hjerte.

Siden kommer Aftenbønnen, den beder de i Kor, hun med sin gamle, rynkede Haand foldet i den ene af Barnets — den er altid med det samme Omkvæd:

«Herre Gud hjælpe dem, som er bange!
— — —
Men Sorgen hun tvinger saa mange.»

Og altid sover Vonne ind med Taarer, naar hun ser Tante Theas bøjede Ryg forsvinde gennem Døren, og hører hendes sagte, skælvende Stemme, idet hun lister ud:

«Herre Gud hjælpe dem, som er bange.»

Vonne synes, det er som stod de Linier skrevet paa den Gamles Ansigt, om hendes bævende Mund og i hendes sky, forgræmmede Øjne.

Og hver Gang Vonne beder sin egen Aftenbøn hjemme i Præstegaarden, kommer altid det gamle

Omkvæd listende — og hun føjer til med sagte Stemme:

«Herre Gud hjælpe dem, som er bange.»

Og hun tænker paa Tante Thea, mens hun beder.

«Es war ein junger Page» . . .

«Det er saa underligt med Sang, Gulla!» sagde Vonne en Morgen, da hun sad ene i Staldkrogen hos sin Ven — «for jo mere Mamma synger, jo svagere blier hendes Stemme, og igaar skrev hun hjem til Far, at, naar hun nu kommer tilbage, saa vil hun slet ikke rejse derover mere for at synge. Hun er ganske hæs, skrev hun. Saa har Mamma altsaa givet hele sin Stemme bort, blot for de Par Sanges Skyld, som hun har kunnet synge klart herhjemme i Begyndelsen. Tænk Dig Gulla, at øve sig i Maaneder og give hele sin Stemme bort, blot for saa mange Sanges Skyld, som jeg kan tælle paa mine Fingre — og saa være hæs Resten af sit Liv — kan Du vel forstaa det, Gulla?»

Og Gulla stamper med det højre Forben og ryster Hovedet frem og tilbage mellem Halmen i sin Krybbe, og saa ved Vonne, at den kan heller ikke forstaa det.

«Forstaar Du Gulla — hvis Mamma blot havde faaet noget mere for det, hun gav, saa var det rig-

tigt, synes jeg. Ligesom den lille Havfrue, Tante Thea fortæller om, der gav sin dejlige Stemme bort til Havhexen, for at komme op paa Jorden og blive Menneske og faa en udødelig Sjæl. Hun byttede den bort for en Evighed — Mamma blot for nogle franske Sange. Der er Forskel, Gulla — stor, stor Forskel!»

Og Gulla roder om med sin Mule nede i Halmen, for at genne Avner fra Kærne, — og den føler ogsaa, at der er Forskel paa Tingene her i Livet, stor Forskel. —

Den sidste Gang, Fru Margrethe var kommen hjem, havde hun bedt Præsten om at maatte være med i Vonnes Undervisning, og med Glæde havde han delt Timerne med hende. Vonne havde syntes bedre om, at det var blevet paa Fars Haand altsammen, men hun havde intet sagt, hun havde havt sine Anelser, som syntes at trøste hende.

Og det til Trods for, at Fru Margrethes Nidkærhed ved Undervisningen havde været lidt generende. Næppe var Barnet kommen i Klæderne om Morgenen, før Moderen kaldte — Middagen trak ud, Maden blev kold paa Bordet, Fru Margrethe glemte alt, udenfor Barnets aandelige Tarv.

De første fjorten Dage — saa overantvortede hun igen Vonne til Præsten.

«Hun spørger saa underligt!» undskyldte hun sig, «og jeg kan ikke taale at sidde inde saa længe ad Gangen.»

Og atter var Præsten bleven ene om sin Elev,

og med synlig Glæde var Barnet atter mødt i Faderens Studereværelse.

«Du var vel ikke ked af at læse med Mamma?» havde han spurgt i en alvorlig Tone, da hun kom jublende ind med sine Bøger den første Morgen.

«Nei!» havde hun svaret, lige saa alvorligt. «For jeg vidste, at det ikke vilde vare saa længe. Men Mamma har overrasket mig. Jeg havde anslaaet det til otte Dage, men Mamma holdt ud i hele fjorten.»

Saa havde Præsten vendt sig bort, og skjult et sygeligt Smil.

Da Vonne en Stund senere, efter at hun havde forladt Gulla nede i Stalden, bankede paa Døren til Faderens Værelse med sine Bøger under Armen, lød ikke det sædvanlige «Kom ind!»

Hun aabnede Døren paa Klem. Dér sad Præsten ved sin Hustrus lille Skrivebord henne i Hjørnet. Han sad med et Brev aabent foran sig, men hans Øjne saa ud, som var hans Tanker langt borte fra det, han holdt i sin Haand.

Vonne lukkede forsigtig Døren, og listede bort.

Hun havde aldrig før set Far ved Mammas Skrivebordsskuffe — aa, nu huskede hun — der var jo kommen et aabent Brevkort fra Mamma i Morges, hvor hun bad ham sende hendes Stambog. «Den ligger i den højre Skrivebordskuffe, Nøglen ligger i den venstre, der staar aaben.»

Præsten vendte sig. Han syntes som halvt i

Drømme at have hørt en Dør blive aabnet og lukket — men der var ingen.

Og atter stirrede han ned i Brevet i sit Skød. I det Brev laa altsaa hendes Hjerte aabent for ham. For første Gang, og for sidste.

Havde han havt Ret til at læse det Brev? Han vidste det ikke — men hans Navn stod jo over: «Kjære Axel — kjære, kjære Axel!»

Det var dateret «Davos, Februar» altsaa Aaret efter at de var blevet gift, da han havde fulgt hende derned for at hun skulde vinde sit Helbred tilbage. Dér var den altsaa kommen til hende, den store Smertens Kærlighed, den, der kommer uanet, ubuden som den Blomst, der saaer sig selv, og dræber alt Liv om sig, at ene den kan leve.

Hvorfor mon det Brev da aldrig var bleven sendt afsted? Sandsynligvis for ikke at give ham Sorg, hun havde ikke havt Mod til at bryde med ham, ikke havt Hjerte til at volde ham den Smerte. Og disse Breve der nede fra, som kom af og til og som han havde troet var fra Venner, som hun havde vundet under sit Ophold — han havde aldrig spurgt — de var altsaa fra ham, allesammen!

«Jeg vidste det jo ikke selv!» stod der — «aa, Axel, jeg vidste det jo ikke! Vi var som gode Kammerater, den danske Læge og jeg. I den aabne Liggehal paa Terrassen laa vi altid Side om Side i vore Skindposer — havde en anden taget hans Plads, skubbede han ham hensynsløst til Side og rullede sig hen til mig. Og naar jeg var modløs en Dag,

saa famlede han med sin Haand til han fandt min; saa klappede han den, og talte til mig som man taler til et utaalmodigt Barn. Han havde været der to Maaneder, før jeg kom, og havde allerede Lov til at gaa længere Ture — og han fortalte om Bjærgene dér langt ude, der laa saa violette for vore Øjne gennem Fjærnhedens Slør, men som tæt ved stod blændende hvide med Sne over Ædelgranens Kviste, og om de unge Fyrreskud i Underskoven med de smaabitte jordbærrøde Kogler, der hang som Vættelys under Grenene og kastede Lygteskin paa Sneen. Han havde ogsaa set en Bjærgmand en Dag, fortalte han, en rigtig Bjærgmand, der kom gaaende ned mod Dalen, med langt Skæg og Hammer i sit Bælte. Og han lovede mig, at naar jeg var forsigtig og krøb helt ind i min Pose og ikke aabnede Munden, saa skulde jeg snart blive saa rask, at vi sammen kunde gaa højt op i Bjærgene og se det altsammen. Og de frosne Søer vilde han vise mig, hvor Bølgerne laa saa feberbankende travle og sukkede under Isen, som bundne Mennesketanker under Hjertets Vinterdække.

«Alt skal De se, blot De er taalmodig og forsigtig!» lovede han. «Saa vil jeg give Dem hele Verden og et Par nye Skøjter!» Og han lo, og trykkede min Haand inde i den varme Skindpose.

Han blandede Vinen i mit Glas og hængte Kaaben om min Skulder, naar jeg skulde ud, og han hentede Blomster til mit Haar og min Haand, til mit Bryst og mit Bord, lutter hvide Edelweiss,

som han plukkede paa Bjærgenes yderste farlige Tinder i Isjomfruens Have, og som han maatte skjule, naar han kom tilbage, at ikke Lægen skulde se, hvor langt og hvor højt, han havde været.

Den første Gang, jeg forstod os begge, var en Dag, da jeg sad i mit Værelse og skrev til Dig. Da kom han om bag ved min Stol.

«De skriver hjem, Fru Find!» sagde han med rynket Pande — «jeg synes, De skriver evig og altid. Længes De saa meget efter alle Deres Venner?»

«Det er jo til min Mand!» svarede jeg.

Han stod og drejede den lille udskaarne Elfenbensæske, Du gav mig til Frimærker, mellem sine Fingre — idet jeg sagde de Ord, saa jeg, at Æsken knustes i hans Haand. Den gik i hundrede smaabitte Stykker; han kastede dem paa Bordet, og gik hurtigt ud af Stuen.

I det samme vidste jeg det altsammen om ham, og Axel — ogsaa om mig selv!

Aa Axel, fordøm mig ikke! Husk paa, at Du er den eneste Mand, jeg rigtig har kendt, aldrig havde Livet hidtil givet mig noget Valg, aldrig nogen Lejlighed til Sammenligning. Axel — tro ikke, at jeg hermed mener, at han er bedre end Du — ingen i Verden er som Du, og dog — Du gav mig alt, han gav mig intet — Du forlangte intet, han forlangte alt — og dog er det ham, Axel — dog er det ham, jeg maa elske og ikke Dig.»

«Aldrig vil jeg slippe Dig!» han har sagt. «Rejser

Du hjem, maa Du komme tilbage, jeg blier hernede som Læge, og jeg venter Dig til Du kommer. Og for hver Dag, Du har været borte, for hver Time, skal Du staa mig til Ansvar. Ingen har Ret til Dig uden jeg, ingen Ret gælder udenfor Kærligheden. Den alene har Ret til at kalde og adlyde, til at favne og eje.»

Axel, jeg ved ikke, hvad Magt det er, han har over mig — men kalder han, er det end blot med sit Blik, saa maa jeg komme! Jeg kender det paa mig, før jeg gaar ind i en Stue, om han er der eller ej — uden for hans Arme er jeg hjemløs. Han er skinsyg paa Natten, der berøver ham mit Selskab, misundelig paa Drømmene, der fører mine Tanker paa Veje, som han ikke kender og ikke kan følge.

«Jeg vil vriste Dig fra alt, hvad der vil tage Dig fra mig!» har han sagt, «fra den Stund, Du har bekendt, at al Din Længsel var mig — fra den Stund tilhører Du mig, og mig alene. Selv med Døden skulde jeg tage Livtag — Haand flettet i Haand vilde jeg kæmpe med den om Dig — først tvunget i Knæ af dens Knokkelfingre, slipper jeg Dig til den store Adskillelse.»

Han er Fritænker, Axel — Du forstaar, at just derfor griber han saa ivrigt efter — aa, saa ubønhørligt fast om alt, hvad der hører Jorden og dette Liv til. Intet Haab om nogen sjælelig Forening dér, hvor alt skal mødes i Fuldkommenhedens Harmoni, holder hans jordiske Ønsker og Længsler nede; han

ved, at hvad der skal blive hans af Lykke, det maa han gribe her. Du forstaar Axel, at jeg siger dette som en Undskyldning for ham, for mig er der ingen. Jeg har kun slet lønnet Dig for al Din Kærlighed mod mig» . . .

Præsten lagde Papiret sammen, og tog det andet af Brevene og bladede det igennem.

«Jeg vil hjem, Axel!» læste han, «jeg vil det! Maaske for første Gang i mit Liv skal den Villiestyrke, der har været min Barndomsforbandelse, for første Gang skal den kaldes til Hjælp i det godes Tjeneste.

Jeg vil hjem. Om mit Hjerte skulde dø af Sorg og Længsel, og om han med sin stærke Magt beholder tilbage her det bedste af mig — jeg vil dog hjem. Jeg tør ikke blive her længere, jeg tør ikke samle paa Minder, der engang i stille Timer skal vende sig som Anklagere imod mig. Minder, som jeg ikke kan se i Øjnene uden Anger og Sorg.

Igaar da jeg stod ved Vinduet i hans Stue, der har Udsigt mod de blaa Bjærge, kom han ind.

Han lagde Armen om min Hals og drejede mit Ansigt mod sit.

«Sig,» sagde han hastigt, som greben af en pludselig Indskydelse — «sig, at alt, hvad der i dette Øjeblik findes i denne Stue er mit — alt, alt — hører Du — sig, at det er mit altsammen.»

Han var saa heftig, at jeg blev angst, og dog kom jeg til at smile.

«Nej,» havde jeg endogsaa Mod til at sige, «ikke alt!»

«Hvad mener Du?» Han knugede min Haand saa fast, at jeg skreg.

«Dig selv!» svarede jeg — «thi Du er jo mit.»

Ja Axel — saaledes svarede jeg ham — Du skal vide det altsammen, Axel. Og han jublede, og knugede mig ind til sig saa tæt, at jeg ikke vidste om det var hans eller mit Hjærte, der slog saa tungt, saa jagende heftigt, som skulde det briste i denne Stund.

Aa, Axel — forstaar Du nu, at jeg vil hjem? Jeg vil ikke, naar jeg engang er bleven gammel, og Mindet om min Kærlighed kommer til mig og spørger mig med sit Blik i mit: «Hvorledes tog Du imod mig — jeg, Dit Livs første, Dit Livs eneste?» — forstaar Du, Axel — da vil jeg ikke, at jeg skal være nødt til at bøje mit Hoved og skjule mit Blik og sige med Anger i min Stemme: «Ilde tog jeg imod Dig! Jeg vanhelligede Dit Navn, og fornægtede Dig for Gud og Menneskene, og jeg bar Dig skjult for Verden, thi jeg tog mere af Dine Hænder, end jeg havde Ret til. Derfor flyer jeg nu, Axel, at jeg kan sige, naar jeg sidder gammel og tung og Mindet kommer listende paa lydløse Fødder og med Blomster om sin Pande, og spørger med sit Blik i mit, at jeg da kan svare: «Vel tog jeg imod Dig, Du mit Livs første, mit Livs eneste! Jeg løftede Dig paa mine Hænder og lagde Dig til Hvile i mit Hjerte, dér, hvor Du ikke havde Ret til at leve,

men vel til at dø, og jeg plantede hvide Blomster paa Din Grav, og Dag og Nat brændte der Blus over Dit Leje, og hvert af mit Hjertes Slag var en Messe for Din Sjælefred. Vel tog jeg imod Dig, Du mit Livs første, mit Livs eneste!»

Præsten lagde Hovedet ned paa sine Arme og hulkede stille.

«Lille Anne Grete — aa lille Anne Grete! Deraf kom altsaa Din evige Uro, din evige Trang til noget nyt, deraf dit følsomme, forpinte Hjertes evige Svingen mellem Glæde og Sorg, deraf Din opblussende Heftighed, din hulkende Anger! Ikke for Sangens Skyld, men for at flygte fra Dine Tanker, Dine Minder, vilde Du bort — aa, lille Anne Grete, hvad har jeg gjort, at Vorherre vilde straffe mig saa haardt, at jeg skulde blive den, der holdt Din unge Sjæl i Fængsel, og drog Dig bort fra Solen og Livet!»

Med eet saa han op.

«Gud være lovet!» hviskede han, «at jeg er den, der atter kan bære Dig ud i Lyset.» —

To Dage efter kom Fru Find hjem.

Hun kom med trætte Øjne og med de smaa røde Pletter paa Kinderne lidt stærkere og mere begrænsede end før.

Da var det, at Præsten talte med hende, længe og alvorligt.

«Du maa rejse, Anne Grete!» bad han. «Bryd Dig ikke om Pengene, jeg skal skaffe Udvej, og jeg

vil skaffe den. Vil Du ikke for Din egen Skyld, saa gør det for Barnets og for min.»

Han stod og saa ned, mens han talte, som var hans Blik bange for at møde hendes.

Fru Margrethe vilde intet høre om det, men hendes Mand bad som for sit Liv.

«Om Du ikke rejser nu, da faar jeg aldrig Fred i mine Tanker, hverken Dag eller Nat. Kan Du nænne det lille Gete — nej, nej, netop til Davos maa Du, kun dér ligger Frelsen.»

Hun løftede Blikket langsomt, spørgende angst — deres Øjne mødtes, og i samme Nu var det, som sprang tusind Rosers Blade ud at gløde fra de smaa røde Pletter paa hendes Kind. Og de spildte Deres Rødmes Vin ned paa hendes Ansigt, over hendes Hals, selv de hvide Hænder famlede i hed Skælven om hinanden som i en raadløs Angst.

«Axel,» næsten raabte hun — «vil Du miste mig» . . .

«Jeg vil frelse Dig!» sagde han stille.

«Axel — Axel, om Du aldrig faar mig hjem igen» . . .

«Saa vil jeg sige til mig selv: «Græd ikke, thi Du har lukket Buret op for en Fugl, som vel kom frivilligt, men som længtes bort igen, Du har aabnet Skodden for en Solstraale, som af Vanvare var sluppet ind i Din Stues Skummelhed, og forgæves flakkede om for at søge blot den mindste Brist, den skjulteste Sprække ud til Livet og Lyset. —

Og Fru Margrethe rejste.

Med skinnende Øjne, blanke af Feber og Graad, af vaandefyldt Afsked og forventningsfuld Jubel, og med sit Hoved smertende af Anstrengelse for at samle de tusinde modstridende Tankers spredte Traade — stod hun dér, saa barnlig hjælpeløs — og hun knugede Vonne i sin Favn saa tæt, at Barnet forundret løftede sit Blik mod hendes. I samme Nu brast hun i Graad. Og gennem Sløret af den Graad, syntes hun for første Gang at se sin Mor — og ganske ubevidst greb en Følelse hende, af at have opdaget noget, som hendes Øje havde hvilet paa hver Dag, men uden at se, og en navnløs Angst for, at nu skulde hun miste noget, der hørte hende til, hende først af alle, men som hun endnu aldrig havde naaet at eje, flammede op i hendes Sjæl.

«Mor — aa Mor!»

Men bag hende stod Præsten, taareløs og tavs, med en stivnende Følelse af Død i hver Nerve; det føltes som frøs alle Taarekilder til i denne Stund, og som trængte Rimens Kulde fra hans hvide Haar ned til hans Tanker.

Selv Hustruens graadblanke Øjne syntes ham uden Trøst, uden noget forjættende Haab.

«Udenfor hans Arme er jeg hjemløs!» tilstod de jo gennem Taarerne «hjemløs — hjemløs!» —

Og de gik tilbage Haand i Haand, de to ensomme.

Men da Vonne var kommen til Ro, gik Præsten ind i sin Hustrus Kammer.

Han blev derinde vel en Time — saa kom han

ud, og blev staaende paa Dørtrinet, for at se om alt var, som hun havde forladt det.

Og som i et angstfyldt Spørgsmaal gled hans Blik fra Plet til Plet herinde.

«Nej!» hviskede de hvide Azaleaer i Karmen, mens de sørgende foldede deres Blade sammen som hvide Vinger — «hun kommer aldrig igen!» Og de dryssede deres Blades Sne over Karmens Rand ned paa den lille Sykurv, hvor Broderiet endnu laa med Naalen sat ind til Sting.

«Kommer aldrig igen!» sukkede det fra Bælgene i det gamle Orgel i Krogen — «aldrig igen!» aandede det fra det halvt udbrændte Lys, der stod som hun havde forladt det paa Toiletbordet, med Flammen raadvildt flakkende frem og tilbage.

«Aldrig!» summede det fra Fluerne paa Væggen og fra Bierne i den rødbrune Gyldenlak i Vinduet — «al—drig», «al—drig!» tikkede det gamle Uhr bag Døren.

Og han vender Hovedet, og hans sky Blik strejfer i et flygtigt Nu Sengen under det hvide Omhæng, han ser Profilens fine Camée hæve sig svagt mod Haarets brunlige Baggrund . . .

Saa slaar Præsten de grønne Skodder for Ruden, stænger Døren og gemmer Nøglen i sin Tegnebog — at ingen skal betræde dette Kammer oftere. At alt levende og dødt herinde kan mures til med Mindet om hende. Blomsterne skal visne i Karmen og Fluerne dø paa Ruden, og Bierne falde tunge og livløse ned, naar den rødbrune Gyldenlak har givet

dem sin sidste Livssaft. Og Tonerne skal briste inde i det gamle Orgel, og Lyset langsomt flakkende fortære sig selv. Og midt i den dybe Stilhed skal det gamle Uhr gentage sit evigt haabløse «al—drig — al—drig», indtil Lodderne har naaet Bunden og stanset dets Hjærtes Slag.

«Aldrig igen!» peb Nøglen, da han drejede den i den rustne Laas. —

Og hun kom aldrig.

To Maaneder senere kom der Meddelelse fra Overlægen dernede, at hun var død, stille, uden Suk eller Smerter, død, blot af svigtende Evner paa legemlig og sjælelig Kraft til at leve Livet.

Men han har en Bøn, Overlægen, fra een, der ikke selv har Ret, og derfor ikke Mod til at bede — om hendes Grav maa blive dernede! Ønsker Præsten at faa hende hjem, skal Overlægen dog strax imødekomme dette Ønske, og ufortøvet træffe alle Forberedelser, og opgive ham Dag og Tid, da han kan komme og hente hende.

Men Fru Margrete kom ikke hjem.

Præsten ønskede det ikke.

«Hvor hendes Hjerte var, skal ogsaa hendes Grav være; den, som ejede hendes Sjæl, skal ogsaa eje den Plet, som gemmer hendes Legeme.»

Der havde næsten intet Foraar været iaar. Sommeren var kommen uanmeldt springende over et Par tindrende blaa Violtæpper, som April lige havde faaet Tid til at kaste for dens Fødder, havde sat i et Spring tværs over Ranunkler og Stjernehyazinter, som samme lunefulde Frøken havde begyndt at væve ind i det lille Stykke Skovbund inde i Buskadset, men var bleven ked af paa Halvvejen, saa de stod halvfærdige i Mønsteret, og havde saa slaaet sig ned med sit Hof midt i Præstegaardshaven.

Alle Frugttræerne havde den rystet Blomsterne af, for at faa et Tæppe til at trække over sig om Nætterne, naar den laa udstrakt over Græsplænen og blundede de fire korte Timer, men i Stedet for havde den kastet et helt Virvar af hvidliggrønne Blade ind mellem de blomsterløse Grene, Blade, hvor det pippede af Fugle og summede af Bier; og den havde løbet om og aandet paa Jorden, og gnedet paa sine gyldne Solringe, saa at alt hvad der laa dernede og ventede i navnløs Længsel, var

brudt op og med bøjede, spæde Hoveder havde spurgt:

«Hvad befaler Ringens Aand?»

Og Ringens Aand, den straalende unge Sommer, havde befalet dem at blomstre — blomstre, saa hver Jordplet var skjult, at leve og aande saa hver Luftning lod Duftbølgers lydløse Strømme skylle ud over Havens aabne Blomsterlande. For hun kunde kun leve i Duft og Farver, Sommerens unge Dronning.

Vonne syntes, at det var kommet paa een Nat altsammen, eller maaske havde hun ikke set det, som det var, før nu denne Morgen.

Og for første Gang stod det hende rigtig klart, at hendes Hjerte var friest og gladest, og hendes Øjne klarest opladte, for hvad der omgav hende af skønt, just naar Far var bortrejst, som nu idag. Far, som hun dog elskede mest af alt og alle paa denne Jord, den stakkels ensomme, velsignede Far.

Men der var jo det, at saalænge Far var hjemme, følte Vonne hvert Minut paa Dagen, hvor han led, og hvor hun led med ham, følte denne evige urolige Grublen over, hvorledes hun i Øjeblikket skulde gøre ham Livet og Ensomheden lettere og mindre føleligt. Aldrig havde hendes Tanke Ro, naar Far var hjemme, rejste han saa bort for en Dag eller to, saa kom denne trygge Følelse af Fred, at idag kunde hun intet udrette, intet være for ham, idag havde hendes Tanker Hvile.

Og derfor saa hun for første Gang, at Somme-

ren stod i Haven og lo, og spejlede sig i Bækken og i hendes unge Øjne.

«Til Sommer blier det godt — til Sommer, naar Lindene blomstre, og Roserne dufter af Varme — saa blier det godt. En Sommerdag kommer Livet igen til mig!»

Saaledes havde den gamle Præst sagt hver Vinter de sidste otte Aar, siden det skete med Mamma — og naar Sommeren saa havde været der, og stod rejseklædt, med de sidste Georginer i Hænderne og de sidste faldende Blade over sin regntunge Kappe, mens Vindene sukked saa tungt i de gamle Lindetræer — saa havde han sukket med dem:

«Til Vinter blier det godt! Til Vinter, naar Sneen falder tæt derude og Mørket tynger, men Stuen ligger lys og varm bag de grønne Gardiner — saa kommer Livet!»

Der var jo det underlige ved Far, at han altid haabede, altid troede, at naar alt blev som det ikke var i Øjeblikket, saa skete det vidunderlige, saa fik hans Hjerte Fred, saa kom Livet til ham.

«Er jeg da ikke Livet for Dig?» havde Vonne tit paa Læben, men hun nænnede det ikke og tav.

Aa, som alle disse trætte Haab og denne skuffede Venten, havde gjort ondt i hende!

Hun tænkte paa Faderen, hvorledes hans stille Hulken en Vintermorgen havde kaldt hende ind til hans Seng.

«Det er intet, lille Vonne!» havde han sagt, «blot det gamle, Du ved — det gaar over, blot jeg

kommer op og faar Gardinet trukket til Side, og Solen falder ind — saa gaar det over.»

Og hun huskede hans bedrøvede Øjne da hun siden kom ind og traf ham i det fulde Sollys ved det aabne Vindu, hvor Sneen paa Solbænken funklede som Cascader af blinkende Rosenstene.

Og hun husker hans Svar paa hendes bange Øjnes tavse Spørgsmaal — altid det samme Svar.

«Det er ingenting — blot jeg kommer over i Kirken og staar Ansigt til Ansigt med Gud og Mennesker — saa blier det godt.»

Og hun tænker paa hans Ord i Kirken, netop den Morgen; hvert Ord, synes hun, hun kan huske. Aldrig havde der været saa dødsstille derinde, aldrig saa bevæget en Menighed. Vonne var kommen til at tænke paa de Sangfugle nede i Harzen, som de stikker Øjnene ud paa, for at de skal synge skønnere — thi det er sikkert: aldrig har Far talt som de Aar, efter at Sorgen kom og slukte Livsglæden ud i hans Hjerte.

Det blev ellers, og med Rette sagt om Pastor Find, at han holdt sine bedste Prædikener paa Tomandshaand, naar han sad ene med en gammel fattig Stakkel, eller med en ung, bedrøvet Mor; naar han sad Ansigt til Ansigt med Ensomheden og Sorgen. Og vist er det, at de bedste Tanker, der fødtes i Præstens Hjærne, dem gav han ikke til sin samlede Menighed paa de reglementerede Søndage, dem gemte han til dem, der trængte Haabets og Frelsens Ord haardest, men som ikke

selv kunde komme og tage dem med sig hjem fra Kirken.

Og om en saadan stor og ny Tanke var steget ned i ham en Dag, og atter havde født andre Tanker, der havde kædet sig sammen til en Sum af Ord, som han selv følte, havde Vægt og Værd, og det var meldt ham, at selve hans Biskop den Søndag vilde gæste Kirken — han havde gemt sine bedste Tanker til de ensomme Stuer under Straataget, og talt som han bedst kunde for sin Herre og Bisp. —

Og Vonne tænker paa hans syge Smil, da de gik hjem sammen den Søndag ad den knudrede Vej, hvor det tynde Isdække knirkede og bristede under deres Fødder dér, hvor de traadte.

Og hans Svar paa hendes sagte spørgende Tryk paa hans Arm.

«Det er intet, lille Vonne — det gamle — kun det gamle! Iaften naar jeg faar min Lampe tændt og Gardinerne trukket for Vinduerne, og Lyset skinner ud i Stuen, og der er varmt og stille om mig, og Du er hos mig, saa gaar det over.»

Og hun tænker paa hans bange Øjnes søgende Flakken under Skæret fra den grønne Skærm, og hans Svar paa hendes stumme spørgende Nik fra den anden Side af Bordet.

«Intet — nej, der er intet i Vejen — naar jeg kommer i Seng og føler Mørket og Stilheden om mig, saa blier det godt.»

Men Vonne ved det, føler det saa sikkert, at

naar Mørket ligger over ham og Stilheden om ham, saa sidder Sorgen der dog paa hans Sengekant, Sorgen og den uforskyldte Anger, og stirrer med sine syge Øjne ind i hans. Disse Øjne, der ser og ses gennem det tætteste Mørke.

Aa, men idag vilde hun jo slet ikke gruble, tanketom vil hun gøre sig — aabne sin Klædning og sine Arme for Sol og Sommer, at de kan komme og holde Hof ogsaa dér. For Vonne trænger dem saa usigeligt begge to.

Gennem den hvidblomstrende Tjørnehæk paa den anden Side Bækken er der Udsyn til Lyngbakkerne ved Lidesø. Der stiger en enlig, fin Røgsøjle tilvejrs langt ude — Vonne synes den er som et sidste svagt Nødskrig fra en ensom der nede, det sidste svage Livstegn af et Lys, der er ved at brænde ud.

«Her er et Menneske hernede i Ødet og Ensomheden — et Menneske — et Menneske!»

Saa øde som ogsaa mange af disse Folk bo heroppe! Som nu Lise Ensom dernede i det lave Hus mellem Skrænterne — den lille forfaldne Rønne, fra hvis Vindu eller Døraabning man ikke engang kan fastslaa, om det er Vinter eller Sommer! Kun den korte Tid, hvor Lyngen staar i Blomst, betegner et lille Spand af Aarstiden, og kun i den strengeste Frost ser hun Vinteren spejle sine stenhaarde Træk i Isdækket paa Lidesø. Ellers kun de evige brunliggraa Bakker, den døde Sø og den hvide Sandvej — evigt de samme Hedetinder, de samme ludende

Skrænter, de samme dybe Slugter — ingen Blomst, intet Straa, ingen Føde for blot den mindste Fugl.

Gamle Lises Ko maa græsse nede paa Engstykket bag Præstegaarden, hun malker den selv, graver selv sine Kartofler op, og høster med egen Haand Kornet paa det lille indhegnede Agerstykke oppe i Nørremark. Aviser kender hun ikke, ikke engang Posten kommer ned til hendes Hus. Dem, Lise har kendt, er forlængst døde bort.

Vonne sukker. Saa mange ensomme, aa, saa usigeligt mange! —

Det er sandt — Onkel Dan og Tante Thea har jo meldt sig til i Eftermiddag, og med Tanken paa Skovrideren komme Smilet igen i Vonnes Øjne.

Foruden at hun holder af Onkel Dan, saa har han altid moret hende saa uendeligt.

Sine første Erindringer om ham har hun sammenføjet til, hvad Faderen i stille Skumringstimer har fortalt med et Lune, som kun de kender, der har havt Præsten paa Tomandshaand.

Ingen kunde forstaa, hvordan det livsglade Friluftsmenneske havde faaet den lille søvnige, ordknappe Kone, der ikke interesserede sig for andet i Verden end deres syv Børn og sine Stubbekyllinger, som om Efteraaret blev sendt ud at æde sig fede og faste i Markens sidste Straa. Hendes højeste Ønske strakte sig ikke ud over blot een Gang at kunne faa Lov til at sove «rigtig ud», hvilket Familiens stadig vedligeholdte Mindreaarighed i de sidste syv Aar havde forhindret hende i.

Naar Skovrideren i Begyndelsen at sit Ægteskab kom til Lyngholt, der laa kun et Par Mil fra Kildesø Skovridergaard — hans Hustru var altid af een eller anden Grund forhindret, Fru Mette og Svigerdatteren «stod» ikke sammen — saa protesterede han paa det bestemteste mod at medtage blot den ringeste materielle Gave fra de hjemlige Enemærker.

«Ikke paa nogen Maade, Mor — jeg kan dog heldigvis nok selv forsørge min Kone — nej, nej, ikke en Tøddel vil jeg tage imod, og bære med herfra.»

Og nu — Vonne lo højt, da hun mindedes ham sidste Gang, han havde været hjemme et Par Dage, og stod ved Vognen den sidste Aften.

«Naa — er der mere — saa lad os faa det med det samme! Der kan nok være lidt endnu; Skinken og de 8 Pund Vaskesæbe og de to Oste ligger i Magasinet — de hundrede Spædelys og Pølserne kan jeg have sammen med Purrerne under Forsædet — Urfuglene hænger ved Seletøjet, og Buret med de to kokinkinesiske, kan jeg nok have paa Skødet. Naa — saa er der altsaa ikke mere — ja, saa Farvel da, og tak for denne Sinde — kom — saa!» Og Sulamith og Ruth satte sig langsomt og med en større Værdighed, end Aarenes Vægt strængt taget gav dem Ret til, i Bevægelse med de sex Urfugle dinglende ved Seletøjet. —

Naa, det sidste var naturligvis lige saa over-

drevet som det første, men Yderlighederne ligger jo nu engang saa snublende tæt op til hinanden. —

Guderne skal vide om de virkelig kommer, hun vilde ønske det for Tante Theas Skyld, og om de tager ham, denne fremmede med, som hun traf igaar paa Lyngholt. Som han dog havde set paa hende — bogstaveligt slugt hende i eet stort, straalende Smil.

Han havde siddet i Forstuen; dér, hvor de grønne Poppelskygger plejede at danse, havde han siddet og malt efter Udsigten fra Vinduet.

«Det er jo et Maleri i sig selv!» havde han forklaret — «Springvandet dér i Midten, de gamle Gavle med de hvide Duer paa de røde Sten og det grønne Stakit ind til Rosenhaven — det er jo i sig selv det fredeligste, hjemligste Billede, man kan ønske sig, indfattet af Vindusrammens Vindruranker. Jeg forstaar egentlig ikke hvorfor Fru Mette absolut vil have det dokumenteret paa et Stykke Lærred.»

Onkel Dan havde præsenteret ham for hende, men om det skulde gælde hendes Liv eller den ene af hendes gule Fletninger, saa var det hende umuligt at huske Navnet. Men eet huskede hun, at da Onkel Dan var gaaet ind et Øjeblik, saa havde den fremmede rejst sig, og taget begge hendes Hænder og set paa hende med et straalende Smil.

«Ved De, hvad De er, Frk. Vonne?» havde han sagt — «De er henrivende sød!» Og saa havde han

sat sig igen, vendt Ryggen til og givet sig til at male videre.

Men Vonne havde været henrykt, betaget.

Aldrig havde nogen sagt hende, at hun var sød — henrivende sød! Ikke engang som Barn havde hun faaet Ord, saa beundrende, saa kærtegnende bløde.

At det var en ung Mand, der havde sagt det, gjorde ikke mere eller mindre til Sagen, det var et Menneske — det var Vonne nok.

Hun løb hen foran ham og bøjede sig ned mod hans Ansigt.

«Nej — er det sandt — synes De det virkelig — mener De det?»

«Om jeg mener det! Aa, lad nu ikke, som om De ikke selv vidste det eller havde hørt det hundrede Gange før!»

Vonne havde ikke sagt noget, men hun maatte vist have set forundret ud — for lige med eet havde han sagt, mens han saa op paa hende fra Siden:

«Nej! det er rigtigt! nej — De ved det ikke — det er jo netop det — De ved det ikke!»

Saa var Onkel Dan kommen ud, men da Vonne sagde Farvel til den fremmede, bøjede hun sig ned til ham og hviskede: «Tak!»

«For hvad?»

«For det, De sagde!»

Saa var hun gaaet, men da hun havde lukket Døren, kunde hun høre, at han skubbede Feltstolen

tilbage paa Marmorflisen, og hun følte, at han stod ved den aabne Rude, for hans Skygge vaklede gennem Solskinnet hen og lagde sig for hendes Fødder, idet hun smuttede under Vinduet.

«Selv Aarsag!» raabte han efter hende og lo. —

Vonne stod og gyngede ved en Akasiegren, frem og tilbage ud over Bækken.

Saadan saa man altsaa ud, naar man var henrivende sød! Saa var man atten Aar, havde saadan en klar Mollskjole paa med blomstrende Syrenklaser i Bunden, og store vide Ærmer i mange silkebløde Folder, saa havde man primulagule Haarfletninger lagt op om Hovedet med lyslilla Baand, og smaa Laksko med Krydsbaand op om de hvide Strømper, saadan som Mamma altid havde brugt det.

Vonne saa med eet bedrøvet ud — 'det var jo Mammas Strømper hun gik i — stakkels Mamma, hun havde ogsaa været henrivende sød! Det vilde han sikkert have syntes, den Mand deroppe med de underlige, blanke Øjne, der ligesom saa hende til sig i et stort Smil.

Hun havde forresten ogsaa nok hørt ham sige noget til Skovrideren, men da havde hun ikke troet, det gjaldt hende, for han havde set ud i Gaarden, mens han talte.

«Zum essen — ganz zum essen!» havde han hvisket.

Hun vidste med eet, at det var hende, han havde ment.

De kom gaaende ned ad Havegangen — saa var de altsaa kommen ind ad Laagen ved den østre Længe. Hvor Tante Thea egentlig blev ved at se ens ud — Vonne kan ikke se synderlig Forskel paa den spinkle Skikkelse fra hun første Gang saa hende som ganske lille Pige. Kun er maaske Ryggen lidt mere bøjet, og Gangen endnu mere sidelænds, som blev Undskyldningen fordi hun endnu er til og fremdeles optager en Plads, som muligvis en anden kunde begære, stærkere og mere indtrængende, alt som Aarene gaa.

Onkel Dan er egentlig sød mod hende, saa omhyggeligt han altid gaar og spaserer med hendes Arm i sin, naar han er paa Lyngholt — forfærdelig sød, synes Vonne — jo, der er han, den anden underlige, som havde sagt de venlige Ord til hende igaar.

Kaffen kom ud paa Bordet foran den runde Bænk ved Bækken — Vonne skænkede og dængede Klejner og Peberkager over paa Tante Theas Tallerken; hun vidste ikke selv hvorfor, men hun havde en uklar Fornemmelse af, at Tante Thea aldrig spiste sig mæt ved Fru Mettes Bord. Ikke fordi hun troede, at Maden blev hende misundt, men af en underlig genert Betagethed, naar hun sad til Bords med mange Mennesker.

«Og Din Far, der stryger af Gaarde paa en Søndag!» sagde Skovrideren, «og lader sin Hjord uden Hyrde?»

«Det er første Gang, her er Messefald i Kirken

i alle de Aar, jeg kan huske tilbage!» forsvarede Vonne ham, «og Onkel Dan ved nok, at Far trængte den lille Ferie saa haardt. Hans Nerver er saa medtagne!» føjede hun sagte til.

«Hvorfor maa jeg ikke faa Lov til at male et Portræt af Dem, Frøken Vonne?» faldt den fremmede ind paa sin bratte Maade — «i den klare Kjole med Syrenerne og med de lyslilla Baand om Haaret — hvorfor maa jeg ikke?»

«Hvem siger, De ikke maa?» spurgte Vonne forundret — «De har jo slet ikke spurgt?»

«Tak for Tilladelsen!» sagde han kort. «Jeg maa altsaa. Jeg skal komme imorgen og begynde.»

Han stod og stirrede paa hende, som om han i Tanker tegnede hendes Konturer op med en usynlig Pensel.

«Zum essen — ganz zum essen!»

De Ord faldt hende pludselig ind, og med eet følte hun en underlig sky Fornemmelse komme over sig — hun næsten bar det frem, som raabte hun om Hjælp.

«Ikke imorgen — aa nej — ikke imorgen, bare vent, til Far kommer hjem — blot de fire Dage — maaske . . .»

«Nej!» afbrød han hende, «vi venter ikke. Hvorfor i al Verden skulde vi vente? Nu er Luften høj og klar, og Græsset er hvidsprængt af Blomster. Og saa er der den Syrenbusk derhenne, den dér med de lilla Klaser. Den Baggrund kunde spille mig et slemt Puds i Ventetiden. Nej Tak, jeg tør ikke risikere at Blæsten løber med Blomsterne og

Deres Far med Dem. Man maa ta' det, mens man har det!»

Vonne lo.

«Som nu en Grøftekant jeg havde et Efteraar med tre pragtfulde Buske med røde Bær. Jeg begyndte en Eftermiddag — næste Morgen fandt jeg tre nøgne Riskoste, omkredset af en Flok graadige Solsorter. Mit bedste Motiv spist op paa een Nat — bogstaveligt spist op!»

Han stod og saa paa hende, som kunde han ikke faa Blikket tilbage.

«Zum essen — ganz zum essen!» lød det ganske sagte inde i hende

Og uden at kunne gøre sig klart hvorfor, mærkede hun en varm Strøm stige op i Kinderne, hun vendte sig og vilde gaa hen til Tante Thea — men han smilte hende hen til sig igen.

«Ja, ja!» indrømmede hun stille, «saa begynder vi imorgen!»

Tante Thea vilde paa Kirkegaarden.

Tante Thea havde Grave dér, som hun besøgte, Grave, uden Tavler, uden Navn, kun med Blomster, og kun Tante Thea vidste, hvem de gemte. Ingen spurgte hende — Herregud, det gamle Skind, naar det nu kunde fornøje hende!

«Gaa blot i Forvejen!» bad Vonne, «jeg kommer strax efter.»

Inde paa Kirkegaarden laa Grave og Grønsvær tindrende af Sol, de hvide Trækors lyste festligt mellem de blaa Lavendelhække. Solen lo og spej-

lede sig i Guldsnittet paa Salmebøger i foldede Hænder paa de søndagsklædte Kvinder, der selv holdt Andagt i Dag paa deres kjæres Grave. Hist og her lød en dæmpet Nynnen mellem Buskene. «Himlen aabnes, Mørket svinder.»

Børnene kom med smaa, tætte Kranse af Kornblomster, bundet Hoved ved Hoved, fast og samvittighedsfuldt; de hængte dem over hvide Trækors, en Tone mørkere mod den blaa Sommerhimmel. Paa en Grav laa en Kvinde bøjet over en Metalkrans af smaa Forglemmigejer og glattede med nænsom Haand de stive, hvide Silkebaand ud, som Blæst og Nattetaage havde rullet sammen.

Tante Thea vandede med en lille grøn Vandkande — fra Grav til Grav gik hun, og delte Kaar og Lod ligeligt mellem alle herreløse Graves Blomster; de lyse Maanedsroser inden for Hækkene, og Gyvelen og den vilde Timian, der stod udenfor i Grønsværet, fattige og forglemte, men med samme Trang til Sol og Væde, til Taarer og Smil.

Skovrideren kom ud fra Kirken med den fremmede. Han havde vist ham de gamle Reminicenser fra den katholske Tid, da den havde hørt under Kannikerne i Viborg: Klingbeutlen og den guldbroderede Messehagel, der laa gemt under Alteret, sammen med det gamle Sølvreliquieskrin.

De traadte fra Kirkens kolde Halvmørke ud i Solskinnet. Skovrideren docerede endnu — men den fremmede spejdede adspredt — dèr — dér sad hun, Barnet i Syrenkjolen med de lyslilla Baand

om Haaret —, dér sad hun inde bag Lavendelhækken paa Broderens Grav.

Onkel Dan gik hen og tog hende om Skuldrene og løftede hende op over de blaa Lavendler.

«Vi vil ud i Heden!» foreslog Maleren, «jeg vil engang se Heden i Søndagsstilhed.»

«Aa nej!» bad Vonne for sig. «I Heden er det Søndag hver Dag. Stilheden og Andagten er lige saa stor dér om Mandagen som en Helligdag. Nu blier vi her hos Tante Thea, og hendes smaa Grave, hun er saa glad, naar der er Mennesker om hende, som er venlige mod hende, selv om hun ingen Ting siger.»

«Nej!» erklærede han bestemt, «nu løfter jeg Dem over alle de dødes blaa Lavendler og bærer Dem ud i de levendes røde Lyngrige.»

Hun trak sig tilbage — men han havde hende allerede paa sin Arm.

«Naar Skovrideren har Lov, har jeg vel ogsaa?»

Onkel Dan stod og lo, mens han bankede Asken af sin korte Pibe, Tante Thea sad inde paa Graven og hvilede ud med foldede Hænder og Vandkanden ved sine Fødder.

«Se!» udbrød den fremmede, som han gik med hende, «dette Billede vil jeg male, naar jeg kommer hjem og i Ro: en Mand, der bærer en ung Kvinde over en Kirkegaard. Og hun skal le og lægge sine Arme fast om hans Hals — «Ungdom» skal det hedde;

Ungdommen, der tramper paa de døde, der selv vil frem, vil ud!»

«Er Ungdommen saa hensynsløs?» spurgte Vonne alvorlig, idet hun lod sig glide ned af hans Arm ved Kirkegaardslaagen, «da vilde jeg ønske, at jeg var bleven ved at være Barn.»

«Ja!» sagde han, «Ungdommen er hensynsløs, men forøvrigt traadte jeg jo kun over de døde — de levende træder man ikke paa, hvor gamle de end er. Jo ældre de blier, jo nænsommere gaar man dem forbi. Man kan ikke bøje sig dybt nok for de Lidelser, der har ristet Runer i et saadant gammelt Ansigt som Tante Theas.»

Vonne saa forundret paa ham. Saaledes havde hun ikke set ham, aldrig tænkt sig, at hans Tanker gik saa dybe Veje, at de havde fundet Tante Theas Sjæl gennem den skælvende Mund og de sky Øjne.

«Sig mig — De maa ikke synes, det er underligt, at jeg spørger — men hvad er det egentlig, De hedder? Jeg hørte det ikke rigtig den Dag, i Vestibulen paa Lyngholt?»

«Troels Forum. Blandt Kammeraterne almindelig kaldet «le p'tit chinois.» Jeg fik det Navn paa en Studierejse, nede i Montmartrekvarteret. Ikke sandt — der er lidt om det? De skraa Øjne, den gullige Hud og det druefarvede Haar — Kindbenene har vist heller ikke ganske rent Mel i Posen — de er temmelig sikkert en Linie udenfor det strængt

normale. «Le petit chinois» — ikke sandt, der er lidt om det.»

Hun saa paa ham. «Jeg ved det ikke, jeg har ikke tænkt over det. Har De ingen Søskende?»

«Jo, jeg har en Bror — men han er Læge.»

«De spørger saa morsomt, Frøken Vonne, uden Ord,» vedblev han en Stund efter — «hele Deres lille Person spørger mig jo om, hvad det «men» skal betyde. Jo, jeg skal sige Dem: jeg hader den Race. Fra den Stund min Bror blev Læge, har jeg intet med ham at gøre. Jo — vist er her Søndag i Heden . . .» han blev staaende og saa sig om — «om jeg havde rejst Aar igennem uden Anelse om Dag og Tid, og pludselig stod her midt i Lyngtuerne — jeg skulde kunne føle paa mig selv, at det var Helligdag her ude.»

De satte sig paa Skrænten, dér hvor den ludede stejlt ned mod Lidesø — med eet løftede han Hovedet og pegede studsende fremover.

Dér, et Stykke foran dem øst paa, laa som en stor aaben Plads, tæt bedækket med graa Sten — den Stendynge har ikke ligget der før, ved han — hvor er den kommen fra?

«Det er Hjejler,» siger hun stille.

Med eet løfter Stenene sig — de spreder Vinger — kun et Nu viser dem, at det er Fugle — saa blier de til en graa Sky, der kiler sig ind og blier til eet med de andre tunge Skyer paa Himlen, mens Ekkoet af et langt Klageskrig dør mellem Bakkerne.

Vonne ser langt efter dem og sukker.

Den fremmede ser paa hende, saa Vonne maa smile.

«De kan ogsaa spørge uden Ord!» Han nikker.

«De er saa mange!» siger hun blot stille forklarende.

«Der er saa mange ensomme Existenser heroppe!» fortsatte hun lidt efter — «saa forfærdeligt mange. Lyngen samler sig dog i Tuer, og Fiskene glider i tætte Stimer gennem Lidesø, og Fuglene flyer i Flokke, selv de melankolske Hjejler skarer sig tæt som Stendynger paa den aabne Hede. Kun Mennesket er ensomt, midt i Livets Mylder.»

«Det var det med Lægerne!» afbrød hun sig selv.

«Ja!» lovede han, «nu kommer det. Jo, ser De, Frøken Yvonne, jeg har haft en gammel Mor, som er død for nogle Aar siden. Naar man har været saa lykkelig at kunne give et Menneske det Navn, behøver jeg vel ikke at sige, at jeg elskede den, der bar det, over alt i Verden. Jeg havde en gammel Mor, Frøken Vonne, som gennem Aarene sad lænket til en Stol; hendes Hænder var bundne, ikke af Alderdom, men af Smerte, og hendes Ryg var mere kroget end Tante Theas. Dog var det ikke Aarenes Vægt, der havde bøjet den, men forsømt Pleje, og den Ungdommens Hensynsløshed, der ikke træder paa de døde, men paa de levende.»

Han tav. Solen faldt i hans gullige Hud, og

gav den et Skær af Varme, den faldt i hans Øjne, saa der kom gylden Glans i de brunlige Pupiller.

«Fortæl!» bad hun og lagde Haanden paa hans Arm.

Og han fortalte.

«Jeg er fra et fattigt Hjem,» begyndte han, «næsten i Armod er jeg født og voxet op. Mine tidligste Erindringer knytter sig til mit femte Aar. Vi boede paa en Kvist, mine Forældre og jeg, min Bror var dengang otte Aar gammel, da det skete, som jeg nu skal fortælle.

Jeg laa syg af Mæslinger og havde Feber; ved Siden af Stuen, hvor jeg laa, var der et lille Pulterkammer, jeg husker endnu tydeligt den lille Hylde deroppe med de to smaa Krukker med Hyldesaft, som Mor hvert Aar syltede af Bær, der var plukket af Hyldetræet paa Bedstemors Grav. Saa var det en Aften sent, da jeg laa i Feber, at Mor gik ind uden Lys og krøb op ad Stigen, der stod op til Hylden, for at hente Saft ned til mig. Hun snublede, fik ikke Fodfæste, men styrtede fra det øverste Trin ned paa Gulvet mellem gammelt Skrammel af Jærn og itubrækkede Stole. Far bar hende ind og lagde hende paa Sengen, hun klagede sig ustanseligt. Far vidste ikke sine levende Raad. Vi var i en Sygekasse, de fattiges Sygekasse, hvor Lægen kun tør paakaldes i strængt nødvendige Tilfælde og helst ikke ved Nattetid, om det kan opsættes. Jeg husker, hvor Mor jamrede sig, og for første Gang saae jeg Far græde.

«Jeg maa gaa!» sagde han. «Jeg kan ikke se Dig lide uden Hjælp.»

Og han gik, men en Stund efter kom han alene tilbage.

«Jeg var der,» sagde han stille, forknyt, «uden for hans Hus. Men Porten var lukket og Lampen slukket indenfor. Jeg havde Haanden rakt ud imod Natklokken, men jeg vovede det ikke.»

Men som Natten led, blev Smerterne i Mors Ryg og Arm heftigere, og da Morgenen kom, laa hun saa bleg i Sengen, at jeg foer op og græd, og raabte, at Mor var død. Saa gik Far efter Lægen. Først nu havde han Ret dertil, den fattiges betingede Ret til at hente Hjælp. En Hjælp, som kom forsent.

Mor blev undersøgt — hun skreg, naar han rørte hende — for hver Gang skreg jeg med, som var det mig selv, der led.

«Det er for sent!» sagde Lægen. «Hver af de gule Pletter, De ser her paa hendes Ryg og Arm, er indvendige Forblødninger — hvorfor kom De ikke før?»

Far svarede ikke — han stod med bøjet Hoved, Taarerne løb ned ad hans Kinder.

Siden var Mor et Vrag — men det er ikke Far Bebrejdelsen rammer. Thi den Fattiges Forknythed bærer det Samfund Ansvar for, som giver den Rige Ret til at ringe Lægen op om Natten for at høre om hans Søn maa spise et Æble, som han har faaet Lyst til, blot fordi han kan betale det Æbles Værd hundrede Gange — mens den fattige maa for-

bløde, fordi han ikke kan veje blot en Unze af det Blod op med Sølv til Lægens Hjælp.»

Han tav. Vonne bøjede sig over mod ham og klappede hans Haand.

«Petit chinois!» sagde hun halvhøjt.

«Fra den Stund har jeg hadet Lægerne, og hvis De vidste, Frøken Vonne, hvor jeg har tigget min Bror om at vælge en anden Vej end just den — forøvrigt har han i flere Aar været ansat i Udlandet, og vi har ikke Lejlighed til at mødes.«

«Jeg forstaar det dog ikke rigtigt!» indvendte hun. «Deres Bror er jo ganske uskyldig i det hele, netop han kan jo forsøge at gøre det godt igen ved at hjælpe just dér, hvor Hjælpen trænges mest.»

«Lad os ikke tale mere om det, Frøken Vonne,» bad han, «der er desuden ogsaa andre Ting, som De ikke forstaar Dem paa, som jeg ikke har kunnet billige. Jeg forstaar ikke min Bror mere. Der var ogsaa Tider, hvor jeg tænkte som De, Frøken Vonne — aa, men naar jeg saa saae Mor sidde dér knuget og hjælpeløs i sin Stol — ingen ved, hvad Mor har været for mig siden Fars Død — jeg ejede alt i det ene.»

Vonne flyttede tæt hen til ham og lagde Armene om hans Hals og sin Kind mod hans.

«Petit chinois!» hviskede hun, stille hulkende — «aa — pauvre petit chinois!»

Længe sad de tavse. Saa løftede han varsomt med begge Hænder hendes Ansigt mod sit, og lagde

sit Blik til Hvile i hendes, førte saa blot hendes Kind tilbage mod sin.

Og saaledes sad de længe derude, mens Skyggerne fra Skrænten skred længere og længere ned mod Lidesø, som vilde de gemme sig dér for Natten, og mens Taagerne fra Engene langt borte gled forbi i deres dugbræmmede Kapper.

De talte ikke, kun løftede han nu og da hendes Blik mod sit, lagde saa atter hendes Kind nænsomt tilbage mod sin.

Og en underlig Følelse af en ukendt Glæde, den første nænsomme Besvarelse af en hidtil aldrig gengældt Ømhedstrang fylder Vonne med en usigelig Tryghed og Fred. For første Gang, saa langt hun kan huske tilbage, har hun Lov til, er det end kun for en kort Stund, at være fuld Lægedom for et Menneske, der bær ulægte Saar i sin Sjæl, — blot ved at lægge sin Kind mod hans og lade ham føle, at hendes Hjerte er ham nær.

Hun tænker ikke paa, om det er en Mand eller en Kvinde — det er for hende blot et Menneske, et Menneske, ensomt som hun, med samme dybe Trang til Ømhed — thi det føler Vonne — som hun selv.

Og Taagekapperne glider dem hyppigere og hyppigere forbi, de fælder Taarer, alt som de skrider, der blier liggende som skælvende Dugdraaber paa deres Haar — men de mærker det ikke. Bakkernes Silhouetter staar dybere og med dunklere og dunklere Konturer mod Halvmaanens Kobbersegl, der synes

at meje alle Farver af levende og dødt for ene at lyse i uantastet Klarhed. Smaablomsterne, der færdes lydløst smuttende mellem Lyngtuerne, lukke deres Øjne, men aande med aaben Kalk, i ubehersket søvntung Hvile, al deres rige Duft ud over Hedens fattige Drømme.

«Nu er Skyggerne svale og Lyngen klam!» hviskede han, da han for sidste Gang løftede hendes Ansigt mod sit. «Jeg tør ikke beholde Dem længere herude i den klare Kjole og de tynde Sko.»

Og han rejste sig og løftede hende op saa højt, at Øje saa i Øje — og som noget selvfølgeligt lagde hun sin Mund mod hans i et langt, stille Kys. Og som noget, der var givet, listede hun siden sin Arm ind under hans og gemte sin lukkede Haand i hans, mens de gik hjem sammen.

Men da Vonne har sagt Godnat ved Laagen og gaar gennem Havens Tusmørke, da synes hun med Undren, at aldrig har hun følt Ensomheden i sit Liv, saa dybt som paa det lille Stykke Vej fra Laagen til Stentrappen under de gamle Linde.

Men da hun er kommen op paa sit lille Kammer og staar ved sit Vindu med Blikket ud over den aabne Hede bag Sølvpoplernes Hegn — da føler hun det, som stod hun med Armene fulde af Roser.

Og hun sover ind med de Roser tæt knuget i sin Favn.

Yvonne blier malet. Paa tredje Dag sidder hun for Troels Forum; ikke paa Kirkegaarden mellem de Dødes Lavendelhække, heller ikke i Præstegaardshavens Gang, hvor Syrenbuskenes Klynger hænger som store blaaviolette Skyer, der er dalet ned, og har lagt sig til Hvile paa Grene og Kviste; men midt i Fru Mettes Rosenhave paa Lyngholt.

Hun sidder under en højstammet, blegrød la France, i fuldeste Blomstring, de hule Hænder, som hviler i Skødet, slutter varsomt om en Bunke Blade, der er drysset ned over hende — enkelte er bleven liggende paa hendes Haar, og skinner i tindrende Solglans.

I Spøg har han allerede med Penselspidsen kradset Billedets Titel nede i Hjørnet:

«Yvonne Marie. Højstammet Rose, første Blomstring. Tilhører Pastor Find i Østerlide.»

Forum er flittig idag. Der er saa dejlig Sol over de to højstammede, den formelig lægger Guldskin over Farverne; om han skulde rigtig gengive denne Stemnings Glans, da maatte han lægge Guld

paa sin Pensel — baade til Kvindens Haar og til Træets Blomsterflige.

Vonne er falden i Tanker over Rosenbladene i sin Haand, og ubevidst synker Hovedet længere og længere ned, indtil det hviler paa hendes Skulder.

Hun tænker paa Far. Uden han med et Ord har berørt sin Rejses Maal, ved hun, hvor han er taget hen; hun har kunnet føle det paa sig. Han er rejst ned for at se Mammas Grav. Dernede langt Syd paa.

At Far ikke har kunnet sige hende det, nu da hun ellers ved alt!

Siden sin Konfirmation har hun vidst det. Den Dag var de ene, de to, de vilde begge helst være det, og om Aftenen, da de havde set den signede Dag slukkes bag Bakkerne nede ved Lidesø, havde Præsten taget to Breve op af sin Tegnebog.

Aa, som Vonne havde grædt, da han læste! Saa dyb en Sorg, hun den Aften havde sænket ned i Søen, svøbt i Savnets Sørgebanner, nynnet til Hvile af Vibeskrig og Hjeilesuk, mens Tingsmedens lille klaprende Næb lød som fjærne dæmpede Hammerslag paa et Kistelaag.

Men Far havde ikke kunnet sænke sin Sorg derned. For Far havde foruden Savnet, denne sygelige Følelse af Anger, en Anger, som Vonne havde kæmpet imod, talt saa mildt og overbevisende for Dag efter Dag, Aar efter Aar, fordi hun saa, hvor uberettiget en Selvplage den var.

Havde Mamma ikke selv bedet ham give hende

den Lykke, hun attraaede? Og havde han ikke saa langt Vonne kunde huske tilbage, baaret Mamma gennem Livet med en varsom og beundrende Ømhed, som den, hvormed man berører en zart og sjælden Blomst — havde Mamma ikke været ham som Rosen paa hans Bord, som Ringen paa hans Finger?

Og havde han ikke den Gang, han ved et Tilfælde fik at vide om hendes Hjertes Længsel — straks løftet hende paa sin Haand og aabnet Ruden, og sendt hende ud i Livet og Solen?

Der var nogen, der rømmede sig.

Hun foer sammen og saa op.

Der sad han «le petit chinois» med korslagte Arme og et Udtryk som een, der ikke ved, hvad i al Verden han skal tage sig til, og med det lille ironiske Drag ved den venstre Mundvig, som hun allerede kendte saa godt.

«Ja — jeg vil ikke skjule for Dem, Frk. Yvonne, at jeg ellers var i Færd med at portraitere Dem.»

Hans Stemme var rolig, som angik Sagen forresten ikke ham.

Hun blev rød.

«Aa — De maa ikke være vred — nu skal jeg strax . . .»

Hun rettede sig. Forum smilte.

«Nej, saa galt er det heller ikke, at jeg blier vred, nu skal De oven i Købet faa Lov til at kigge i min Skizzebog, mens jeg maler deres Haar.» —

«Hvem er det?» spurgte Vonne, hun var stanset

ved et Drengehoved i Profil med et stort krøllet Haar.

Han løftede Hovedet en Smule.

«Aa, det er Salomon, med Tilnavn «den vise». Vi kalder ham forresten ogsaa «Aktiedrengen,» fordi han gaar paa Tur som Model i hele Kliken.

Ham vilde De synes om, Frk. Vonne — tænk Dem: ti Aar, kraftig og dog plastisk smukt bygget, kvik og begavet, en fuldent Type paa en sund Dreng, og saa med et Hjerte saa ømt og blødt som en lille Piges. Han har i denne Vinter bogstaveligt ernæret sin Mor, der har været syg; og hans Stolthed og Glæde over at kunne være hendes Forsørger, han med sine ti Aar, er rent ud rørende.

De skulde blot set ham, Frk. Yvonne, den første Gang han kom springende ind i Atelieret, efter at jeg havde antaget ham som Model. Han stod et Øjeblik som om han legede med en Knap i sin Dragt — et Minut efter krængede han det hele af sig — Bluse, Benklæder, Strømper og Sko, Skjorten og den lille, korte Uldtrøje — saa man fik det bestemte Indtryk, at hele Salomons ydre Beklædning bogstaveligt hang sammen ved een Knap.

Saa hoppede han ud og slængte det hele hen i en Krog.

«Dér ligger Hammen!» sagde han. «Og her er Kærnen.»

De aner ikke, hvor der er Rift om den Fyr — hvordan han overhovedet bærer sig ad med at

passe sine Hjemmearbejder til Skolen, forstaar jeg ikke, for han er aldrig ledig nogen Eftermiddag.»

Vonne smilte.

«Sød er han!» indrømmede hun, uden at se op. «Ganz zum essen!»

Forum studsede og skottede hen til hende, — men hun lukkede blot stille smilende Bogen i og lagde den ned i Græsset.

«Aa — undskyld igen!» bad hun og rettede sig, «men jeg er saa træt idag!»

«Det er en anden Sag!» Han kastede Paletten. «Saa hviler vi et Kvarter. Og saa skal jeg conversere Dem og fortælle Dem en Nyhed. Forvalteren heroppe er igaar bleven forlovet med den kønne, lille Mejerske, De har talt saa tit om.»

«Jeg har ikke set den ny Forvalter endnu!» sagde Vonne, «saa jeg kan ikke omfatte Nyheden med den Interesse, De maaske havde ventet.»

«Det er den argeste Tørvetriller, der nogensinde har trasket om i et Par Fedtlæderstøvler!» forklarede Forum. «Det eneste jeg kender til ham er, at han hver Aften paa Slaget otte, nøjagtig en halv Time efter Thetid, kommer ind i Stuen, hvor han allerede fra Døren tager Sigte paa Vinduespladsen tilhøjre. Der nedlader han sig og trommer akkurat tre Kvarter i Karmen, mens han gloer ud gennem Ruden, hvad der iøvrigt antyder en prisværdig Nøjsomhed hos Manden, idet han derude kun ser et Spejlbillede af, hvad han uden at dreje Hovedet kan beskue i selve dets Virkelighed der

inde i Stuen — nemlig Hængelampen, Bordet og Familien.

Naar de tre Kvarter lykkeligt er tilendebragte, gaber han, rejser sig og siger Godnat og gaar — nej tramper ud af Stuen.»

«Tænk at hun vil ha' ham, den lille nydelige Kirsten Marie» . . .

«Ha' ham?» gentog Forum. «Naa, det undrer mig egentlig ikke. Han har vel blot forstaaet at «tage» hende. Enhver Kvinde kan tages, blot man finder den rette Maade.»

«Dér tager De dog sikkert Fejl!» Vonne blev varm i Kinderne — «tværtimod, jeg tror» . . .

«Ja, men jeg ved, Frk. Vonne. «Midlerne er blot saare forskellige. Een daares af en besnærende Stemme eller et spottende Smil, een drages af en rank Arbejdsryg og to stærke Hænder — een overrumples og betages ved et pludseligt og uanet Angreb — og een lokkes ved en lille Gedebuk med Guldbjælder om Halsen. Men alle kan de fanges — alle!»

«Hvad er det, De snakker om Gedebukke og Guldbjælder?» lo Vonne.

«Det er fuldkommen notorisk!» forsikrede han, «det var min Ven, Billedhuggeren Ebstrup — vil De høre, hvorledes det gik ham?»

Naturligvis vilde Vonne høre.

«Naa — jo, der var en Gang en ung Billedhugger. Tatentfuld var han, og flittig som faa; ingen

saa ham nogen Sinde saalænge Dagslyset skinnede uden Mejsel eller Modelerpind i Haanden.

Atelieret var i et lille forfaldent Hus ude paa een af Villavejene paa Frederiksberg, en berømt afdød Kunstner havde engang ladet det bygge, Vejrhanen var en Palet med 7 Pensler, der drejede sig i Vinden og viste Børster. Fra Atelierdøren kom man ud i en lille tæt tilgroet Have, der adskiltes fra Vejen ved et grønt Stakit og en skæv, faldefærdig Laage; langs Vejkanten løb en smal Strimmel Græs,. hvor det om Foraaret myldrede med store gule Koøjer og blaa Forglemmigejer.

Naar saa om Aftenen Græsset dampede og Akasieblomsterne op ad Muren duftede, saa hændte det gærne, at den unge Kunstner kom ud i Laagen i sin hvide Arbejdskittel og med Hænderne begravede i Lommerne og Shagpiben dinglende i den ene Mundvig. Og saa hændte det næsten altid paa samme Tid, at Professorens unge Døtre fra Villaen paa den anden Side Vejen tog deres Aftenpromenade om ad Smaavejene, eller de støjede og lo inde bag deres Havegærde, mens af og til en brun Haarfletning eller en hvid Kjoleflig kom til Syne mellem Buskene.

Og saa blev det altid den unge Kunstner saa trangt om Hjertet — og det endte gærne med, at han gik ind i sit stille Værksted og lukkede Døren haardt i efter sig.

Men næste Aften stod han der igen. Og mens Græsset dampede og Akasierne duftede lyttede han

efter Stemmerne fra de fire glade Prinsesser af Ungdommens og Poesiens lyse Kongerige — se — nu smuttede der een som et Egern under Verandaen — halløj — dér snubled den yngste i sit Skobaand! Som de lo! Aa — om han blot eengang kunde komme derover! Derover — nej, Gud fri og bevare os vel for unge Piger i Flokke — nej, men blot een eneste Gang høre Latteren lidt nærmere ved; den klang saa uimodstaaeligt, saa forfriskende klar. Saa — dér smuttede een igen — hvad var det? Stirred ikke et Par Øjne over paa ham gennem Ligusterhækken? Nej, som de lo! Det skulde da ikke være — og — højre om, gik han ind og lukkede Atelierdøren saa det smældede ud over den stille Vej.

Uf! om han kunde sætte Skodder for, Træskodder, Jærnskodder — ti Lag Skodder, saa den ikke hørtes ind, denne smittende, alt overskyllende Latter, saa ubehersket — aa, saa velsignet ubehersket, det var jo netop det! Men han vilde stoppe sine Øren til, vilde han, passe sit Arbejde. Hvad i al Verden kom Professorens fire forfløjne Døtre ham ved?

Men næste Aften lød Stemmerne igen saa koglende ind til ham, og Latteren slog som Fuglevinger mod hans Rude.

Dér stod han midt imellem sine egne Skabninger, alle de hvide Skikkelser, der var voxet frem under hans Hænders: Bliv, og som han havde ment kunde være ham Verden nok — og hvad var det saa, det hele?

Kunde han maaske puste Liv og Varme i dem, gyde Blod i deres Aarer og aande Tanker bag deres Pande? Og fremfor alt: kunde han faa dem til at støje og le, eller blot samles med dem til en lille, hyggelig Aftenpassiar, oven paa den lange Arbejdsdag?

Men hændte det en enkelt Aften, at en af de fire derovre blot kom smuttende udenfor Laagen for at hente sin Bold — saa blev han rød og forlegen, vendte hurtig Ryggen til og slentrede ind, af Frygt for at skulle være tvungen til en kejtet Hilsen, han kendte nok sig selv og den elendige Figur, han gjorde i Dameselskab.

Og Dagene gled, den ene som den anden. Koblommerne visnede derude og Forglemmigejerne blegedes i Solen; men Syrenerne stod i Blomst og Hvidtjørnen dryssed, og det led ud paa Sommeren.

Og en varm Juliaften med rødgylden Sol og skyfri Himmel holdt der en Vogn udenfor den lille forfaldne Laage, og fire Par nysgærrige Pigeøjne tittede gennem Hækken over paa den unge Kunstner, der med en tarvelig Haandkuffert, Rejsetaske over Skulderen og en splinterny graa Filthat skudt tilbage over det sorte Haar, kom slentrende ned til Vognen og kørte bort, efter at have kastet et flygtigt, men længselsfuldt Blik over til det forjættede Land, hinsides Vejen.

Han anede ikke, hvor ivrigt han blev iagttaget og diskuteret, og hvor livlige Debatter der stod paa

angaaende hans Afrejse og muligvis lange Udeblivelse.

Det var noget saa ubegribeligt nyt at se «den Tavse», som de kaldte ham, blot udenfor Laagen, i fuld Puds, endsige da at se ham stryge af Gaarde, med Kuffert og Rejsetaske, fuldkommen standsmæssigt. —

Den unge Kunstner rejste bortover til sin Faders Gaard paa en af Øerne. Han vilde holde Sommerferie som en Skoledreng, drive og gøre Optøjer, køre med Folkene i Marken og danse med Pigerne ved Høstgilderne.

Men det var underligt, at hvor han gik og stod saa forfulgte den friske Latter og de glade Pigestemmer ham, helt sireneagtigt, syntes han.

Og han spekulerede sig gal paa at udfinde en Mulighed for at faa høre og nyde denne Lattermusik paa nært Hold, saa tabte Begejstringen og Længslen sig vel nok, mente han; det var sandsynligvis kun det ukendte og halvt skjulte, der lokkede og drog. Bare høre og se dem paa nært Hold, bare en eneste Gang — saa gik det nok over. Umuligt andet!

En Dag mødte han en gammel Kone paa Landevejen med en Bylt under Armen — akkurat som Gutten i Eventyret.

«Hvad har Du i den Bylt, Gamle?» spurgte den unge Kunstner.

«Meget for den, der er nøjsom,» svarede den Gamle, «lidt for den, der har nok af alt.»

«Lad se!» sagde han, og hun aabnede Bylten.

Og ned paa Vejen hoppede det nydeligste lille Gedekid, man kunde se for sine Øjne.

Kunstneren stod og saa — med et skød der et lysende Glimt fra hans sorte Øjne. Han kastede Hovedet tilbage og lo. Han havde faaet en Idé.

«Stop lidt!» sagde han. «Den Ged køber jeg.»

«Det la'r sig høre!» sagde den Gamle.

Og han fik Geden og hun fik Pengene, og der var ingen Fortrydelse ved den Handel. —

Da Sommerferien var forbi og Forglemmigejerne stod i anden Blomstring mellem Kløver og Øjentrøst — græssede et lille nydeligt Gedekid paa Græsstykket ved Vejkanten foran det gamle Atelier.

Ved Aftentid tittede fire Par nysgerrige, beundrende Pigeøjne fra den anden Side af Vejen, mens en enkelt lille brun Haand listede sig ud mellem Tremmerne og kaldte og lokkede for Geden.

Men bag det hvide Trækgardin i det store Ateliervindu stod den unge Kunstner og spejdede mellem Folderne, mens et lille, halvt lystigt, halvt spottende Smil trak Munden en Smule ned til den ene Side.

Næste Aften var de beundrende Øjne kommet Geden paa betydeligt nærmere Hold; helt ude paa selve Kørevejen stod de alle fire, vippede paa Taaspidserne, lagde Hovederne paa Siden og lokkede og kaldte, mens de drejede Halsene lyttende og spejdende som unge Daadyr. Den ene havde endogsaa

vovet sig helt ud paa Græsstykket og stod og klappede Geden, og bandt den en lille Guldbjælde om Halsen. —

Tredje Aften stod hele Flokken derovre, mens otte Hænder med Græstotter og friske Hasselkviste straktes indbydende ud mod Dyret — og bedst som de stod, kom «den tavse» selv langsomt ligesom tilfældig slentrende ud, bukkede kejtet, og undskyldte meget — men han kom ellers for at hente Dyret ind, det var netop dets Sengetid. Men selvfølgeligt — hvis det morede de unge Damer, saa var det ham en Fornøjelse, Geden havde vist ikke noget imod at faa Aftensmad af saa nydelige Hænder o. s. v.

Fjerde Aften sad Kunstneren som Gæst inde i Syrenlysthuset ovre i selve det forjættede Land hos de fire glade Prinsesser, og hørte Latteren og de friske Stemmmer paa saa nært Hold, at det formeligt smældede mod hans Ørehinder — men femte Aften smuttede smaa Remmesko under lyse Kjoleflige over Vejen og ind i Kunstnerens Værksted, og med dem holdt Latteren og de glade Stemmer Indtog dér. For nu bød han dem til Gæst i sit Kongerige — og brune Haarpiske i fire Nuancer svajede mellem Kavaletter og Staffelier, og slanke Hænder løftede nysgerrigt Dækkene af de hvide Skikkelser, men lod dem falde med et Hvin og en forskrækket Hast, naar Øjet havde mødt en grinende Satyr eller en dansende Faun med forvredne Træk.

Men den Aften stod Laagen tom paa begge Sider af Vejen, og Geden blev slet ikke trukket i Hus.

Og saadan gik det til, at den unge Kunstner fik Porten op til det forjættede Land og fik selve Prinsesserne af Poesiens og Livsglædens Kongerige til Gæster i sit stille Værksted, skøndt han hverken havde tigget eller kaldt — men blot fordi han vidste, hvordan de skulde tages.

Næste Aar græssede Geden ikke længere ved Vejkanten og Professoren havde kun tre Døtre hjemme.»

Han tav. Vonne saa op. Nej, der sad han jo og malede løs, uden at hun havde nogen Anelse om det.

«Ja — jeg maler. De sad saa udmærket — som om De lyttede til et Eventyr.»

«Det gjorde jeg jo ogsaa. Tak for Eventyret!»

«Da kan jeg forsikre Dem, at det er den nøjagtigste Virkelighed, det hele.»

«Hvordan gik det siden?» spurgte hun. «Blev han ikke ked af sin Prinsesse?»

«De kan selv spørge ham. De har jo en Tante i København; om De kommer over til hende i Efteraaret, kan vi følges op til Ebstrup. De kan roligt spørge. Jeg skal sige Dem, Frøken Vonne,» føjede han til, «hun var af de rigtige.»

De sad en Stund tavse — der hørtes kun Insekternes Summen i den disede Middagssol, og af og til en skrabende Lyd naar han tørrede sin Pensel af i Malerkluden.

«Sig mig!» spurgte hun med dæmpet Stemme — «er det sandt, at De selv har været forlovet engang?»

«Ja — jeg kom til det» . . .

«Var det Dem, der brød?»

«Ja — men jeg brugte ogsaa et helt Aar om det Brev — 4 Bøger Papir og et Par Flasker Blæk, med et rundt Tal beregnet — vist er det: der gik meget til!»

Vonne lo.

«Jeg skal ærligt fortælle Dem det hele, Frk. Vonne!» foreslog han, «det er hurtigt fortalt, men sent, forbistret sent var det at gennemleve. Naa, jeg laa altsaa i Vestervig og tog Studier. Hvis De havde set det Selskab paa Kroen den Sommer, Frk. Vonne, saa vilde De forstaa mig. Et Par gnavne Lærerinder, der var ude for at lufte Skolebacillerne, og som i Mangel af deres sædvanlige Virkefelt, gerne vilde anvende deres pædagogiske Erfaringer og Tilbøjeligheder paa mig, der den Gang var ret ung og ganske upaaskønnende overfor enhver Tilnærmelse af den Art.

Saa var der et Par andre kvindelige Fremtoninger, der beærede sig selv med Tilnavnet Malerinder, paa Konto af at have griset et Par mægtige Lærreder til, som de med en naiv Opfattelse af Grænsen mellem Digt og Virkelighed kaldte: «Vesterhavet ved Agger». Naar dertil kommer en Kontorist, der spyttede Blod, og en gammel Tante, der

spiste paa Naade i Familien — saa kan vi godt sætte Punktum.

Saa var det, at der dukkede op en Datter af Strandfogden i Agger.

Hun var ung — knap atten Aar og frisk som Vesterhavet, saa man fik Saltsmag i Munden blot ved at se paa hende og høre hendes Stemme. Vi slog os sammen, det var jo ganske naturligt — vi spillede Croquet og Boldt, slog Smut og samlede Konkylier, jeg malede ogsaa en Skizze af hende i en luftblaa Kjole mod den hvide Strandbred, med Haar og Klæder hvirvlende om hende: «Vestenvind» kaldte jeg det.

Naa, saa var det en Aften, hun havde vist mig Liden Kirstens Grav. Har De set den, Frk. Vonne? En fattig aflang Ligsten, bevoxet med Timian og Lyng. Vi kom der ved Solnedgang, den gamle Ringer var i Færd med at kime Solen til Hvile. For gode Ord fik hun ham overtalt til at lade hende føre Knebelen frem og tilbage. Solen gled langsomt, som paa hendes Bud, som en ildrød Stribe ud over Havet, Maagerne steg og sank som lyse og dybe Toner fra et syngende Menneskebryst. Saa tyst var der om os, da Klokkerne tav, at det næsten føltes som Helligbrøde, da vi satte Fødderne paa Vindeltrappens kolde Stentrin, der gav en gungrende Genlyd i det tomme Rum.

Jeg var kommen til Foden af Trappen, da hørte jeg hendes Stemme der oppe:

«Grib!»

Hun stod med udbredte Arme lige paa Springet, som et modent, rødkindet Æble.

Jeg aabnede mine Arme — i det samme laa hun i min Favn med begge sine Arme om min Hals.

Aftenens Stemning var saa tryllebindende — alt om os aandede Poesi: Heden fortalte Eventyr, Kæmpehøjene berettede gamle Sagn og Havet sang Folkeviser — og hendes Øjne lo i mine, tindrende af Sol og Varme.

Frk. Vonne — jeg er ikke mere end et Menneske — og jeg var saa ung og saa ubefæstet den Gang.

Otte Dage senere rejste jeg til København i en Sindstilstand, der var halvt mellem le og græde. En Maaned senere skulde hun komme over for at se Byen og hilse paa Mor.

Hun skulde indkvarteres hos en Tante af mig, som havde en ret udstrakt Lejlighed. Om Aftenen var jeg paa Stationen sammen med min lille Kusine — da Toget holdt, og min tilkommende sprang ud af Kupeen, greb jeg forfærdet Kusinen i Armen og udbrød: «Er det hende! Er det hende — hende vil jeg hverken eje eller ha'!»

Vonne kom til at le, skøndt der var noget i det hele, der gjorde hende forstemt, men hans Mimik var saa uimodstaaelig.

«Ja, Frk. Vonne — det er ganske utroligt, hvorledes et Menneskes hele Apparition og Charme er betinget af de Omgivelser, hvori det viser sig for

Een. Saa meget er vist, at om jeg end tyve Gange havde foretrukket hendes Selskab dernede for de havarerede Lærerinders og dito Lærredsmørerinders, der tog Kunstens Navn forfængeligt, og om jeg end nogle Gange i en Stemningsrus havde ladet mig forlede til nogle ganske tilfældige og — det indrømmer jeg — fuldkomment overflødige Ømhedsbeviser — her var hun mig en fremmed og absolut ligegyldig Person. Jeg bønfaldt Kusinen om for Himlens Skyld endelig ikke at lade os være ene et Øjeblik i de fire Dage, hun skulde tilbringe her. Det Ønske opfyldte hun med rørende Samvittighedsfuldhed — Barnet havde selv en lille faible for mig, saa De forstaar, at Situationen var ret pikant.»

Han lagde Armene overkors og lo — Fru Mette passerede ude i Gangen, med de to tjenestegørende Pager, Dea og Mitte.

Paa ottende Aar gik de deres vante Bane som Slæbere i Fru Mettes Kølvand — Resultatet af deres Livsgærning i de otte Aar indesluttedes i 8 smaa Krukker Potpourri, der stod fordelt rundt om i Lyngholts Dagligstuer og Gæsteværelser.

«Man er nok oppe!» sagde hun med sin skarpe Stemme. «Ja, ja, saalænge han lægger an, saa er der Højvande i Humøret og Forventningerne, det kender vi nok. Lad os tales ved lidt længere hen, naar det begynder at gaa løs paa Detaillerne og Ligheden — lad os saa tales ved, og se om han er lige saa kry.»

Fru Mette vidste god Besked. Ikke for intet

havde hun nu de sidste Aar hver Sommer havt een eller to unge Malere i Huset et Par Maaneder, mod at de forevigede enten eet af Egnens smukkeste Partier eller Husets Børnebørn, hvis vandblaa Øjne stirrede som fire evigt ubesvarede Spørgsmaalstegn fra adskillige forgyldte Indfatninger i Lyngholts Sale.

Dea stod koket svingende med Kurven, saa Rosenbladene fløj.

«Har enhver Lov til at sende ind til Udstillingen?» spurgte hun med en slæbende høj Barnestemme.

Forum rejste sig og bukkede.

«Der er saa vidt mig bekendt ikke Straf for det,» svarede han i en alvorlig høflig Tone — «forøvrigt skal jeg, hvis Frøkenen ønsker det, forhøre mig hos min Fætter, der er Jurist.»

Dea saa usikkert paa ham — og gled i tre lange Skridt atter ind i Fru Mettes Kølvand ved Søsterens Side. —

«Brød de saa skriftligt med hende — eller hvorledes?» spurgte Vonne en Stund efter.

«Ja — efter et Aars Forløb — saa længe var jeg som sagt om at faa det afgørende Brev sat sammen.»

«Tog hun sig det ikke nær — holdt hun af Dem?»

«Jeg ved egentlig ikke, hvor dybt det bundede, men mig kunde det i hvert Fald ikke have været nok. Jeg skal sige Dem, Frk. Vonne — hun lo

og koketterede med hvem som helst, der tilfældig tilbød sig — den brystsyge Kontorsvækling saa vel som Kroværten og Posten — og da jeg engang saa smaat bebrejdede hende hendes Behagesyge, svarede hun, at det betød intet, hun havde heller intet imod, at jeg drev lidt Kurmageri ved Siden af mit Forhold til hende, blot hun var den, jeg holdt mest af. Og ser De, Frk. Vonne — maaske kunde jeg finde mig i, at den jeg virkelig elskede, havde nogen ved Siden af mig — maaske — jeg ved det ikke rigtigt — men det ved jeg: jeg kunde ikke bære, at hun taalte, at jeg havde nogen anden.»

«Maaske forstaar jeg det!» nikkede hun stille — «maaske, jeg er ikke rigtig vis.»

«Blot eet!» sagde hun lidt efter — «sig mig — kaldte hun Dem ogsaa «petit chinois»?

«Naturligvis!» sagde han. «Det Navn fik jeg jo allerede paa min første Studierejse.»

Vonne rejste sig saa brat, at den lille Havestol under Rosentræet væltede om i Plænen.

«Jeg sidder ikke mere idag — jeg er træt.»

Hun kastede Bladene, hun havde havt i sine Hænder, og gik hurtigt op mod Huset.

«Vonne — Frk. Vonne!» han løb efter hende — «er De vred? Har jeg sagt noget dumt eller stygt? Synes De Synd i det, jeg dengang gjorde — husk jeg var saa ung, Frk. Vonne, saa hjælpeløs ung! Sig mig — synes De Synd i det?»

Vonne vendte sig og saa halvt alvorligt, halvt smilende paa ham.

«Der er saa vidt mig bekendt ikke Straf for det — forøvrigt skal jeg, hvis De ønsker det, spørge min Far, der er Theolog.»

Maleren lo.

«Nej — nej, endelig ikke — for alt i Verden, spørg ikke Deres Far.»

«Er vi saa Venner igen?» spurgte han, da de Haand i Haand gik ud gennem Borggaarden.

«Ja, naturligvis, Forum,» svarede hun med et stort Smil — «vi to kan da aldrig blive andet.»

«Nej!» han saa halvt fra Siden paa hende — «nej maaske! Ikke sandt — De kommer til Ballet paa Lyngholt imorgen?»

«Ja!» sagde hun. «Naturligvis kommer jeg. Jeg har jo lovet Dem det. Men «petit chinois» kalder jeg Dem aldrig mere.»

«Kald mig Troels!» bad han bønligt og sagte. «Det Navn har ingen kaldt mig, siden Mor døde.»

Hun saa op paa ham.

«Godnat Troels!» sagde hun mildt. Saa nikkede hun, og gik op mod Huset. —

Næste Morgen kom Præsten hjem.

Vonne længtes, saa hendes Tanker bævede, efter at høre om hans Rejses Maal, og om Moderens Grav dernede i det fremmede Land; men han sagde intet. Kun syntes Skyggerne paa hans Ansigt en Tone lysere, og der var et lille smilende Drag om

hans Mund, da hun kom og satte sig paa sin vante Plads overfor ham ved Thebordet.

Og det lille Smil og den vigende Skygge gav hende ligesom Mod til at spørge.

Og sagte, som noget selvfølgeligt, det ikke faldt hende ind, at der skulde ties om, spurgte hun.

«Hvorledes saae Graven saa ud, Far?»

Og han svarede, bøjet over sin Kop:

«Edelweiss — kun Edelweiss!»

«Var der ingen Sten?» kom det saa bønligt sagte — «ingen Tavle eller Mindeskrift?»

Og stadig bøjet over Dugen, svarede han:

«Jo. En hvid Marmortavle. Og med gyldne Bogstaver hendes Navn: «Grete». Og nedenunder Ordene: «Det skönasta blier icke vår hvardagsgäst — det skönasta är en resande, som blott besöker«.»

Saa talte de ikke mere om det, de to — men med en forunderlig, halvt vemodig Glæde saa Vonne Stund for Stund, at hendes første Formodning var rigtig. Hans Sjæleskygger synes at vige og svinde. Vemodig fordi hun har en endnu usikker Følelse af, at hendes Sjæl netop i disse Dage er ved at folde Vinger ud, der vil drage hende bort, udover den Sol, der skal løfte sit Lys over Faderens Aftenhimmel.

Hun føler det saa sikkert. Thi ikke i mange Aar har hans Øjne hvilet saa kærtegnende milde og bløde paa hende som i Morges, da de sang hans Salme ved Andagten — alene Valget af Yndlings-

salmen, vidste hun, tydede paa, at der var Højtid i hans Sjæl.

«Da klared det op i Østerlid,
Til dejligste Morgenröde».

Og en underlig lykkeblandet Angst griber Vonne ved Tanken om, at just den Dag, da hendes Hjertes Morgenrøde stiger, og faar hendes Tanker og Længsler til at søge bort fra ham, hun ved ikke selv hvorfor eller hvorhen — netop den Dag skal han med eet, i hende se den signede Dag fødes paany, sit Hjertes Sommer genopstaa.

«Gud være lovet for Dig, Vonne!» sagde han, da Pigerne var gaaet ud, og de sad ene efter Morgenandagten — «Herren tog, men Herren har ogsaa givet!»

Før han gik ud den Dag, saae hun, at han bar en lille Pakke ind i sin Stue, og stillede den paa sit Bord.

Da han var borte gik Vonne derind — ak! dér stod den, den lille Elfenbensæske, som den danske Læge havde knust — zirligt og nænsomt sat sammen igen af de hundrede smaabitte Stykker.

Med hvilken Varsomhed og Ømhed, næsten Kunst, havde han søgt at læge de Vunder, som hans Haand i brutal Heftighed havde slaaet, og hvor han maatte have elsket Mamma, den danske Læge derovre . . .

Og dog syntes Vonne, at Fars Kærlighed havde været den sandeste og den ømmeste, thi havde han ikke handlet som Kvinden ved Salomos Dom, da han sagde: «Hun skal ikke deles mellem to — behold hende helt, og lad mig være den, der forsager!»

Inde i Karmen i Vonnes lille Kammer danser en rød Slyngrose i Aftensolens sidste Skær.

De er kravlet op ad Muren disse Slyngroser, Trin for Trin, Dag efter Dag, den ene har løftet den anden, og nu har den øverste naaet Vinduet, og Vinden har løftet den op i Karmen, at den kan naa at kysse Solen før den gaar til Hvile. Nu slukkes Skæret, og Aftenvinden løfter varsomt Rosen for at lægge den tilbage mellem Søstrene, der allerede hænger søvntunge og med lukkede Kalke op ad Espalierets Tremmer.

Men i det samme løfter en Menneskehaand den fra Vindens Arme.

«Den skal det være!» siger Vonne, der har sat sit Haar foran Spejlet, og bøjer sig ud over Karmen for at finde en Blomst til at skjule Fletningernes Sammenføjning — «den skal det være, den er jo selv kommet herind til mig.»

Og hun fæster den foran i Haaret, dér hvor de primulagule Fletninger mødes over Pandens Hvidhed. Og hun kaster Syrenkjolens raslende Moll over

sine Skuldre, saa den glider ned om hende som en gennemsigtig Blomsterham; de lysegrønne Silkeblade og de violette Klaser synes at svaje som levende og nyudsprungne ved hver Bevægelse, Liniernes fine Skulptur tegner sig svagt gennem Stoffets Klarhed.

Mammas Sko er bleven for trange — tænk at Mamma har havt saa bitte smaa Fødder! Men saa har hun de hvide Silke, som hun havde paa til Barnedaaben paa Kildesø.

Stakkels Mamma, som aldrig kunde taale at danse for den Hoste . . .

Far plejer ellers altid at komme lidt senere paa Aftenen, naar der er Selskab paa Lyngholt, men dennegang har han bedt sig fri. Og Vonne forstaar saa godt hvorfor. Far vil være ene iaften med Mindet under de hvide Edelweiss.

Vonne er selv lidt angst for de Edelweiss, angst for, at de skal lægge sig paa Balsalens Gulv dér hvor hun skal træde, og faa hendes Fod til at glide; helst blev hun hjemme, og dog — dog —

Hun længes efter Troels Forum, saa underligt længes hun efter ham, hun har jo ikke set ham siden i Gaar Formiddag, og hun har lovet ham at komme.

Det er det underlige, at Vonne altid helst vil se ham om Aftenen. Hun ved ikke selv hvorfor, men hun lider ham bedst ved Aftentid, naar Solen er gaaet i Bakkerne og Luften er lydhør. Saa er det, som om ogsaa Solen i hans Øjne er slukt, og hans Sjæls Høresans saa haarfint lyttende og forstaaende.

Saa underlig han egentlig er, ce petit chinois!

Om Dagen kaad indtil Overgivenhed, undertiden næsten med et Stænk af Hjerteløshed, eller i hvert Fald Tankeløshed — men naar Aftenen saa kommer, og de har siddet sammen Haand i Haand dernede ved Lidesø — saa har det været som havde Kirkeklokkerne ringet Freden men ogsaa Vemoden ind i hans Sjæl, og hans Blik kan hvile saa bedrøvet, saa tryglende angst i hendes, naar han taler om sig selv og sin Mor, og om sit fattige Barndomshjem. Og hun synes, at der undertiden i hans Blik har været noget saa hjælpeløst raadvildt, noget, som hun endnu ikke rigtig forstaar, men som hun føler, at hun, og kun hun kan raade Bod paa.

Han minder hende ofte om Dyndkongens Datter, hun, som havde den vilde ubændige Natur, saa længe Dagen varede, men ved Aftentid sad i Frøhammen, stille klynkende og tryglende med de dybe, sorgfyldte Øjne. Den klædte ham bedst, den solfyldte Dagens og Lysets Kækhed, der gav hans Stemme Klang og hans Øjne Glans — og dog elskede hun ham mest om Aftenen i Frøhammen med den trætte Stemme og de tungsindige Øjne.

Aa, men iaften — vilde han da være som ellers? Iaften var de jo ikke ene, men kun en Brøkdel af et stort Selskab i en oplyst Sal mellem mange Mennesker, mellem Tale og Musik og Klirren af Glas og Raslen af Silke. —

Vonne vugges som i en Drøm, mens hun sidder og gynges i Hynderne paa den gamle Vogn, en

Drøm uden Ord, næsten uden Tanker, saa sitrende fin som en Luftspejling glider den frem paa Sjælens Himmel. Hun synes, hun er ved at glide ind i et Eventyr, sløret af Længsler og dugget af Graad — men langt, langt borte dæmrer der som et svagt Gry af den signede Dag. —

Da Vognen svinger om ved Indkørselen til den lange Kastanieallé, stanser den pludselig som efter en uhørlig Ordre, Vogndøren aabnes langsomt — dér staar han «le petit chinois» i Maaneskæret, selskabsklædt, og med en Buket Roser i Haanden.

Endnu halvt i Drømme hører hun Vognen vende og køre tilbage — og i samme Nu føler hun sig varsomt men tæt omsluttet af hans Arme og baaret ind i Drømmens allerhelligste, dér hvor der hverken er Tanker eller Ord. —

«Jeg maatte møde Dem ene!» hviskede han endelig — «ene — ene!»

Og han stryger Kaaben af hendes Skuldre og Sløret fra hendes Haar, og han holder hende ud fra sig i et langt Blik.

Og atter ligger hun i hans Arme, og hun føler hans Ansigt som Solild mod sit — fra Plet til Plet glider hans Mund, betaget, uberegnet, som man plukker Blomster i en Eng, hvor de voxer saa tæt, at man ikke ved Rede eller Tal paa dem.

Og han stryger med varsomme Fingre Kyssene af hendes Læber og lægger dem paa sine, han aander paa sin Haand, og lægger den til hendes Mund — men i næste Nu brænder atter hans Læbers

Solild mod hendes Kind, saa flammende fast som Segl paa et Brev — han bøjer hendes Nakke, han løfter hendes Hage, han ved ikke hvor og hvad, kender ingen Grænser for sin Ømhed.

Og ind imellem, aandeløs, betagen lyder hendes dæmpede Hvisken:

«Troels — Troels» . . .

Hun vil sige mere, hun vil spørge, hun vil tale — men det er som rummer hendes Tankes Sprog ikke Ord udover det Navn — i det indesluttes Summen af al hendes ubevidste Længsel, og hendes aarelange Savn — hele hendes sanseløse, jublende Lykke.

«Troels — Troels!»

Og atter holder han hende ud fra sig — men kun i et kort, knapt tilmaalt Øjeblik, som var blot Synet af hende et forspildt Secund, fordi det et Nu fjærner hende fra hans Favn. Og hastigt, beruset, drikker han hendes fine Billede ind, hele hendes Skikkelses lyse Ynde — de blege Kinder og de dybe Barneøjne under det primulagule Haar — han skjuler disse Øjne under sin Haand, men løfter den atter skinsygt og stirrer sig ør i hendes Blik — han lægger sin Tinding mod hendes, saa tæt, at hendes fine Øjenhaar føles som en Sommerfugls Sitren mod hans Kind. Han fylder hendes smaa hule Hænder med Kys, og lukker dem sammen som en Musling med kostelige Perler.

«Troels . . . Troels!»

«Ja — Vonne?» Han løfter hendes Ansigt mod sit, som den Aften ude i Heden.

«Troels — hvordan er det kommet — hvordan er det gaaet til — alt dette underlige — Troels» . . .

«Som det skulde. Jeg ventede — og Du kom. Det er som det skal være, altsammen. Og om Du ikke var kommen, jeg havde staaet her endnu — den hele Nat havde jeg staaet, fordi jeg vidste, at Du maatte komme, saa vist som man ved, at den Blomst, man har set som Knop, en Dag maa aabne sig, og springe ud.»

«Hvor ved Du, at den er sprunget ud — Troels — hvor ved Du det?»

«Jeg føler det!» lo han. «Jeg hører det jo i Din Stemme, jeg ser jo i Dine Øjne som gennem Duggen over et Blomsterbed, hvor alle Dit Hjertes Roser er sprunget ud at gløde! Og jeg er Solen, som har aabnet deres Kalke — sig det, Vonne, aa sig det, at jeg var Solen for Dig.»

«Ja — ja!» jublede hun. «Du er Solen og Livet, den signede Dag i min Sjæl!»

Der smuttede en Trækvind gennem Buskene i Hegnet, den løb som en kold Bølgerislen over hendes nøgne Hals, trak Rosen af hendes Haar og gemte sig i Slørets Folder.

«Vi maa op!» hviskede hun, «jeg maa have været den sidste, der er ingen Vogne kørt forbi, mens vi har staaet her.»

Han løftede den blaa Silkekaabe fra sin Arm og lagde den om hendes Skulder, saa gled han selv

med ind, og lukkede den sammen om dem begge, og som en vaklende, formløs Skygge gled de langsomt sammen op gennem Indkørselen, hvor Kastanietræernes Vagtposter langs begge Sider løftede deres tusinde hvide Æresfakler højt og lysende i Maaneskæret.

«Vi gaa ikke op!» beder han. «Ikke endnu — aa, blot ikke lige nu» . . .

Og Vonne ryster smilende paa Hovedet.

Hun er angst selv for at gaa ind, for pludselig at staa under det stærke Lysskær — hun synes alle maa kunne se det paa hende, det som nu er sket. Synes at hans Kys maa have brændt Mærker paa hendes Kind, dybe Ar, røde og varme som Roser; hun synes hvert Blik maa fortælle, hvert Ord forraade.

«Igaar Knop — idag Blomst!» havde han jo sagt — hvor kunde de da undgaa at se Forvandlingen?

Og hun tænker paa Tante Theas Ord engang for længe siden: «Den højstammede la France i Plænen er sprunget ud inat, Mette» . . .

Og skjult i Folderne paa Vonnes Silkekaabe, glider de blandt Sommernattens andre Skygger, ind under Blomsterhavens Dæmringsslør, hvor Roserne staar og drømmer Sommernatsdrømme, og hvor den røde Ildkarse hænger som et Fyrværkeri oppe mellem de hvidtjeldede Hyldebuske.

Her er saa lunt og saa lyst, og saa duftende stille, og de stryger Kappen af deres Skuldre og

staar, Prins og Prinsesse midt i Eventyrets Land, hvor slanke Rosenpager bære Duggens Vievand i Konvallens smaa Skaaler til de maaneblege Lillier, mens de løfter deres guldbræmmede Taageslør, at Brud kan kende Brudgom før Vielsen, som i Østerlandets hellige Templer; og hvor de flammende Kongelys er Kertesvende for de hvide Jasminer, der hænger yppige og lade ud over Havebænkens Ryg, tunge og øre af Duft, som Haremets smaa Odalisker.

Paa Stolen under den højstammede la France byder han hende Sæde, men hun kaster sin Kaabe som en Skygge over Græssets Fugtighed, og sætter sig dér med Hovedet i hans Skød.

«Ved Du, Prinsesse af Østerlide — ved Du af, at jeg næsten er angst for det, der ligger i mit Skød, angst for den Blomst, som er sprunget ud i min Haand, at jeg har aandet den frem for tidligt! Du ved, at der er Blomster, saa zarte, at man ikke naar at bære dem hjem, før de er visne?»

«Hellere klemt ihjel i Din Haand, Troels!» hvisker hun, «hellere visnet paa en Dag i Din Stue, end blomstre en hel Livssommer uset og værdiløs.»

«Jeg maatte jo se Dig, Vonne, før eller senere. Saa skjult springer en Kilde jo ikke, at den, der er tørstende og træt jo finder dens Udspring, den der lagde en lægende Urt i en Menneskesjæl, vil ogsaa nok sørge for, at den lidende, for hvem Lægedommen passer, vil finde det Sted, hvor dens Blomst skød frem.»

Og han lagde Hænderne om hendes Hoved, og

drog hendes Blik helt ind i sit — saa svimlende nær.

«Og dog er jeg angst!» hviskede han. «Du er saa barneskær og fin. Kender Du Eventyret om Prinsessen, der aldrig turde gifte sig, thi den Mand, som skulde eje hende, maatte baade være Prins og Glarmester, fordi hun havde Glashjerte, saa skrøbeligt og fint, saa ængstende skørt, at kun den, som var vant til at røre ved Glas, uden det sprang eller bristede i hans Haand, kunde omgaas hendes Hjerte med den behørige Varsomhed?»

Men hun binder sine Fingre fast om hans Nakke, og lægger hans Haand tæt ind til sit Hjerte.

«Hører Du, Prins af den fremmede Stad — hører Du, hvor stærkt og fast det slaar mod Din Haand? Er det af Glas, Troels, saa vid, at der lever en Fugl der inde, som vil slaa sig tildøde mod dets Vægge, om ikke Du knuser i Din Haand den livløse Rude, og lukker ud det, der lever derinde og længes — længes!»

Der er saa tyst om dem — nu og da lyder der som en fjærn, dæmpet Vaabenklirren fra et andet Eventyrrige langt borte — men det er blot Sølvpoplerne ovre paa Kirkegaarden, der vender deres Blade. De har en Leg for med Maanen, de unge Sølvpopler. Det er naar Maanen trækker Skysløret frem og tilbage fra sit Ansigt — trækker den det fra, saa vender Poplerne den matte Side af Bladene ud og laaner Skæret fra dens Lys, trækker den Skysløret for, saa vender de hastigt og ras-

lende Sølvet ud — og saaledes kommer de til at lyse hele Tiden, saa idetmindste alle de smaa Blomster og Insekter, der er født og sprunget ud paa Kirkegaarden den Nat, tror, at de er Sølv helt igennem. Baade indvendig og udvendig.

Og det morer Poplerne.

Men de to, som sidder under Rosentræet, de taler ikke, og de leger ikke — de vexler Tanker uden Ord, de løfter dem som Fugle af hinandens Hænder, de stryger dem som Roser af hinandens Øjne og Læber, og de vexler dem, og lægger dem til Hvile i deres Hjerter. Og hans Tanker blier hendes og hendes hans.

«Kender Du Nattens Dronning?» hvisker han, som man hvisker dér, hvor Børn sover eller Døde hviler — «den, der kun blomstrer en Nat og en Dag og dør. Jeg saae den en Gang udstillet i en Have i den store Stad. Og Menneskene kom og saae den — den stod paa en Forhøjning, der var dækket af et hvidt Tæppe, og en lille Trappe med to Trin var stillet foran den, at de kunde stige op og naa at indaande dens Duft. Mange hundrede Mennesker havde berørt den med deres Ansigt, og blandet deres Aande med dens, den, der kaldtes Dronning, og som fra en Trones Stade saae ud over Mængden ved sin Fod. Kun et Døgn havde den at leve i, og dog skulde den dø vanhelliget og besmittet af uforstaaende Blikkes Nærhed, og nysgerrigt udstrakte Hænder — den, som skulde levet og havt Lov til at dø ene i uberørt Ynde og

Højhed, hellig og urørlig som Nilens hvide Lotusblomst.

Min dejlige Nattens Dronning midt i Naturens Eventyrhave! Hvordan skal jeg kunne se paa, og selv være den, der fører Dig ind til Menneskers uforstaaende Beundring, og begærende udstrakte Hænder? Jeg under dem ikke deroppe, end blot Synet af al Din lyse, foraarsspæde Ynde!»

Hun rejser sig og aabner hans Arme — og han lukker dem varsomt og tæt til om hende.

«Vonne!» hvisker han — «aa Vonne — om Du skulde dø nu, om jeg skulde miste Dig nu i denne Nat — vi havde dog levet et Liv sammen! Thi Eventyrets Rige er som Paradisets, hvor een Time er som tusinde Aar. Og blev vi her tusinde Aar — de vilde for mig kun være som een kort, lykkefyldt Time!»

«Hvorfor taler Du om at dø?» ler hun. «Leve skal vi jo netop nu! Leve — leve langt ind i «den signede Dag», den Dag, Du har tændt i mit Sjæl.»

Og han stirrer hende betaget ind i Øjnene.

«Zum essen — ganz zum essen!» Og han gemmer hendes Ansigt i en Regn af stormende Kærtegn — «ganz — ganz zum essen!»

Men hun ler og værger for sig.

«Troels — forsigtig — husk paa Busken med de røde Bær — dit bedste Motiv spist op paa een Nat!»

Og de ler, saa de selv skræmmes ved Lyden her i den dybe, duftende Stilhed, hvor blot Natten

drager sin blomsterfyldte Aande, og hvor den flyvende Sommer paa lydløse Dunsko smutter fra Busk til Busk.

Og atter tier de begge, løftet tilbage i den Stemning, der hverken har Tanker eller Ord, og hvis Kærtegn har Drømmenes Zarthed, og Ømhedens nænsomme Varme.

De vilde Ærteblomster, der slynger sig op om Rosentræets Stamme i alle Farver, og med en Duft saa sød og tung, at den ligesom synes at suge ind i sig alle Havens andre Dufte — lader sig langsomt glide ned og spinder dem ind i deres Slyngtraades fine Net, Caprifoliens smaa Blomster som hænger ind imellem lister sig frem og pusler som Barnefingre i hendes Haar.

Der aabnes et Vindu i Gavlen — det er Tante Theas. Hun sover altid for aabent Vindu.

«Jeg er saa bange at Døden skal komme en Nat og banke paa min Rude,» har hun sagt engang, «og at jeg ikke skulde høre det og lukke den ind; og at den skulde gaa igen uden at tage mig med til dem, der venter mig under de blaa Lavendler.»

De rejser sig, og sniger sig ind gennem Verandaen — stille og ligesom brødebetyngede ved at bære noget af alt det hellige derude med sig ind i deres Klædnings Flige, glider de fra Mørket og Stilheden ind under Festsalens stærke Lysskær.

Vonnes Angst har været ugrundet — ingen ser dem, ingen lægger Mærke til dem. Druknet i en

Brusen af Latter og Tale, af Klirren og Musik, finder de sig stille hver en Plads, ubemærket og øjensynligt overflødige som to Blomster i en allerede overfyldt Jardinière.

Og dog driver Angsten for at falde tilbage i Drømmen og ved en overdreven Taushed røbe blot den mindste og skjulteste af sine Tanker, Vonne ind i en løssluppen Livlighed, der er hendes Natur og sædvanlige Fremtræden saa fremmed, at hun hele Tiden føler det, som gik hendes egentlige Jeg usynlig og uhørlig ved Siden af en hende fremmed Person, som hun skal passe paa, og hvis mindste Skridt og Ord hun skal vogte.

Onkel Dan kommer hen til hende.

«Hvor har Du været, Vonne? Jeg synes ikke jeg har set Dig under de sidste Danse?»

Vonne ler sagte og lykkeligt.

Under de sidste Danse! Som om han havde set hende under de første! Som om han overhovedet havde set hende den hele Aften!

Han morer sig nok, den gode Onkel Dan! Naa — Mie er jo heller ikke med — at Mennesker overhovedet frivilligt vil anvende Timer, som de kunde tilbringe sovende, i vaagen Tilstand — det gaar langt over Fru Mies Forstand.

«At I gider!» er hendes Mundheld.

Stuepigerne med Jomfru Ravn i Fronten bærer Syltetøj og Vandglas med Skeer i paa store Bakker, Mitte og Dea danser paa Naade første Dans med

alle Købstadens Kavallerer, de danser med nedslagne Øjne og kreppet Haar, og kun Polka, uden Skaansel for Kavallererne eller Hensyn til Musiken og de andre Danses vexlende Rhytmetakt.

Kavallererne er ulykkelige — de hopper som unge Kalve, der første Foraarsdag er lukkede ud af Vinterbaasen, og endnu er i Vilderede med hvordan de skal anvende dette underlige, der benævnes Ben.

Kavalererne er paa nogle faa Undtagelser nær, alle mer eller mindre Hverdagstyper, samlede i een Sum under Forums Kategori: af den Slags, man møder hver Dag paa Gaden og ser paa uden at se.

Fru Mette sidder stiv og strunk i Hjørnelænestolen med det stærke Lys i sine blinde Øjne, og inspicerer med sin haarfine Høresans hver Krog i Stuen.

Navnlig naar een af de kreppedes Stemmer lyder, anspænder Fru Mette sine Hørenerver til det yderste, og der kommer et utilfreds Drag om den smalle Mund.

Fru Mette har givet gamle Andersen Ordre til, uden Hensyn til mulige Indvendinger fra de to unge Damer, at dividere Rødvinen i deres Glas med 2 Gange Vand.

Vonne danser Vals med Forum. Saa vigende let vugger hun over hans Arm — han synes, det

er selve den flyvende Sommer, han har baaret ind fra den duggede Nat derude.

«Bliv!» tigger hans Blik, da Dansen er endt, og hun vil fjærne sig — «bliv, blot en Dans endnu — blot en eneste» . . .

Men Vonne smiler og ryster paa Hovedet.

«Jeg tør det jo ikke, forstaar Du nok — og netop deri ligger jo ogsaa Dansens Charme, at man mødes, for strax at skilles — derfor er Mødet netop saa dyrebart og saa betagende skønt.»

«Ja, Du har Ret!» nikker han, mens hendes Haand glider ud af hans — «det skönasta blier icke vår hvardagsgäst — det skönasta är en resanda, som blott besöker» . . .

«Frøken Find — Lanciers» . . .

Vonne ved intet, sanser intet — hun har en Følelse af, at hendes Fødder danser, at Hænder snart griber, snart slipper hendes, og som en Stemme langt borte fra, opfanger hun, at den, hun danser med, siger Ord til hende, som hun hverken opfatter eller forstaar.

«Det skönasta är en resanda som blott besöker» . . .

Vonne ser for sig en Grav paa en stille Kirkegaard, gemt under Edelweiss, og under en svajende Cypres en hvid Marmorsøjle med gylden Skrift: «Det skönasta blier icke vår hvardagsgäst — det skönasta är en resanda, som blott besöker» . . .

Hun ved ikke, naar Dansen er begyndt, ikke

naar den er endt, hun synes at Foden glider i Edelweiss, lutter hvide Edelweiss over hele det bonede Gulv.

Hun ved intet, sanser intet, før hun sidder der ovre ved Væggen sammen med Troels Forum.

«Troels — hvor kender Du de Ord fra?»

Han lo. «Hvorfra jeg kender dem? Det er jo et Citat fra Runebergs «Den gamle trädgårdsmesters brefve». Min Bror og jeg læste dem ofte sammen, som halvvoxne, naar vi var i Besøg hos en Onkel i Sverrig. Det er maaske den skønneste Prosa, der findes i den svenske Literatur.»

«Hvor er Din Bror Læge, Troels?» kommer det saa aandeløst sagte og tøvende, som ved hun Svaret, og er dog angst for at høre det.

Musiken falder ind, Silkeslæb rasler, Kæder knyttes og brydes, Fødder kastes, og Hænder gribes — Smil tændes og slukkes, intet er saa ustadigt vexlende som en Balsals Fysiognomi.

Men de to høre intet.

Han har ikke svaret paa hendes sagte Spørgsmaal, der er noget i Tonen, der har gjort ham urolig.

Han har taget hendes Haand, og ubemærket som de kom er de atter gledet ud gennem Verandaen, ned dér, hvor Eventyrets Traade havde spundet dem sammen for en Stund siden.

Og hun gentager sit Spørgsmaal, saa tøvende bange, men han svarer ikke. Han bare lægger sine Hænder om hendes Hoved, og sit Blik i hendes.

«Var det Din Mor?» spørger han stille, tonløst — «aa sig, at det ikke var — blot ikke det — aa, blot ikke det!»

Og hun nikker tungt og stille. «Ja!» siger hun, «det var Mor.»

Og de sidder tause som før, men Græssets friske Fugtighed er bleven klam, som laa der Isdække under deres tynde Sko, og der hænger Kulde i Nattevindens sorte Vinger, som kom den fra Have langt borte, der var frosset til under Vinterens Aande.

Nu og da løfter hun Hovedet, som for at tale, men hans Blik tigger hende taus, og hun nænner ikke at tænde Lys dér, hvor hans Tanker med Angstens hastige Forstaaelse i et Nu har famlet sig frem til Klarhed gennem Taagen.

«Det var Mor!» gentager hun blot stille — «Fars dyreste, Fars eneste!»

Og han nikker, og han forstaar Dommen uden Ord, forsegler den selv med sin dybe Taushed.

Og hun stirrer ham saa hjerteangst ind i Øjnene — og hvert Blik er et spørgende:

«Du forstaar jo, Troels — Du forstaar?»

«Ja!» hvisker han omsider. «Jeg forstaar. To Brødre har ikke Ret til at plyndre et Menneske for alt.»

Men da brister Vonne i Graad.

«Troels, ved Du, at Din Taushed, og hvert af Dine Ord er som en Vægt mere lagt til min Sorg? Troels, vær haard — sig at Din Brors Brøde ikke

angaar Dig, at Du vil mig, begærer mig, at Fars Alderdom og hans Ensomhed ikke vedkommer os — sig, at vi vil træde over alt, levende som døde. Vær haard, Troels, vær ond — sig alt det, som gør det lettere for mig at skilles fra Dig, end Din dybe Taushed og Dit fine, elskede Hjertes Forstaaelse!»

Men han ryster blot tavs paa Hovedet — og lægger sin Kind mod hendes, som den første Aften ude i den søndagsstille Hede.

«Jeg vidste det!» sagde han en Stund efter — «følte, at jeg ikke vilde naa at bære Dig hjem. Først over Grave engang, har jeg Lov til at løfte Dig.»

Men med eet var det som fik hendes Øjne Glans og der laa en sløret Jubel i hendes Stemme.

«Troels!» hviskede hun, «hvor tør vi klage, vi to, vi som har set Gryet af den signede Dag — den Flig findes ikke af min Sjæl, som jo ikke er Din, og den Plet findes ikke i mit Hjerte, hvor Du jo ikke har Ret til at hvile hver træt Tanke, hver bekymret Længsel. Og Troels, nu ved jeg, at jeg føler, som Du: thi elskede Du end tusinde Kvinder mig foruden — saalænge Din Kærlighed ikke taaler at jeg elsker blot een foruden Dig — — saalænge vil jeg velsigne den Dag, da jeg saae Dig, og den Sol, der fik alle mit Hjertes Roser til at gløde!»

Men han stod som i Tanker, som havde han ikke hørt hendes sidste Ord.

«Saa aandede jeg Dig dog for tidligt frem!» sukkede han. «Jeg skulde ventet til Kvinden i Dig var bleven den stærke. Maaske var da alt blevet anderledes. Barnet, der vil værne om sin Far var da traadt tilbage for Kvinden, der maa følge sin Elsker.»

«Troels!» bad hun, «aa sig ikke det, Du som selv var med i Dommen.»

«Vonne, om Du havde sagt: «Følg mig trods alt, over alt, levende som døde — hvor kunde jeg da være den, der ene fældede Dommen? Nu, da Din Barnekjærlighed har udtalt den, nu maa vi begge sone, hvad han har forbrudt dernede i det fremmede Land.

Men kommer den Stund, da Kvinden i Dig fornægter det Barn, der nu mangler Mod til at drage sin Haand ud af Faderens, fordi han er gammel og ensom, det Barn som jeg elsker selv dér — og maaske allermest dér, hvor hun flyr mig — saa lov mig, at Du vil kalde, hvor i Verden jeg er!»

Og hun nikkede og lovede. «Jeg skal kalde, naar jeg er angst for Tomhedens store Vidder, og for det, som jeg ser komme imod mig langt borte fra; jeg har set det fra Barn, Troels, det stod som mørke Skyer i Horizonten, og jeg har følt, at de vilde naa mig engang. Fra Barn har jeg anet, hvad Mennesker led, jeg har lidt med dem ubevidst, saa det sved i min egen Sjæl. Vil jeg nu — nu da jeg ser hvorfor og hvor dybt de trænges, vil jeg nu kunne lide med dem mere

Troels, nu da mit eget Savn skal voxe sig saa stort, at jeg ikke ved hvor det skal rummes i mit Hjerte?»

«Kald!» hviskede han — «kald! Og kalder Du imorgen, eller om tyve Aar — med samme dybe Længsler, med samme Ømhed, skal min Sjæl mødes med Din. Maaske har da Livet og Sorgen lært mig at aabne nænsomt for Dit Barnehjertes gennemsigtige Rude, og lukke Fuglen ud, uden at saare dens Vinger paa Glassets Skaar.»

Og han løftede hendes Haand og lagde den mod sin Kind, saa varsomt ømt, som man lægger et Barn til Hvile paa sin Pude.

Og Skridt for Skridt som fulgte de en dyrebar Stund, et dejligt Eventyr til Jorden, gaar de to skjult i Kaabens Folder, langsomt og tause hjem mod Præstegaarden, langs den smalle Kirkesti, hvor Axene aabner sig for dem og atter lukker sig sammen, som om noget, der nu er afskaaret og gemt for stedse.

Og der høres en svagt susende Lyd, som gik Dødens Engel bag dem, og mejede bort hvert Skridt, de havde traadt.

Og hun mindes en Foraarsdag, da hun og Faderen en Gang havde gaaet gennem en nyudsprungen Bøgeskov nede i Vejleegnen. Det havde stormet om Natten og hele Skovstien laa fuld af spæde, lysegrønne Skud; som nyfødte Børn laa de og sov med bløde, dunede Kinder.

«Se!» havde Faderen sagt, mens han viste der-

ned, «Stormens Engel har gaaet herigennem inat, og krævet den førstefødte af hver Stamme.» —

Ogsaa her havde Dødens Engel mejet, krævet deres Hjerters førstefødte, deres dyreste, deres eneste.

Vonne sov ikke den Nat. Ved det aabne Vindu sad hun og drog Mindet om de Dage hun havde kendt ham og elsket ham, frem og tilbage i sin Sjæl, som man leger med kostelige Perler paa en Snor.

Otte lange, lykkefyldte Sommerdage, otte hvide Perler uden Plet, uden Lyde — men da hun lagde dem ved sit Hjerte, syntes hun, de bar Dødens Kulde med sig.

Og saa hviskende sagte kaldte hun Minderne om hans Kærtegn frem; og som et solduftende Væld, som en Rosencascade fra tusinde Buske kom de glidende ned over hendes Hjerte, men med en Vægt, som skulde de tynge hende tildøde.

Nej, det var ikke til at beskrive, saa sublimt, som Haven visnede iaar!

Efteraaret var kommet ridende en Morgen paa en rødgylden Fux af Lød som halvvisne Lønneblade; hun sad godt til Hest med Vinløvranker om Hals og Hoved og Pilekogger ved Siden. Foran kom hendes to Forridere, Storm og Regn — Stormen bar himmelblaa Kappe med hvide Pletter, der lignede sejlende Skyer, og med Skumbræm i Kanterne, den lugtede salt og koldt af Havet langt ude, og havde Valdhorn over Skulderen; men det havde den ikke Lov til at blæse i, førend Dronningen gav Tegn. Regnen red med bøjet Hoved og hængende Arme paa en graasort Hest, det sivede ustanseligt som smaa Vandstrømme fra hans mørke Haar, hans Kappe var graa og tung som Natteskyerne, og hans Hest satte fugtige Spor, hvor dens Hove havde traadt.

Bag hende fløj og sprang et helt Følge af kaade Kastevinde og Havpust og kolde Luftninger; de spillede paa Rørfløjte og Skalmeje saa det hvislede gennem Luften, og grønne og gule og røde Blade

foer ud og ind imellem dem. Til allersidst fløj tolv vilde Svaner, med store, susende Vingeslag.

Sommeren, der ikke havde ventet sin Dronningesøster saa tidligt, rejste sig fra sit Leje i det høje Græs ved Bækken, holdt Hænderne ud for sig mod det kolde Pust og sendte hende strax sex af sine Fakkelbærere, de gyldenslanke Kongelys, i Møde, og lod hende gennem sin Mundskænk, den brunøjede Gyldenlak, overrække sit gyldneste Konvolvolusbæger, det med de blaa Safirer i Bunden og de grønne Smaragdblade uden om, fyldt med sin bedste Æblemost. Rosenvinen var allerede sluppet op for flere Uger siden.

Men da Efteraaret mærkede, hvor varmt Solen endnu skinnede, og hvorledes hele Naturen endnu hang ved Sommerens Hjerte — saa havde hun ikke været at bevæge til at stige af Hesten, men var redet tilbage igen med begge sine Forridere og sit kaade Drengefølge efter sig.

Men de vilde Svaner fløj videre, de havde fjernere Rejsemaal og havde kun fulgt paa Vej.

Men først havde hun redet Haven rundt og mærket hvert Blad og hver Blomst, at de dog skulde huske, at de hørte hende til, selv om hun endnu ikke havde Hjerte til at rive dem løse og give dem Vingeflugt. De vidste jo nok, at den Frihed hun gav, deres første og sidste, den var en Flugt ind i det Land, hvorfra intet vender tilbage.

Og saa havde hun dyppet Spidsen af sine Fingre i sit Vievandskar, som hun holdt foran sig paa Sad-

len, og stænket dets gyldne Vand over alt Løvet, og viet det ind til sine Undersaatter.

Birkene dirrede gyldenblanke som Millioner af klingende Dukater, Espene rystede bævende alle deres smaa blødende Hjerter, og ind mellem det tætteste Buskads flammede Egene op som store Baal mod den blaakolde Høsthimmel.

Og udenfor i Heden skinnede Blaabærrets Frugter med Vindrueglans: blaa, røde og violette, og det susede i Dur og Moll, i lyse og dybe Accorder af alle de smaa brusende Vandstrømme, der løb gennem Have og Engdrag. —

En Morgen sidst i Oktober kom den gamle Præst gaaende over Heden med Onkel Dan.

Onkel Dan var kommen ned til Østerlide for at skyde Høns — men Bøssen hang fredeligt hjemme i Præstens Forstue, og Rex sjokkede undrende og misfornøjet med det hele bagefter, løftende Poterne højt og besværligt mellem de stikkende Tuer.

Det med Jagten havde maaske blot været et Paaskud, fordi han længtes efter den gamle Præst, eller maaske havde han ligesom Efteraaret ladet sig daare af Sol og Luft, og nænnede ikke brutalt at sprænge Dørene til Naturens Allerhelligste med Krudt og Patroner.

Præsten taler sagte og indtrængende, thi han har noget paa Hjærte, som Onkel Dan maa klare for ham, hvis han kan.

Jo, nu skal han høre. Det har gjort Præsten

lidt ængstelig, lidt utryg — men maaske er det hele ingenting.

Det var i Gaar Aftes, da var han paa sin Spadseretur kommen forbi gamle Lise Ensom nede i det lille forladte Hus mellem Bakkerne. Han havde set inden for, og som han nu sidder og taler med hende, saa faar han pludselig Øje paa en løst henkastet Portræt-Skizze af hende, slaaet op med Tegnestifter paa hendes Væg. Præsten havde undret sig og spurgt; Lise havde forklaret, at det var den fremmede Maler nede fra Lyngholt, der havde tegnet det, han, som havde malet Frøken Vonne.

Skovrideren studsede — og i samme Nu slog det ned i ham, hvor underligt brat samme unge Maler brød op og rejste hjem. Havde hun ikke danset med ham den hele Aften paa Ballet i Sommer, og var de ikke pludselig forsvundet begge — begge paa samme Tid?

Stakkels Vonne! dér havde hun i Sommer taget alt levende i Ed paa intet at forraade om Forum og det Billede, som han malede, fordi det skulde være en Overraskelse til Faderens Fødselsdag, en Taushed, som hun formodentlig nu værdsatte dobbelt, fordi den forhindrede Faderen i at ane noget om Forums Existens — og saa havde hun dog som Frig overset Misteltenen. Misteltenen, den gamle Lise Ensom, den fattige Kone i det forglemte Hus nede blandt Bakkerne!

Og det bæres Onkel Dan for i dette Øjeblik, da han ser det bævende Drag af Smerte om Præstens

Mund, at gamle Lise med de Ord er kommen til at træde Blomster ned, som aldrig vil kunne voxe op og trives mere.

Præsten var brudt op strax og havde lovet at komme næste Aften i Stedet for — og nu gaar han her og beder Onkel Dan saa indtrængende sige ham det, om han ved noget. Om han troer, at der har været noget inderligere Forhold mellem de to — om han — aa nej, det troer han da ikke?

Nej — nej, han ved jo intet — maaske er Billedets Lighed ikke faldet ud til Malerens og Modellens Tilfredshed, og hun har derfor ikke villet tale om det; maaske har den unge Maler faaet pludseligt Hjembud — hvem ved, der kan jo have været saa meget.

Men ind i den gamle Præsts Hjerte kommer der listende en sagte, bedrøvet Selvanklage.

Aa — hvem var han, at han turde sætte et Barn ind i Verden saa sent, at hans Alderdom mødtes med hendes Ungdom! Saa den ængstedes for at give de hvide Haar sin Fortrolighed! ængstedes for at hans gamle Hjerte skulde være sammenskrumpet og tørret ind, saa det ikke kunde rumme Forstaaelse af hendes unge Drømme, at hans gamle Øjne skulde have mistet Evnen til at følge hendes unge Tankers Flyvefelt.

Og Skovrideren lyttede og bedrøvedes over hans skælvende Stemme, og han vidste intet at sige, kendte ikke de Ord, som kunde bringe Ro igen i Præstens opskræmte Tanker.

Ved Solnedgang tog Skovrideren tilbage til Lyngholt med en tom Jagttaske og en slukøret Hund — Præsten fulgte ham paa Vej nedover Engene.

Vonne stod og saa efter dem, saa længe hun kunde øjne Faderens hvide Haar i Solglansen.

Hun syntes, han havde været saa underlig idag. Saa usædvanlig taus og forstemt.

Han kunde jo dog intet vide, den kære, gamle Far, han kendte jo ikke Forum, vidste intet om hans Ophold paa Lyngholt og hans pludselige Afrejse, alle havde jo lovet Taushed — han kunde intet vide, ingen Spørgsmaal have gjort.

Og dog syntes Vonne undertiden i de sidste Dage, at hans tause Læber havde spurgt og hans Øjne tigget; at hans stille Klap paa hendes Kind havde været som en bønlig indtrængende Opfordring til Fortrolighed.

Det kunde komme saa underlig pludseligt, som f. Ex. forleden Dag ved Middagsbordet, da han saae at Roserne i Glasset var halvvisne og begyndte at falde paa Dugen. Thi da deres Blik mødtes over de dryssende Blade — da havde hans været som et undrende bedrøvet:

«Hvor kan det være, lille Vonne, at Du glemmer alt! Du som altid sørgede for alt lyst og skønt — hvor kan det være, at Du lader Blomsterne visne paa din Dug, og Smilet paa dit Ansigt — hvor kan det være?»

Aa, hvor hun forstod Faderen nu, al hans Haab og skuffede Venten fra gamle Dage.

«Imorgen blier det godt — imorgen, naar Solen skinner og Dagen lyser, saa blier jeg glad igen.» Og den næste Morgen: «Iaften blier det godt — iaften, naar Skyggerne falder og Duggen fugter, saa kommer Freden til mig.»

Saaledes havde hun jo ogsaa tænkt — Dag ud og Dag ind i de lange, lange Sommerdage, siden han var rejst; ene havde de siddet, hun og hendes Sorg, og stirret hinanden ind i Øjnene uden Ord. Tause havde de to staaet med Armene om hinandens Hals og stirret ud gennem hendes Hjertes Rude, om han dog ikke skulde vende tilbage, med hver Hørenerve bristende spændt, havde de lyttet efter Trin af hans Fod, efter Lyd af hans Stemme.

Men alt var stille, mørkt og stille i hendes Hjertes ensomme Kammer, som livløse Fugle ligger hver Tanke, hver ømhedsfyldt Længsel med blødende Fjer, slaaet tildøde mod Hjertets Rude.

Dag efter Dag havde hun staaet dernede under Sølvpoplerne, og med brændende Kinder og Hjertet bankende saa stærkt, at hun selv blev angst over dets Stemme, ventet paa Posten lige efter Middagstid. Hun havde kunnet skrige højt og jamrende om et Brev, om blot et Ord, blot et Tegn fra hans Haand — hun, som selv havde taget Løfte af ham, om ikke at skrive, ikke at sige hende, hvor i Verden han færdedes.

Aa, som hun alligevel bebrejdede sig det, at hun ikke overfor Faderen helt kunde skjule hvad hun led! Hun, som skulde taget alt det bedste i

Arv efter Forældrene, hvor var hun fejg og egenkærlig, hvor var hun svag og utaknemmelig!

Hvor var Moderens stærke Villie, den, der havde lagt hendes Længsler og Udvee i Lænker, og holdt dem nede med ubarmhjertig Haand, hver Gang de rejste sig angst og sukkende under Lænken? Hvor var Faderens uegennyttige Kærlighed, den, der kunde bære alt, blot ikke at se den lide som han elskede højest, som selv aabnede Buret for sin Yndlingsfugl, selv sendte den ud paa de fremmede, ham ukendte Veje, men hvor han vel vidste, at den skulde vide at finde sin Rede, den, som Trækfuglen kender igen blot den eengang dér har fundet sit Hjem. Han, som selv lukkede sin Glæde ud og Savnet ind.

Hun, som havde gaaet dér gennem Aarene og ventet paa og længtes efter at den Dag maatte komme, da Faderen i hende gensaa den, der skulde gengive hans Hjerte Freden, og kaste Glans af den signede Dag over hans Sjæls Aftenhimmel. Da, havde hun tænkt, vilde hendes Liv blive fuldtud lykkeligt, om de to en Dag tilfulde skulde forstaa hinanden.

Og saa skulde det ske, at hans Smil og hans Blik, at hans hele Væsen forkyndte hende, at nu var det saaledes — hans Sjæl har drukket Livsglæden igen i hendes Øjne — og dér stod hun med en Sjæl bedrøvet til Døden, blødende som alle Espens smaa dirrende Hjerter!

Aldrig havde Vonne forstaaet som nu Forums Ord: «De aner ikke, hvorledes den Baggrund, paa

hvilken Billedet fortoner sig, egentlig afgør dets Skæbne, hvorledes hele Billedets Karakter skifter med den.»

Vel hundrede Gange havde hun sagt til sig selv: «Du var jo lykkelig eller i hvert Fald glad, før Du saa ham, han er Dig altsaa ikke nogen Livsbetingelse — slaa en Streg over de otte Dages Lykkerus, slaa en Streg over Adskillelsen, over Savnet, og vær glad og fri som før.» Og vel hundrede Gange havde det svaret i hendes Sjæl: «Alt i mig ventede jo kun paa ham, kun derfor var der feststemt og forventningsfuldt, fordi alt i mig laa og ventede den Stund, da han skulde komme og drage Forhænget til Side, saa min Sjæl saa ind i Solen — kun derfor var jeg glad — kun derfor!»

Og saa var der denne bange Anelse, om at Faderen paa en eller anden Maade skulde have faaet nogen Mistanke.

Han gik saa ofte ene ud i den sidste Tid; maaske var det fordi han havde villet, at hun selv skulde foreslaa at gaa med, men maaske vilde han være ene — hun vidste det ikke.

Et Par Gange havde han været paa Lyngholt hos Fru Mette, der havde skrantet i den senere Tid, og nu i Dag havde han og Onkel Dan gaaet timevis ene ude i Heden.

Havde han villet forhøre sig — nej, det lignede ham ikke; dér, hvor hun ikke selv viste ham Fortrolighed, dér vidste hun, at han heller ikke vilde søge mulige Oplysninger hos andre.

Og dog var det forekommet hende saa underligt mistænkeligt, at han idag lige efter Middag havde kaldt hende ind til sig, og taget det ene af Mammas Breve frem.

«Jeg sad just igaar og læste i dette Brev, Vonne,» begyndte han, «som jeg nu, Gud være lovet, kan læse uden den knugende Anger, som har draget Skygge over saa mange Aar af mit Liv. Gud har været god mod mig, han har ladet sit Ansigt lyse over mig og givet mig den Fred, der er større og lysere end den lyseste Lykke, Verden ejer. Thi hans Ansigt er den signede Dag. Men Barn, jeg ved jo, at der er Stunder i Ens Liv, hvor andre Straaler blænder Blikket, og svækker Synet, saa det ikke evner at se ind i selve Guds Sol. Og ogsaa de Dage skal gennemleves. Lille Vonne — ja, det var blot det, jeg vilde sige Dig — husk paa Mammas Ord, hendes Anklage og hendes Forsvar:

«Du var den eneste Mand, jeg havde kendt, Livet havde aldrig givet mig Anledning til Sammenligning, havde intet Valg givet mig.»

«Husk paa det engang — engang om det skulde ske — ja, Du forstaar mig jo nok, lille Vonne! For saa blier det saa ondt, naar den anden kommer, naar den blier den sidste, som skulde været den første. Ondt for Dig og ondt for den, som gav af hele sin fulde, varme Sjæl, og som skal tage alt det tilbage, som han har givet, forsmaaet og værdiløst.»

Vonne nikkede saa undrende forlegen.

«Ja, Du forstaar — jeg mener blot Yvonne, at

den første er ikke altid — behøver ialtfald ikke altid at være den rette og den eneste. Du ved nok, at fordi de første Foraarsstraaler blænder Øjnene, derfor er Sommeren ikke altid reden i By; det er ikke Straaleglansen alene, men først og fremmest Varmen, der skaber Sommer i Naturen som i Menneskehjertet. Der kan komme mange kolde Frostnætter mellem den første Foraarssol og Sommerens fulde og trygge Varme.»

Han tav halvt forlegen — men da Vonne intet svarede, havde han tilføjet:

«Og det er saa ondt, naar Træerne først staar med Skær af bristende Blomsterknopper, og Nattefrosten kommer og dræber det spirende Liv. Bedre sent udsprunget end lokket frem af en Sol, som vel havde Evne til at skabe, men ikke til at bevare.»

«Far!» havde hun sagt, mens hun saae ham bønligt fast ind i Øjnene — «hvorfor siger Du mig alt dette?»

Den gamle Præst havde vendt Hovedet bort, som vilde han skjule et Udtryk, som han ikke var Herre over, og som han var angst for skulde forraade.

«Jeg siger Dig det, fordi jeg vil bede Dig føje mig i en Bøn. Du skal tage over til Tante Yvonne, være der et Aars Tid, og se, og lære at kende andre Mennesker end de faa, som Du her har Lejlighed til at omgaaes. De gamle har ikke Ret til at forlange, at de unge skal vende Ryggen til Livets Morgenrøde for, Haand i Haand med dem, at stirre ind i en Livsaftensol, der er ved at dale.»

Han havde talt saa svagt og stille, og der havde været et sagte dirrende Træk om hans Mund.

Og da havde hun følt det i samme Stund, som sprang alle de aldrig lægte Saar i hendes Barnehjerte op at bløde — hun havde glemt sig selv og sine egne Lykkekrav, sine unge Længsler — kun den gamle, ensomme Far i det store Hedeøde, havde hun set i dette Øjeblik.

«Far — Far!» var hun bristet i Graad og havde slynget Armene om hans Hals, «Du vil da ikke sende mig bort fra Dig? Du, som ikke nogen Time paa Dagen vilde vide, hvad Du skulde gøre uden mig! Jeg elsker jo netop Aftenen, den stille Stund, naar al Lyd tier og Sjælens Stemme taler — husk, hvad Du selv har lært mig at synge:

Dog kysser os og med Guld i Mund
den liflige Aftenrøde!»

Og da havde han set saa straalende taknemmelig ud, den gamle Far, han havde kysset hende atter og atter, mens Taarerne randt ned ad hans Kinder. —

Og nu, da hun sad ene, saa var det, at alt kom tilbage, alle hendes egne, dybe Savn; blot endnu en Tone mørkere skred Skyggerne om hende, thi nu følte hun jo med fuld Vished, at om Faderen nogensinde skulde undvære hende og give hende til nogen anden, da vilde det blive det andet store Livsoffer, han bragte. Hun havde set det saa klart i hans Øjnes jublende Tak, da hun havde sagt

ham, at hun ikke vilde forlade ham. Hans Fryd over Visheden om, at han maatte have taget fejl, at hendes Hjerte endnu kun tilhørte ham alene.

Tungest af alt var det dog at tænke paa, at nu gik han derovre og led som hun, maaske endnu mere; thi han var jo midt i det store, levende Liv, og skulde færdes blandt glade og travle Mennesker, og selv synes glad og travl som de, om han skulde leve sit Liv imellem dem.

Forleden Nat var hun vaagnet op i Graad og havde ligget og kastet sig hvileløs frem og tilbage.

«Kald!» lød det inde i hende — «kald naar og hvor — og med samme Ømhed, med samme dybe Længsler skal jeg komme.»

Og hun var staaet op og var løbet ned til Lidesø, næsten løbet hele Vejen, og hun var klatret op paa Skræntens højeste Tinde, og hun havde vredet sine Hænder og skreget det ud over den stille, ubevægelige Sø:

«Troels — Troels!»

Men ingen svarede — Dødens Stilhed lukkede sig om hendes Stemme og kvalte dens Lyd, selv Ekkoet syntes at have flyet dette forladte Sted, hvor kun Minder og Savn færdedes, Savn der ikke spurgte og ikke krævede Svar.

Og hun havde syntes at se Bølgerne bevæge sig sagte og vuggende dernede, som vilde de sige: «Kom med din Sorg som saa ofte før, og vi skal vugge den og gemme den! Kom med dit Savn, og vi skal synge det til Hvile, dit Hjertes syge Barn!»

Og hun var faret op, angst og forskræmt, og var løbet hjem med Hænderne fast knuget mod sit Bryst, som vilde hun værne om et sygt Barn, som Døden og Glemselen vilde tage fra hende.

Og Skyggerne var dukket frem omkring hende, fra Grøft og Slugt; fra Skrænt og Sø var de kommet, tause, bedrøvede Mindeskygger, der var stumme som Natten og lydløse som Mulmet, Skygger, der veg til Side, naar hun vilde nærme sig dem eller gribe efter dem, som længst henfarne Aander fra de Dødes Rige. Og hun havde følt det suse om sit Hovéd, som af Dødens kolde Vinger, Døden, der gik bag dem den sidste Aften og mejede deres Livslykke bort. —

«Gaar Du med til Lise Ensom?»

Præsten stod for Enden af Elmealléen, der mundede ud i den lille fredlyste Plet, som gav Udsyn over Engdraget.

I samme Nu var hun oppe og stod smilende ved hans Side.

«Ja Far — lad os gaa, vi to, som i gamle Dage, i rigtig gamle Dage.» Hun lagde sin Arm i hans, ømt og fortroligt.

Før Solen endnu var sunket bag Bakkekammen, stod de udenfor gamle Lises Hus. Straalerne spillede endnu paa den hvide Husvæg, den sidste brændende Opblussen, før Solens varme Øje brister; saa mildt, saa varsomt og stille listede den rundt om hendes Hus, det saa ud som skinnede den paa alle Sider paa een Gang. Den luede ind gen-

nem Ruderne, den aandede gennem Skorstenen, den svøbte sin gyldne Kaabe om Huset, og skærmede for alle Bakkens kolde Kastevinde.

Hun sad paa Sengekanten med sit Strikketøj, da de to traadte ind.

Paa det lange Træbord foran Bænken under Vinduet stod en sort Stegepande med Levningerne af en stivnet Meldyppelse med Kartofler, Resterne af Lises «Nætter». En stor rød Kat sad paa Bænken og langede med den ene Pote op efter Meldyppelsen. Men i det lave Vindu legede Solstraalerne mellem Gyldenlak og Pelargonier og en Stillids sang i et Bur under Loftsbjælken.

Den gamle rejste sig langsomt.

«Næj — det var end'da skiøn, tøe's a, te æ Præjst og den bee' ku' kom' i Tanke om at se ind te me gammel Mennisk.»

Hun tog Katten i Nakken og slængte den til Side, saa strøg hun med sin Haand hen over Bænken og bad dem sidde. —

Saa glad gamle Lise er ved Præstens Besøg, er der altid et mørkt Punkt, som de aldrig kommer uden om. Det er dette med Kirken. Thi i Kirken kommer Lise Ensom ikke. Præsten ved det, og han ved ogsaa, at alle Bønner og Overtalelsesforsøg er forgæves — Lise er strid som Marehalmen paa hendes Hustag.

Præsten kender ogsaa Grunden — den kender hvert Barn i Østerlide Sogn.

Det var siden Manden, «Røde Anders», døde.

Den Gang var Lise kun 30 Aar og Anders 60 — han havde havt Gaarden, hun ingenting.

Mikkel Dahl var Ven med Røde Anders, mere med Lise — Anders var ikke dummere end de fleste, men tav forknyt, og nøjedes med at være taalt i sit eget Hus.

En Dag blev Anders syg; han var kommen lidt sent hjem en Aften, Døren var lukket af, Anders maatte sove i det kolde Huggehus.

Det blev Lungebetændelse — Doktoren trak paa Skuldrene — Lise gik til Spaakonen i Vinderup.

Spaakonen profeterede, at om de flyttede Røde Anders, saa laa der i Kortene en Rejse til ham. Den Rejse vilde blive saa lang, at han vist vilde glemme at vende tilbage.

Lise nikkede og gik hjem.

Næste Dag flyttede hun og Mikkel den syge med stort Besvær over i den iskolde Storstue i den anden Længe, under Paaskud af, at der var bedre Luft og mere Ro. Dér døde Røde Anders inden Aften.

Siden var alt gaaet galt for Lise — Mikkel blev knust under en Sandgrav, der skred sammen, kort efter, de var bleven gift — Kreaturerne vanrøgtede og Gaarden blev solgt.

Nu sad hun ene og fattig i det lille forladte Hus mellem Bakkerne, hvor ikke engang Synet af de skiftende Aarstider i Naturen var hende forundt og hvorhen Mennesker og Dyr kun søgte i Ny og Næ.

Men siden Røde Anders blev begravet, havde

Lise Rædsel for Kirke og Kirkegaard med hvad dertil hørte. —

«Det var end'da skiøn te de kom!» gentog hun, «a æ jo saa jenle, saa jenle, hwar aa jen Daw . . .»

Pæsten greb hendes sidste Ord:

«Ja, ja, Lise,» sagde han, «vist er Du ene. Det er sandt. Men om Du nu kom over i Kirken en Gang imellem, saa traf Du jo Mennesker, og I vilde komme til at tale sammen, og de vilde søge Dig og Du dem. Vorherre har jo selv sagt, at det er ikke godt for Mennesket at være ene.»

Men Lise er standhaftig.

«Aa, a har jo saa mi' Tanker te Selskav . . .»

Præsten afbrød hende:

«Nej, Lise,» sagde han; «det er for lidt. Den, der aldrig hører andre Mennesker tale, der ikke kan skrive sit Navn og ikke læse en Bog, den som intet hører og intet ser, hvis Ønsker ikke naaer ud over at faa Kornet paa sin Mark og Mælken fra sin Ko til at strække til for sit Underhold — hvor skulde hun faa Tanker fra til at udfylde Minuternes Evigheder med? Den, for hvem Regn og Sol kun betyder Grøde eller Skade for hendes Mark, for hvem Himlen kun er Luft og Jorden Sand og Muld — hvor skal det Menneske faa Tanker fra til at løfte sin Sjæl? Kun Een har skabt en Verden af intet — ingen gør ham det efter.»

Men gamle Lise bøjer kun Hovedet dybere og søger med Pinden efter en Maske, der er gledet ned.

Længe taler Præsten og den Gamle, og som saa ofte før ender det med, at Lise kysser Præstens Haand, til Trods for hans Modstand, mens Taarerne drypper ned over den, og lover at komme i Kirken næste Søndag — rigtignok med den betingede Tilføjelse: «Om da æ Wærligh ee er for slim.»

Saaledes har deres Samtale endt hver Gang i de sidste Aar.

Og da Opfattelsen af Begrebet «Godveir» jo er ret subjektiv, saa mener Lise paa det bestemteste at kunne forsvare, at hun endnu ikke har vist sig i Kirken nogen Søndag.

«Ja, æ Præjst æ jo da aa saa møj jenle — det æ endda gæv for ham, at han haar den bee, men det va'er wal aa kun e bee' Ko'n Ti', faer hun skal astei aa . . .»

«Hvad mener Lise?» Præsten saae forundret op.

«Hun skal wal aa gywtes jen Gaang!» svarede den Gamle, «det blywer de jo da, hwar aa jen!»

Præsten vendte sig mod Vonne — i det samme mødtes deres Øjne — hans saa bedende angst — paa den lille Tegning paa Væggen.

Og i et bange Spørgsmaal farer hendes Blik som en fangen Fugl mellem Faderen og den Gamle, og tilbage til Faderen igen. Saa vendte hun sig hurtigt, og gik hen til Vinduet, hvor Stillitsen fløjtede i sit Bur mellem de ildrøde Pelargonier, mens Mons havde anbragt sig paa Træstolen nedenunder, hvorfra den med et andægtigt, men stærkt begærende Blik lyttede til Trillernes Mangfoldighed. —

Da de gik tilbage gennem Heden, hvor Aftenens Skygger allerede skred — stansede Vonne med eet og brast i Graad.

Præsten løftede hendes Ansigt mod sit.

«Hvad er der lille Vonne — hvad er det?»

«Jo,» sagde hun — «jeg synes, det var saa forfærdeligt strengt, det, Du sagde til gamle Lise Ensom i Dag. Det lignede Dig jo slet ikke. Aa, sig, at Du ikke mente det — det, at kun Een har skabt en Verden af intet, og at ingen gør ham det efter — sig det Far, sig det! Det vilde være saa forfærdeligt uretfærdigt, om de ensomme ogsaa skulde være forladt af Tanker og Drømme. Sig, at Du ikke mente det Far!»

Præsten stod saa underlig skuffet. Maaske havde han i denne pludselige Graad ventet en Tilstaaelse, et Fortrolighedstegn — han saae paa hende — hun saae saa usigelig bedrøvet ud.

«Græd ikke, lille Vonne!» sagde han stille, mens han samlede Hattens hvide Baand under hendes Hage — «jeg kan ikke sige Dig, at jeg ikke mente, hvad jeg sagde — at ingen kan gøre ham det efter. Men hvad Gud har gjort een Gang, kan han jo gøre oftere — kom, lad os gaa tilbage til gamle Lise og sige hende det.»

«Herre, er det Dig, der kommer
I det milde Aftenskær» . . .

Oppe paa Lyngholt laa Fru Mette tilsengs.

Hun havde lagt sig, da de sidste Blade faldt, og Novemberstormen slog sine stærke Vinger mod hendes Rude.

Da de sidste Vinterpærer var plukket ned og Køkkenurterne gemt bort i Sandkasser, da Havemøblerne var bragt i Hus og Rosentræerne tilbundne — denne Slutningsact af Sommerens Skuespil havde hun selv villet overvære og dirigere — saa kunde hun ikke mere. Hun havde udsat det saa længe som muligt at gaa til Sengs, thi hun havde hørt, at naar gamle Folk først lægger sig, saa hænder det som oftest, at de ikke kommer op igen.

Og Fru Mette hadede Døden. Ikke at hun frygtede den, hun blot hadede den, som hun hadede alt Opbrud, alle Forstyrrelser og Afvigelser fra det daglige. Derfor var ogsaa Sygdom hende en Afsky, fordi den ofte kom som Dødens Forrider.

Da hendes Mand, som maaske var det eneste

Menneske, Fru Mette havde elsket, blev syg, havde hun taget en Sygeplejerske, og var selv flyttet over i en anden Fløj saa langt fra Sygeværelset som muligt. En Gang om Dagen saae hun ind til ham, det vil sige, hun stod i Døren og nikkede.

«Jeg hader Sygdom!» sagde hun blot forklarende til sine omværende. «Jeg kan ikke gøre ved det, men det er mig umuligt at sidde derinde.»

Efter Mandens Død var det først, som om hun havde faaet ham tilbage igen. Hun lod en Portrætrelief udhugge i Marmor paa hans Grav, og dér sad hun ude timevis om Dagen og fortalte hvem, der vilde høre det, Børn som Gamle om, hvor god og klog en Mand, han havde været, og med hvilken Dygtighed han havde røgtet Gaardens og hendes Tarv. Hun dyrkede hans Billede, mens hun havde fornægtet ham selv, da Sygdommen kom og krævede de Ofre, som burde kaldes Hustruens Ret, men som hun ikke engang vilde anerkende som hendes Pligt.

«Lad mig ligge!» sagde Fru Mette en Dag, da den gamle Præst var kommen ned for at se til hende. «Lad mig bare ligge i Fred; jeg er som et gammelt Skib, der er lagt paa Bedding, nu har det rejst og udrettet hvad det skulde.»

«Een Rejse endnu kommer det dog til at gøre!» sagde Præsten mildt, «til den er intet Fartøj for skrøbeligt eller for ringe, blot vi har den rette Styrmand ombord.»

Men Fru Mette smilte koldt.

«Er der en Styrmand, der mener, at han har Ret til Fartøjet, og at det er Umagen værdt at bjærge det i Land, saa kommer han nok, uden jeg behøver Lods til at hente ham. Farvel, Hr. Find — Tak for Besøget. De skal ikke gentage det. Jeg har bedt Dem være min Ven, ikke min Præst. Jeg behøver ingen.» —

Pastor Find var selv bleven saa gammel i den sidste Tid.

Han følte sig syg og træt. Syg hver hvid Vinterdag, hver stjernetændt Nat. Med Freden kom ogsaa Slappelsen efter de aarelange Lidelser og Savn; han følte det, som var en Flod, der havde bruset stærkt og længe i hans Sjæl, i Færd med at ebbe ud; han syntes allerede, at han kunde mærke paa enkelte Steder helt nede i Bunden det tørre Flodleje, det var som skrumpede alt ind inden i ham og blev saa underligt marvløst og slapt.

Men Vonne vidste intet.

Naar han var sammen med hende, syntes han den gamle, syntes glad og fortrøstningsfuld, som i den første Tid, efter han havde fundet hende igen; kun naar han var ene, følte han det som lukkede Livets Mure sig mere og mere sammen om ham. Men langt borte, højt oppe over de trange Mure øjnede han i stærkere og stærkere Skær, Glansen af den signede Dags Lys. Den Dag efter hvilken der ingen Nat kommer, det Lys, som intet Mørke kan slukke.

Af og til var det dog, som vaagnede gamle Tvivl og Ængstelser i hans Sjæl.

Thi her gik han jo og turde slet ikke tale om alt det, der fyldte ham, turde ikke fortælle hende, hvorledes Helligaftenens Fest laa over hans Tanker, Aftenen før den store Festdag, da hans Sjæl skulde se Guds Ansigt. For hende var det jo Savnet og Adskillelsen — den Dør, som skulde aabnes for ham, betød jo for hende Skillemuren, den, der ikke kunde overstiges, før Tiden var inde.

Og atter vaagnede Selvbebrejdelsen.

Aa, hvor havde han kunnet nænne at sætte et Barn ind i Verden, hvis Opvækst og Ungdom han aldrig havde turdet haabe eller vente at faa Lov til at følge, hvis Livsdag han ikke skulde naa at se hegnet af nogen bunden Lykkes skærmende Gitter. Aa, hvor havde han kunnet gøre det!

Blot vide hende sjæleligt forsørget, hun for hvem Kærlighed og Ømhed var større Livsbetingelser end det daglige Brød, hun, for hvem Ensomheden altid havde staaet som den tungeste af Skæbner!

Men han nænnede ikke, kunde ikke faa sig selv til at tale til hende om sine Bekymringer siden den Eftermiddag nede ved Bækken, ængstelig for at hun skulde tro, at han helst vilde leve sin Livsaften ene, uden hende, hun som elskede ham saa højt. —

Siden Moderens Død havde de grønne Skodder ikke været fjærnet fra Vinduet i hendes Værelse. Altid havde det Værelse staaet for Vonnes Barne-

fantasi med en hemmelighedsfuld, næsten hellig Andagt over sig. Hvor gærne havde hun ikke tittet der ind; hun huskede endnu det gamle Orgel i Krogen, Sengen og Toiletbordet med det hvide Omhæng og de svære Sølvlysestager med de gule, drejede Voxlys. Og saa dette vuggende Tapet, der altid bevægede sig ganske sagte, blot man tog i Døren, eller traadte lidt haardt i Gulvet.

Hun huskede endnu, hvor Vuggen med den lille Bror havde staaet, og hvor sagte de havde maattet træde derinde den Gang.

Endnu længe efter at det lille Barn var begravet, taalte Mamma ikke, at nogen gik over Gulvet derinde, uden paa Taaspidserne. Det var som laa det sovende Barns Aandedræt endnu i Luften, som slumrede her sagte aandende Minder, der ikke maatte vækkes.

Hun huskede Moderen siddende i den gamle lakerede Gyngestol ved Vinduet i det Værelse, med det lille Barn paa sit Skød; timevis kunde hun sidde og gynge sagte frem og tilbage — hver Gang Stolens Gænger gik nedad, bøjede hun Hovedet fremover og kyssede Barnet paa dets fine, silkebrune Haar.

Og hun huskede en Dag, da hun kom ind, at Moderen laa paa Knæ med Armene ind over sin Seng og hulkede saa højt, at det gamle Tapet bævede, og det saa ud, som om alle de røde, svajende Rosenranker rystede sagte og deltagende med alle deres fine Blade.

En Dag i Sommer, mens Faderen var rejst bort, havde een af de grønne Tremmer i Skodden løsnet sig, og var falden ud; Vonne saae det, og var i samme Nu henne ved Vinduet — men saa stærkt trængte en Følelse af Helligbrøde sig ind paa hende, som hun stod dér, at hun to Gange havde fjærnet sig igen, før hun vovede at titte ind.

Men alt, hvad hun havde set, var blot en Støvstraale, der dansede i Solen; dér hvor Skæret faldt hen over Gulvet, øjnede hun en gulnet Kniplingsflig af Mammas Friserkaabe, der var gledet ned fra Stolen.

Saa havde hun strax ladet Tremmen sætte i, inden Faderen kom hjem — det Værelse tilhørte jo ham alene. —

Nu, da hun gik ene dér og led, følte hun undertiden en sygelig Trang til at liste sig derind, dér hvor Moderen havde færdedes, havde levet og lidt — hvem ved, maaske holdt hendes Sjæl endnu til derinde — hun var jo dog hendes Barn, maaske vilde den komme til hende, lægge Armene om hendes Hals og give hende Lov til at græde ud i hendes Favn.

Det var jo netop blot det — aa, blot det, at kunne faa Lov til at græde rigtig ud en Gang! Hun tænkte paa, hvor ofte Menneskene havde ondt af dem, der var bedrøvede og græd — hvilken Uretfærdighed mod alle dem, der maatte lide uden Taarer!

Mange Gange havde hun rejst sig og var gaaet op fra Haven med den faste Beslutning, at nu —

nu vilde hun sige den gamle Far det altsammmen, og saa faa Lov til at græde ud hos ham — men hver Gang var hun stanset paa Halvvejen.

«Nej!» havde hun sagt til sig selv atter og atter — «hvorfor gøre ham ulykkelig ogsaa — ene var jeg om Lykken, og ene vil jeg være ogsaa om Lidelsen.»

Ofte var hun ogsaa begyndt at skrive til Troels, hun vidste jo ikke, hvor han var, men hun huskede, at han engang havde fortalt hende, hvor Ebstrup boede, ude paa een af Smaavejene paa Frederiksberg. Sandsynligvis holdt han til dér, i hvert Fald vilde Brevet, sendt dertil, nok komme i de rette Hænder.

Men ogsaa her var hun stanset paa Halvvejen, raadvild og bedrøvet.

Aa, om Faderen havde været yngre og stærkere, saa hun havde turdet gøre ham til sin Fortrolige, saa at han foruden at være hendes Far og hendes Præst tillige kunde været hendes Ven!

Vilde hans gamle Hjerte kunne forstaa og bifalde, og fremfor alt: vilde det kunne bære alt det, som hun trængte til at dele Byrden af med en Ven?

Og hun tænkte paa Faderens Ord: «Hans Ansigt er den signede Dag» — aa, men hun var jo saa ung endnu, skulde hun ikke turde kræve nogen jordbunden Lykke først, skulde virkelig hendes unge Sjæl allerede kun være henvist til at søge Lykken i Freden og Resignationen?

«Husk, lille Vonne, den første behøver ikke altid at være den rette, eller den eneste!» Men det følte hun, og det vidste hun saa trygt og saa sikkert, at hvad og hvem Livet senere kunde føre hende i Møde — Troels var og vilde for hende blive som den danske Læge havde været det for Mamma, «hendes Livs første, hendes Livs eneste.»

En Eftermiddag i Februar kom der ridende Bud med Brev fra Lyngholt, at Fru Mette var død.

Om Præsten vilde forrette Jordpaakastelsen uden Tale, uden Bøn eller Salmesang. Hvad der skulde siges, stod paa hendes Gravsten. Det behøvede ikke at gentages.

«Du ved, Mor var lidt egen,» skrev Skovrideren. —

Vonne havde været der oppe den næste Formiddag, hun vilde se til Dea og Mitte, hun syntes de maatte føle sig saa ene nu, og hun bebrejdede sig i Stilhed, hvor lidt hun egentlig havde været for de to Søstre, og hvor sjældent hun havde søgt deres Selskab.

Hun havde truffet dem i Vaskeskindshandsker og med Støvekoste.

«Farmor var jo gammel!» sagde de.

«Nu skal vi til København hos Mormor. Naar vi gaar i Halvsorg i Vinter, kan vi godt danse i Slutningen af Saisonen.»

Inde i det lille Kammer i Gavlen sad Tante Thea og græd.

Hun havde saadan en underlig lydløs Maade at

græde paa, saa haabløst stille, uden Suk eller Klage, som vidste hun, at hendes Sorg var hendes alene, den ingen vilde dele med hende eller gøre til sin. Vonne syntes, at der laa en Verden af Ensomhed i de Taarer. Gamle Menneskers Sorg — aa, det kunde hun ikke holde ud!

Det gamle Hoved, der hvilede saa tungt paa Armene i Vindueskarmen, det tynde, graa Haar og den bøjede Ryg med den sorte Kjole om de magre, magre Lemmer —

«Tante Thea — aa, Tante Thea!» . . .

— Da Vonne kom hjem, laa der et Brev til hende paa hendes Bord.

Haandskriften var hende fremmed, men da hun havde set Stemplet, kastede hun Handsker og Kaabe, og rev Konvoluten op.

Og mere og mere undrende gled hendes Øjne ned over de tæt skrevne Sider:

«Kære Frk. Yvonne!

De vil sikkert undres over et Brev fra et Dem fuldstændig ukendt Menneske, men naar De hører mine Bevæggrunde, og naar De har læst mit Brev til Ende, saa vil De ikke alene forstaa, hvorfor jeg skrev, men De vil endogsaa indrømme mig, at jeg slet ikke kunde lade det være.

Jeg maa først have Lov til at præsentere mig, og endda bede Dem om Undskyldning, fordi jeg

endnu ikke har gjort det. Mit Navn er Johannes Ebstrup, og jeg er Billedhugger, ret fattig, og indtil min Gruppe for to Aar siden, ret ubekendt. Jeg staar i Begreb med paa et større Rejsestipendium at tage til Grækenland sammen med min Hustru, for at studere græsk Skulptur, og det er min Hensigt, om ikke alle Forventninger slaa fejl at blive der for bestandig.

Alt dette, som imidlertid ikke kan interessere Dem, skulde jeg dog ikke trætte Dem med at fortælle, hvis jeg ikke havde en Arv, som jeg skal efterlade herhjemme, en Arv, som er mig saa dyrebar, at jeg ikke uden Sorg kunde tænke paa, at den skulde falde i Hænder, som ikke var de rette, og som ikke vilde vide, at vurdere dens Sjældenhed og Ægthed.

Denne Arv er min Ven, den bedste, den eneste, som jeg ejer næst min Hustru, en Ven, som overfor mig har forenet en Brors og en Søsters — ja, om jeg ikke var bange for i Fantasien at se Dem smile, kunde jeg næsten fristes til at sige: en Mors Egenskaber.

Ved De, hvorledes jeg kom til Troels Forum første Gang, en Vinteraften for fire Aar siden?

Ja, min Historie er snart fortalt, den er mere trist end egentlig ualmindelig.

Jeg er Bondesøn, fandt Velyndere, der tog sig af min Uddannelse, men som døde, førend min Udvikling var endt, og jeg kunde staa paa egne Ben. Havde lejet mig et Kvistkammer uden Kakkelovn,

for ikke at faa Anfægtelser i Retning af Tilbøjeligheder, som jeg ikke kunde tilfredsstille. Stod op af min Seng Kl. 6 Vintermorgener for at gaa mig varm paa Gaden. Havde staaet «paa Naade» og modelleret i en Malers Atelier — Maleren rejst, Atelieret lejet ud. Der stod ikke noget om Johannes Ebstrup i Lejecontrakten. Jeg havde ikke Tag over Hovedet. Jeg saa at der var Atelier her oppe, og nu kom jeg og bad simpelthen om Husly.

Forum, der aldrig havde set mig for sine Øjne, tog imod mig, som var jeg en uventet men kærkommen Gæst; han tændte Blus op i Kakkelovnen og slagtede Fedekalven, det vil sige: han satte paa Bordet, hvad Huset formaaede. Jeg erindrer endnu noget om store, sorte Radiser, som drev Vandet i Øjnene, og en upaaklagelig Landvin i en meget appetitvækkende Fogliette. Siden vilde han absolut, at jeg skulde sove paa hans Sofa, men da min Egenkærlighed dog ikke var saa stærkt udviklet, at den kunde faa mig til at føle mig hjemme paa min Værts Sofa, mens han selv laa paa Gulvet, saa protesterede jeg paa det bestemteste mod denne Ordning.

Forum stod og betænkte sig et Øjeblik.

«Saa er der kun Gulvtæppet!» sagde han.

Og saa blev jeg rullet og bogstaveligt talt surret ind i det gamle, støvede Gulvtæppe, med en Sofapude under Hovedet og saa mange Omgange Seglgarn og Tov uden om, at jeg, paa Grund af mit mumieagtige Udseende døbtes og senere beholdt

Navnet: «Ramses den tredie»; og sov i min noget usædvanlige Køje roligt og fast som et Vuggebarn, uden en eneste Gang at vækkes af Kulden, hvad der var hændet mig jævnlig i de sidste Maaneder.

Siden den Aften var jeg ikke til at drive ud af Forums Atelier, hverken ved gode Ord eller Trusler, desuden mærkede jeg, at han trængte til en Ven, og ingen — det tør jeg sige — i hele den vide Verden, vilde hellere være det for ham, end jeg.

Først for et Par Aar siden, da jeg fik min store Gruppe antaget og solgt, fik jeg Midler til at leje mig et selvstændigt Atelier ude paa en af Smaavejene.

Kjære Frøken Yvonne — naar jeg fortæller Dem denne lille Indledning, saa er det egentlig blot for ikke at falde med Døren ind i Huset, som man siger, thi det, jeg egentlig har paa Hjerte, har jeg endnu ikke berørt, skøndt det ligger mig saa tungt paa Sinde som aldrig noget før i mit Liv. Og dog er det ikke for at genopvække hos Dem Følelser, som maaske er sovet ind, eller for, hvis de endnu er vaagne, at forsøge paa at uddybe eller forstærke dem.

Frk. Yvonne — hvorfor gemme sig bort for og lege Skjul med hinanden? Jeg vil hellere sige Dem det ærligt: jeg ved — maaske endnu bedre end De selv, hvilken Rolle, De har spillet i min Vens Liv, men jeg kan tilføje: jeg er den eneste, som ved det.

Kun forstaar jeg ærligt talt ikke Deres og hans Position, men ser i den kun Udslag af en sygelig

og overdreven Finfølelse, eller maaske fra Deres Side af en altfor barnlig Ømhed, der i dette Tilfælde ikke synes mig paa rette Sted. Dog dette skal jeg ikke blande mig i. Kun det maa jeg have Lov til at sige: De faar selv bære Ansvaret Frk. Yvonne, om De vil modtage Arven eller støde den fra Dem, thi til Dem og kun til Dem overgiver jeg den Ven, som har staaet mit Hjærte nærmest, næst efter min Hustru.

Vidste jeg ikke, Frk. Yvonne, at der i enhver, selv en ganske ung Kvindes Følelser for en Mand, findes noget af en Mors Ømhed overfor det lidt tunge og hjælpeløse i Mandens Naturel — jeg skrev da ikke til Dem som nu, thi det er egentlig den Ømhed, Troels trænger maaske mest af alt.

Jeg ved, at han vil aldrig komme, før De kalder, hvor lang eller kort Tid, det end vil vare — men husk, Frk. Find, at man kan ogsaa kalde, naar det er for sent, naar det Øre, som man vil naa, er saa slappet af at lytte, at det ikke mere kan skelne den Stemme, som det elskede højest fra de andre, det ligegyldige Røster. Og man kan kalde saa sent, at den Mund, som skulde svare, er forstummet for stedse, eller har glemt de Ord, som den kaldende helst vilde høre.

Kære lille Frk. Yvonne, jeg synes, at jeg kender Dem saa godt, at jeg maa have Lov til at sige Dem alt dette — til Trods for Forums kortfattede Omtale, kender jeg Dem. De ved selv, at man kan ofte høre mere i Stemmen end i selve Ordene.

Desuden har jeg jo næsten daglig set paa Billedet af Dem, som Forum har arbejdet paa herhjemme i Efteraaret, dér, hvor De sidder under den højstammede la France — jeg ser Dem jo saa tydeligt for mig, med det lyse Haar og de blege Kinder og de barnebly Øjne, hvori der synes at ligge en uopdaget Verden af Ømhed og Varme, et helt Eventyrrige af slørede Længsler og duggede Savn. Og jeg synes, naar jeg staar overfor dette Billede, saa forunderligt levende i al sin tyste Ro, at jeg faar baade Mod og Ret til at sige:

«Lille Vonne — kald, før det er for sent! Ingen vil med varsommere Haand løfte det Ubevidsthedens og Poesiens Taageslør, der dækker over Dine Længsler, ingen vil med nænsommere Pust aande Duggen fra Dine Barneøjnes Rude, og lægge sin Sjæl til Hvile hos Din — ingen vil løfte saa højt, ingen bære saa trygt som han.

Ja — saa har jeg ikke mere paa Hjerte overfor Dem — tilgiv mig, at jeg er trængt ind i Deres stille Tilværelse, men husk ogsaa paa, at det ikke er med Bøn om Almisse fra Een, der maaske allerede har mistet alt, men for at lægge en dyrebar Arv for Deres Fødder, og for at spørge Dem med Blikket fast i Deres:

Tør De støde den fra Dem, Frk. Find — tør De — tør De?!»

Troels' Ven

Johannes Ebstrup.

Vonne lagde Brevet sammen langsomt og tøvende — men hendes Bryst aandede tungt ud og der tændtes Smil i hendes Øjne. Thi i samme Nu vedgik hun for første og sidste Gang for sig selv, at en hemmelig Angst for, at hans Kærlighed skulde være død, havde ligget og brændt et Sted langt inde i hende. Først det Nu, da Angsten løstes, turde hun se den i Øjnene, derfor blev det et Strejfblik, angerfyldt men smilende, der mødte dens til Afsked.

Nu syntes hun, hun kunde bære alt, møde alt, blot hun vidste, at han endnu holdt af hende, hun følte det, som havde dette Brev givet hende ham til Arv og Eje; hvor langt de end færdedes fra hinanden, ingen kunde komme og gøre nogen Arveret gældende, hendes var han — hendes nu og i al Evighed. —

Fru Mette blev stedet til Jorden paa en tindrende hvid Vinterdag — Sneen blev strøget til Side, hvor hun skulde ligge — da Graven var kastet til, føg den atter sammen, saa Blomsternes Dynge laa mod det hvide Dække, som strøet over Sengens Lagen.

Der blæste en bidende kold Østenvind; den gamle Præst frøs i sin tynde Kappe, hans lange, hvide Haar slog som en sølvbræmmet Vinge mod hans Tinding, og smøg sig hen over de indfaldne Kinder.

Han stod et Øjeblik deroppe — raadvild, kæmpende med sig selv.

Saa rømmede han sig. Og de strakte Hals og

lyttede — alle lyttede de med de hule Hænder om Øreflippen, skærmende mod Blæstens hensynsløse Raab.

«Den afdøde har ønsket, at der ikke skulde tales eller synges ved hendes Grav,» sagde han dæmpet, «og derfor skal der ogsaa være stille om hendes Navn. Men skulde der her iblandt Eder være een og anden, som maaske i dette Øjeblik tænker: «Jeg takker Dig Gud, at jeg ikke er som denne» — saa gaa hen og se paa Fru Mettes Ligsten, og læs dér Tolderens Ord. Og husk, at Skriften beretter, at denne gik retfærdiggjort hjem fremfor den anden.»

Og een efter een faldt Hænderne ned fra Ørerne, og taus og bøjet spredtes Skaren, og hver gik til sit.

Fod for Fod gik den gamle Præst hjem, han var kortaandet og hostede, han tyngede ogsaa mere paa Vonnes Arm end han plejede.

«Er Du syg, Far?» spurgte hun ham ind i Øjnene — «Du gaar saa tungt?»

Men Præsten hørte hende ikke.

Stille smilende saae han hen for sig.

«Denne gik retfærdiggjort hjem!» hviskede han sagte — «hjem, hjem!»

Med eet standsede han, og lagde sin Arm paa Vonnes.

«Vonne!» sagde han — «se derover mod Vest — hvad er det, der kommer glidende mellem de røde Aftenskyer — Vonne, se op mod Solen, og sig mig, hvad Du ser?»

Hun fulgte Retningen af hans Blik.

«Jeg ser en underlig Skydannelse!» svarede hun, «belyst af Sol, med hvide Tinder, som Spejlbilleder af fjærne snedækte Bjærgtoppe.»

Men Præsten hørte hende ikke.

«Jeg ser Baaden, som Dante saae,» hviskede han med dæmpet Fryd i Stemmen, «den, der kom fra Paradisets Rige — ingen Aarer roede den, ingen Sejl bar den, men i Stavnen stod en Engel, med sagte viftende Vinger, der drev Baaden frem som hvide Fjedersejl.»

Vonne stirrede derop.

«Kan Du huske, Far, hvor mange Slotte og Byer, hvor mange Skibe og Taarne, vi har bygget sammen af de Aftenskyer, mens jeg var lille — hvor langt vi foer paa de Skibe, hvor højt vi steg paa de Tinder?»

«Saa mange Slotte, vi har rejst, og saa mange Skibe vi har bygget!» sagde Præsten — «aldrig kom der Bud til mig fra Paradisets Stad før denne Aften.»

Nede i Dalen ligger Præstegaardshaven med Rim over alle Grene. Rim over Birk og Rim over Elm, Rim med Blink af Rosenstene, Rim med Spind af Sølvertraad — Rim med Marmorskær, Rim med Elverglans — Præstegaarden selv ligger som et Elverland spundet ind under hvide Drømmes hvide Hænder. Og under Sølvpoplernes snefrosne Portal gaar den gamle Elverkonge ind i sit Slot, den gamle Elverkonge med Rim i Haaret og Sne over Kind og Haand.

Saa hvid og saa tyst træder han over sit Riges Tærskel. —

Da Vonne en Stund senere sad foran Spejlet for at fæstne sit Haar, som Blæsten havde løsnet — saa hun gennem den aabne Dør, at der faldt en lang, smal Lysstribe hen over Gangen paa det Sted, hvor Døren førte ind til Mammas lille Kammer.

Hun listede sig derud — jo, Døren stod paa Klem derind til.

Sagte sneg hun sig hen . . .

Der kom et koldt Pust derinde fra — i den gamle Gyngestol ved det aabne Vindu sad den gamle Præst i Aftenrødens Skær, med Ansigtet vendt mod den vigende Sol. Hænderne hvilede saa hvide og trætte uden Bevægelse i hans Skød — uden den mindste Bevægelse —

Den gamle Præst var død.

Død i Vintersolens Aftenskær, død mellem sine Minder, selv nu et Minde som de.

De milde Øjne var bristede, men det kendtes paa deres højtvendte Blik og paa Smilet om hans Mund, som var de bristede ved Glansen af det Lys, som intet jordisk Øje taaler, og det var som vidnede hans tause Læber selv i Døden:

«Hans Ansigt er den signede Dag!»

Men ude i Vest slukkedes Solskæret, og Baaden med Englens udspændte Vingesejl gled tilbage til Paradisets Kyst. —

Det drysser med Guld og det daler med Hvidt. Der flagrer som tusinde løsrevne Sommerfuglevinger gennem Foraarsaftenens Dæmringsslør, der ligger som en bævende Drøm over Haverne paa alle de smaa Villaveje.

Hæggebærrets Rakler hænger tunge som Fløjlskvaster i Løvdækkets grønne Baldakiner, og Pilens Kviste danser paa silkegraa Dunsko. Men ud over Hækkene svinger Guldregnen sine gyldne Røgelsekar, saa Duftens tunge Sødme glider næsten synlig ud gennem Luften i den skære Foraarsnat.

Saa tidligt er alt kommet iaar, at Hvidtjørnen endnu ikke har kastet sine brunrøde Bær fra ifjor, de sidder som mørke, tunge Koraller og lyser i dens hvide Slør.

Der glider en Skygge hen over den tyste Blomstersne.

Sortklædt, lille og fin glider den frem — som en mørk og hellig Nattens Dronning, sprunget ud paa en Nat mellem alle sine hvide Søstre.

Og de stirre efter hende alle, baade Bær og Blomst, baade dryssende Guld og dalende Hvidt.

Med eet stanser hun — der ligger et Hus, i en forvitret Have, med et forfaldent Stakit, overskygget af store hældende Akasier med violette Blomsterdruers Klaser og af et gammelt Kastanietræ, der staar tændt med mange hvide Lys, med smaa brandrøde, slikkende Flammeblus i Midten, som et Foraarets store, overdaadige Juletræ.

Mellem de tætte Løvblade skimter den sorte Skikkelse dernede en gammel Palet oppe paa Vejrhanens Plads; den drejer sig langsomt i Aftenvinden med syv strittende Pensler, der viser alle Børsterne frem.

I Vejkanten løber en bred Græsstribe og begrænser Kørevejen — der staar Duft op fra Kløver og Nellikerod, et fint Strøg paa en Græshoppefedel dirrer nede mellem Straaene, og faar dem til at bevæge sig ganske sagte — eller maaske er det en Regnorm der er dukket halvt op af Jorden, og svajer frem og tilbage mellem Græstuerne og vejrer Regn.

Hun aabner Laagen — den klager sig i sine gamle, forsømte Hængsler. Saa, nu staar hun under det store Ateliervindu — der brænder Lys et Sted dér langt inde i Baggrunden, der falder en Lysstribe ud over al den hvide Vaarsne fra Hæg og Kastanie.

Hendes Hjerte hamrer — aa, om han vidste, hvem der stod hernede, han, for hvem Lyset brænder derinde — aa, om han vidste det!

Hun stod et Øjeblik, som for at faa Vejret —

saa aabnede hun Læberne, og sang sagte nynnende, den første Strofe af Schuberts: «Doppelgänger».

«Still ist die Nacht» — —

Hun vidste fra Troels, at det var deres Signal, Vennerne, som samledes i Ebstrups Atelier — var der nogen hjemme, svaredes der med den sidste Halvdel af Strofen.

I samme Nu blev Lampen slukket deroppe, Lysskæret paa Blomstersneen gled bort fra hendes Fødder.

Alt var mørkt og stille om hende. Kun en dæmpet, men ustanselig Svirren og Dalen af hvidt og gult gennem Mulmet forkyndte Vaarens unge Liv omkring hende.

Og hun huskede, at dette var deres indbyrdes Tegn, naar de vilde have Ro, naar de vilde arbejde eller i Seng — dette var en taus men tydelig Oplysning om, at der toges ikke mod Gæster iaften.

Aa, om han vidste — om han blot vidste hvem . . .

Og atter lyder den entonige Strofe, denne Gang stærkt og klart gennem den lydhøre Natteluft.

«Still ist die Nacht» —

«Es ruhen die Gassen!» lød det med en dyb Stemme deroppe fra, og i det samme blev et af de smaa Felter i den store Atelierrude aabnet, og Silhouetten af et Hoved viste sig i Aabningen.

«Hvad Fanden Bang — det kan ikke nytte — jeg vil i Seng iaften. Du ved, at jeg skal op i Morgen

før Hanen faar Sko paa, og ud og søge ny Model. Fanden ogsaa med de Motiver, der render rundt og gifter sig. Motiver burde leve i Cølibat. Punktum. Godnat.»

Efter denne Enetale blev det lille Vindusfelt igen smækket i.

Men Vonne gav ikke tabt. Nu var hun kommen, og nu maatte hun vide, hvor han var. Denne fremmede Mand med den underlige Stemme maatte dog vel vide, hvor den forrige Lejer var henne; hun kunde desuden høre paa hans Udtryk, at han paa een eller anden Maade maatte have havt Bekendtskab til Forum.

Hun gik helt hen til Muren og bankede paa Ruden fast og stærkt.

Den aabnedes atter med et ærgerligt Ryk.

«Men saa for . . . aa — om Forladelse —»

Silhouetten derinde begyndte at bukke gennem Mørket — «Undskyld — jeg ser, jeg tog fejl — var der noget» . . .

«Hvor er Forum?»

«Forum — hvad Fanden — om Forladelse — han er i Grækenland. «Er hat schon längst die Stadt verlassen!» brummede han med en dyb Bas.

«Hvad siger De?» Vonne knugede Hænderne fast om Karmen — «i Grækenland — naar er han rejst — hvad er hans Adresse?»

«Ja, det skal jeg lade være usagt — for saa nøje behagede det ham ikke at underrette Lauget. Han var muggen, da han rejste. Det kan for den

Sags Skyld ligesaa godt være Kreta eller Smørrebrødsøerne — saa nøje er jeg som sagt ikke underrettet. Men noget i den Retning var det.»

«Er han rejst ene?» spurgte hun sagte.

«Nej!» svarede Silhouetten deroppe — «han var saa nederdrægtig at tage Modellen med sig. Højst hensynsfuldt overfor os andre.»

Vonne slap sit Tag om Vindussprossen.

«Tak!» sagde hun stille, «og tilgiv, at jeg forstyrrede Dem saa sent. Jeg troede, Forum boede her endnu.»

«Jeg be'er! Aa . .» der syntes at gaa et Lys op for den anden — «det var maaske en Model?»

«Ja!» sagde hun saa tonløst sagte — «ja det var blot en Model.»

Hun begyndte at gaa henimod Laagen.

«Nej — stop lidt!» raabte Stemmen efter hende — «jeg har maaske Brug for Dem — vent lidt» . . .

«Nej!» svarede hun tilbage, idet hun aabnede Laagen — «jeg sidder kun for Forum.»

Den mørke Skikkelse strakte Hovedet undrende ud efter hende.

Saa lukkede han Ruden med et langtrukket «O—ho!» —

Men Vonne gik langsomt tilbage gennem alt det dryssende og dalende Blomsterliv om hende.

Ak — saa havde hun altsaa dog kæmpet forgæves alle de lange, søvnløse Nætter efter Faderens Død, hvor hun havde stridt med sin Længsel og

med sin Barnekærlighed, der havde strakt sine Hænder efter ham, langt ud over Døden.

Hver Dag der gik, havde denne Længsel tigget hende om Fred, flere Gange næsten drevet hende Pennen i Haanden — men saa var det, at Kærligheden til Faderen var kommen listende paa smaa tyste Barnesko, og havde lagt Armene om hendes Hals og set hende saa undrende bedrøvet ind i Øjnene.

«Hvor kan Du?» havde den hvisket, «aa, hvor kan Du lægge Dine Hænder i en Fremmeds, endnu førend hans Hænder er bleven kolde i Graven? Hvor kan Du søge Lykken i to fremmede Øjne i samme Stund som Lyset i hans er slukt — han, som i de lange Barnedage var Din bedste Glæde, Din eneste Ven! Om han kunde se Dig nu, vilde han da ikke tænke, at det sidste Leveaar, Gud undte ham, var Dig en Udsættelse for Opfyldelsen af Dine lønligste Længsler — vilde han ikke lide taareløs og stum ved, hvad han saa med Sjælens Øje?»

Og hun havde lagt Pennen fra sig, og var atter gaaet ind i Moderens lille Kammer. Og hun havde sat sig i den gamle Gyngestol ved Vinduet, dér hvor Moderen havde aandet sine varme Kys paa Barnets Hoved, og hvor Døden havde trykket sine kolde Læber paa Faderens Mund, og lagt sine stærke Hænder i hans.

Og hun havde lukket Øjnene og drømt, at hun

var Barnet, der sad paa Moderens Skød og halvsov under de blide Kærtegn.

Men saa var det, at hun var faldet i Søvn en Aften derinde under Gængernes monotone Knirken, og hun havde drømt en underlig Drøm.

Hun drømte, at hun gik ved Lidesø — Vinden listede ud og ind mellem Slugterne med kolde Pust, Vandet bruste dernede, og Natten var nær.

Men med eet blev alt stille, og Maanen gled frem paa en blaasort Himmel.

Og i det hvide Lysskær saa Vonne ovre paa den anden Bred en Mand, der laa udstrakt tæt nede ved Søen, hæve sig tungt paa den ene Albu, mens hans Blik saa søgende sorgfuldt gled ud over Vandet, som Baaden der stødes ud fra Land, men som er gjort fast ved Strandens Sten, saa den aldrig naar over.

Hans sandgraa Kofte bar Bælte af Sten, og skumhvide Bræmme, men hans Øjne var mørke og tunge som Nat over Hede, og hans Mund var smerteligt tegnet med dybe Linier om Læbens Flige.

Han aabnede disse smertefyldte Læber og en Lyd som af Fugletræk om Høsten skar sig ud over Lidesø.

I samme Nu hævede een af Bølgerne sig, højere og højere — og Vonne saae, at det var en Kvinde med grønligklare Øjne, hvori alle Havets Eventyr kom og gik som levende Drømme, og med

en stor, fugtig og dybtrød Mund, hvorfra Latteren rislede dæmpet og ustanseligt som Bølgekluk i Sandet.

Hendes Klædning var staalblaa og glat som en Slangeham, og hendes Haar flimrede i Lysskæret, snart fossende hvidt som Elv under Maane, snart soltindrende blankt som Guld over Bølge.

Og hun naaede Stranden, og smøg sig op langs den hvide Sten, og hun slyngede sine Arme om hans Hals, og lagde sit Blik, hvor alle Havets Eventyr kom og gik, til Hvile i hans tunge Øjne, der bar Hedens bange Nattesyner i deres Dyb.

«Hvorfor kommer Du aldrig?» hviskede hun, «der er saa koldt derude — saa koldt, saa koldt! Naar Du kom blev der varmt og godt!»

Og hun lo med sin rislende Bølgestemme, og vuggede hans tunge, stærke Legeme frem og tilbage i sine spinkle Arme.

«Jeg kan jo ikke!» lød det atter som Fugletræk fra den smertebundne Mund — «Du ved det jo, Mereta — jeg er lænket! Stranden er bunden, men Voven er fri — derfor maa Voven komme til Stranden, om de skal mødes.»

Og atter løftede han sig paa Albuen, og viste de tunge Lænker som holdtes nede mod Sandet af store, uløftelige Sten.

«Din Stakkel!» hviskede hun, og de rislende Latterkluk stansede for en Stund — «ja, hvor har jeg kunnet glemme det saalænge» — og hun bøjede sit Hoved over hans Ansigt, og hendes stærke, livs-

røde Mund lagde sig saa ømt og fast mod hans, som vilde den drikke alle de smertefyldte Længsler af hans Læbers Skaal, og hun løsnede hans Stenbælte, og drog ham længere ned mod de store Sten, at Lænken ikke skulde stramme.

«For sent, Mereta!» hviskede han, og forsøgte et Smil — «for sent!»

Men hun slyngede sit lange skumfine Haar over hans Pande, saa det skyggede over Øjnenes Sorg, og hun smøg sig tættere ind til ham; hendes søblaa Klædnings Flige laa som et gennemsigtigt Slør over hans graa Kofte med det tunge Stenbælte. Og hun smilte saa Tænderne skinnede frem, skøre og blaahvide som Havets Perlemor.

«Hvorfor kommer Du nu?» hviskede han — «altid bar jeg Elskov til Dig for Aarhundreder tilbage, da jeg selv var Sø som Du. Men Du glemte mig Mereta — jeg ventede og ventede, Du lovede at kalde — men aldrig kom Du Mereta, den Gang jeg var fri som Du, og vi kunde favnes. Nu da min Sjæl er forstenet og min Favn er kold, da mine Taarer er udtørrede og mine Hænder bundne, og tunge Lænker holder mig fast — nu kommer Du og forlanger Elskov. For sent, Mereta — for sent! Læg Din Haand paa mit Hjerte og føl — føl, hvor det er Sten, helt dybt ind. Kun saa meget Liv er tilbage, som kan begræde alt det tabte. Maaske naar Du kommer næste Gang er ogsaa det blevet Sten. For sent Mereta, for sent!»

Og den unge Kvinde gled langsomt tilbage, hun

slyngede Armene om sit Hoved og gemte sit Ansigt — saa dukkede hun under og kom atter op, ukendelig mellem Søens andre Bølger.

Men han, der laa lænket derovre, lagde sig atter tilbage i Sandet — og der drog Lyd som af Fugletræk hen over Søen.

Og sagtere og sagtere gyngede Voverne, Vonne syntes tilsidst ved at stirre paa dem, at det var som greb de fat i hendes Kjoleflige og drog hende med. Hun vilde skrige — men de vuggede hende blot ganske stille frem og tilbage paa deres vaade Gænger — der trak et koldt Pust henover hendes Ansigt — idet samme vaagnede hun.

Dér sad hun i Mammas gamle Stol, Gængerne bevægede sig sagte, som havde hun i Drømme selv sat dem i Gang. Vinduet stod aabent, en duftfyldt men skarp Vaarluft flød ind til hende.

Med eet stod Drømmen klart for hende og hun foer op.

Om det nu var sandt! Om han havde ventet, til hans Hjerte var forstenet, og hans Øje uden Taarer — var han maaske alt nu bundet af Sten, der tyngede ham, men som han ikke mere kunde kaste af?

Og der fødtes en Beslutning hos hende i dette Nu. Alt andet glemte hun, kun det vidste hun, at hun maatte derover, strax — iaften! Ikke skrive, ikke kalde — aa nej komme selv og lægge sin Haand paa hans Hjerte, føle om det slog endnu, smyge sig saa tæt op til ham, og løse hans Læn-

ker, og løfte hans Sten, hvor tunge de end kunde være.

Ingen skulde vide, hvor hun tog hen — kun den gamle Pige, til hende vilde hun sige, at hun tog til København til Tante Yvonne, dér, hvor hun senere skulde ind og bo for bestandig. Hvem havde hun vel ellers at gøre Regnskab for?

Strax efter Faderens Død var Onkel Dan kommet over for at hente hende, indtil den Tid, da hun skulde tage til Tanten.

Men Vonne havde ikke været til at overtale.

«Hvorfor vil Du gaa her Vonne? havde han spurgt, «i de store, tomme Stuer, Du, som altid frygtede Ensomheden — hvorfor vil Du selv vælge at være ene?»

Vonne saa paa ham.

«Onkel Dan glemmer mine Minder!» sagde hun. «Nu har jeg lært, at om der blot var eet Menneske i Verden, som man har elsket, da kan man aldrig for Alvor blive ene.» —

Og saa var hun rejst om Aftenen — var vandret fra Stationen ud til den lille Villavej, havde spurgt sig for vel tyve Gange, inden hun fandt den — og nu gik hun her, berøvet alle Haab.

For sent allerede!» lød det inde i hende. «For sent — for sent!»

Om hun blot var blevet derhjemme! Havde ventet og haabet, ventet, mens Aarene gled, ventet til Hjertet blev Sten og Haaret Sølv, og til alle Taarekilder var tørret ud! Haabet og ventet til Freden

en Dag var kommet over hende, saa hun kunde sige som den gamle elskede Far:

«Hans Ansigt er den signede Dag!»

Aa, men alt det, der maatte gaa forud for den Dag! Ingen Fred er saa dyrekøbt som Sjælens; hvor mange dræbte Haab, hvor mange kvalte Drømme, hvor mange, mange Savn, der skulde knuges tildøde, eller dysses i Blund, naar de rejste sig og græd som moderløse Børn.

Langsomt gik hun tilbage; hun kunde endnu naa Nattoget, fik endda en hel Times Ventetid paa Stationen. —

Med tunge Kast foer Iltoget afsted gennem det nattestille Land. Som Øjeblikksportraiter paa en fotografisk Plade, fæstnede sig hastigt som Lynglimt Billed efter Billed paa Øjets Nethinde.

De høje Fængselsmure ved Taastrup, hvor de sorte Vindushuller stirrede som udslukte, haabløse Øjne efter Toget, der frankt og frit og med Lynets Hast kastede sig ud i Verdens aabne Lande — en Landsby der sov, men med Lys i enkelte Gaarde, hvorfra der endnu i den sene Nattetime stod Kendsel af Tørverøg og Ovne, der blev «ildede», til en tidlig Morgens Bagning.

Paa Sorø Sø badede en Flok Drenge i Maanestriben, det saa ud, som sad de og vuggede i en lang forsølvet Kano — højt oppe roede en sen Stork sig hjem, Vingernes brede Aarer kløvede Luftbølgerne med en angstfyldt sukkende Lyd, som var selve Natten paa Jagt efter den, at den vovede

at skabe Lyd her, under Sommernattens korte Dynasti. —

Op gennem Jylland faldt hun i Søvn under de tunge Kast. Hun havde været ene i Kupeen hele Vejen — for første Gang i sit Liv havde hun ønsket en Rejsefælle, helst et Barn, som hun havde været nødt til at tage sig af, et Barn som græd efter sin Mor, og som hun havde maattet fortælle Eventyr for, for at faa til Ro. Et lille hjælpeløst Væsen, som hun havde maattet synge i Søvn, og siden siddet og vaaget over, at ikke Lyset fra den lille Loftslampe skulde træffe Øjnene, at ikke de tunge Kast skulde feje den lille levende Bylt ned fra Sædet.

Aa, om hun blot havde havt nogen at sørge for, saa hun havde været nødt til at glemme sig selv! Den Lod syntes endnu Vonne at være den tungeste af alle: saa fattig, trods sine Minder, at hun ikke engang ejede et Væsen, for hvis Omsorg hun kunde glemme sig selv. Saa fattig — aa saa usigelig, saa uretfærdig fattig!

«Du har jo et Barn!» lød det inde i hende, «Din Sorg, Dit Hjertes døde Barn. Fornægt det ikke, fordi det er dødt, men bær det hjem i Dine Arme, sted det til Hvile i Dit Hjerte, og drag Omsorg for, at ikke Aarene skal slette Mindeskriften paa dets Grav.»

Og hun var bristet i Graad, en heftig, anklagende Barnegraad, hun græd, til hendes Øjne tilsidst

faldt til, og hendes Tanker sov ind, overvældede af mere, end hendes unge Sjæl kunde bære. —

Da hun vaagnede holdt Toget ved een af de smaa Landstationer, et Par Mil fra Østerlide. Det var tidlig Morgen, Gruset nede paa Perronen var endnu fugtigt af Natteduggen, Luften strømmede ind gennem den aabne Dør, saa morgenfrisk og krydret stærk, som strakte hele Naturen sig, og aandede ud i eet Drag efter Nattens tunge Duftrus, der havde gjort den ør og ubevægelig, saa længe som Mørket varede.

Nede paa Perronen trampede en halv Snes morgenduelige Bønder omkring med Træskostøvler og sure Piber; de skulde ind til Holstebro Marked med det første Tog; solbagte og udslidte saa de ud, Duggen blinkede i deres røde Skægstubbe, og deres tunge Hvergarnsklæder lugtede af Stald og brændt Lyng.

Men hen over Taget paa den lille lave Stationsbygning skyllede de blaalige Syrenbølger frem og tilbage i Morgenvinden, og Elmen slog Smut hen over dem med sine flade Smaafrugter.

Vonne rejste sig, og gik hen i den aabne Dør, og aandede dybt ud. Hun strakte sine unge Lemmer, og følte med Undren hvor hver Muskel i hende var stærk og hver Nerve levende, og med Undren kendte hun, hvorledes alt i hende søgte mod Livet til Trods for, at noget i hende var dræbt i denne Nat.

«Faawall — faawall!» hørte hun inde fra Kupeen ved Siden af, fra en ung Pige som nikkede til een, der var steget ud — «er der ee kommen nogen aa hient Dæ?»

Vonne nikkede.

Ingen vilde nu mere være der for at hente hende. Som før, naar hun havde været nogle Dage borte, enten hos Møllerens paa Skallesø, eller hos den gamle Lærer oppe ved Hesselbjærggaarden — aldrig skulde nogen følge hende mere, aldrig nogen hente hende — ingen spørge, naar hun kom, ingen længes naar hun gik. Det var forbi altsammen.

Hun steg ud i Østerlide — der var blot en Holdeplads med et lavt hvidt Hus, der var Bolig for Portøren, som skulde sørge for Bagagen og Billetsalget. Paa den anden Side Skinnerne strakte sig Heden, blot med et Hegn af en lav Jordryg med en spredt Række halvvoxne Graner.

Om Frøkenen ønskede Posten med hjem?

Vonne gik ud og fik Bladene, der laa et Postkort og et Brev fra Tante Yvonne.

Hun satte sig paa den lille Bænk foran Huset for at læse Kortet. Det var fra Ebstrup. Der stod kun «Kjære Frøken Yvonne» og saa tre Spørgsmaalstegn.

Vonne rejste sig paa sin bratte Maade, som altid, naar noget gik hende imod — ja, han skulde faa det Spørgsmaalstegn besvaret — strax skulde hun sige ham det. Saasnart hun kom hjem, vilde hun skrive og fortælle det altsammen.

Saa blev han maaske tavs. Han, som havde efterladt hende en Arv, som han ikke havde havt Haands- eller Hævdsret over, en Arv, som var ødt eller gravet ned paa ukendt Sted, da hun kom for at hæve den.

Hjemme i Gaarden kom Feldman løbende ud af sit Hus, men smuttede efter et Par korte Velkomstbjæf hurtigt ind igen til den afbrudte Morgenhvile.

En hjemlig jysk Duft af udbrændt Tørveaske og nybagt Sigtebrød slog hende i Møde fra Bryggerset. Niels klaprede over Gaarden med den gamle Spaankurv under Armen, med Hønsenes Morgenføde, der drev et friskt Pust af Malt og Byg forbi hendes Ansigt.

Gamle Bolette kom stavrende ovre fra Hønsehuset med Forklædet fuldt af Æg, som hun havde glemt at tage ind om Aftenen.

Da hun saa Vonne blev hun saa forskrækket, at Overraskelsen nær var gaaet ud over Forklædets Indhold. Og der skulde ellers ikke dagligdags Ting til, for at bringe Bolette ud af sin jydske Ligevægt.

«Næj, saa snaar endda» . . .

«Der kom Gæjst i Jawts!» oplyste hun senere som rent tilfældigt, da Vonne stod ude hos hende i Køkkenet. «Ja, der gjore saa. En Herre og en bee' Stump Kløer.»

Gæster! Gæster til hende, hun som ingen kendte, som ingen Ven ejede i hele den vide Verden andre end Onkel Dan og Tante Yvonne.

«Naar kom de Bolette?»

«Aa, hun wa wal hal-ölle!» forklarede Bolette — «de rejst afstej te Lyngholt for en Stunds Ti sien, her te Maarn. Formedelst te a ku jo ee saj saa nøj te hwa Ti æ Frøken kom hiem.»

En Herre og et Barn — en lille Dreng! Maaske havde det været Præsten ovre fra Sevel, der et Par Søndage havde prædiket i Kirken efter Faderens Død; han havde en lille Dreng — men ham maatte Bolette da kende?

«Aa-e-ha!» Bolette slog i berettiget Foragt ad Vonne med sin store, røde Haand. «Om a kinne æ Sewelpræjst? ja, osse godt da — han har da wart hier saa manne Gan' . . . det wa ee helle den bee' Knæjt hans Faaer, de a ku sie.» —

Vonne var tung og rejsetræt, slap efter Spændingen og Skuffelsen — men de Gæster foruroligede hende — for hvem i Alverden. . .

Hun gik ind og lagde Rejsetøjet, vaskede sig og satte sit Haar om -- tog saa blot Hatten og Mammas sølvknappede Spaserestok og gik i Vej.

Solen stod højt paa Himlen, da hun naaede Indkørslen til Lyngholt, en varm og stikkende Foraarssol, saa hun glædede sig allerede ved Tanken paa den store, svale Forstue med Poppelskyggernes Dans paa de hvidkolde Marmorfliser, og med den kølende Lyd af Springvandets Rislen i den store Borggaard.

Der sad een i Forstuen paa en lille Feltstol med Ryggen til. Midt i de grønne Poppelskyggers Elver-

dans sad han og malede efter Udsigten fra Vinduet. Han havde Malerkassen i Skødet, i dens opslaaede Laag var fæstet et Stykke Lærred, som allerede i løse Omrids gengav de fire Løvemunde med de plaskende Vandstraaler vældende ud af deres Gab.

I eet af Vinduerne paa den anden Side, ud mod Borggraven sad en lyshaaret Dreng med Ryggen til og Benene hængende ud gennem den aabne Rude.

Vonne blev staaende et kort, sanseløst Nu — saa nynnede hun ganske sagte det kendte Løsen fra den Schubertske Sang.

Der var en Stol, der væltede og en Palet, der fløj henad Flisen — i samme Nu blev der ganske tyst i den store Forstue — — —

«Det gik som det skulde!» hviskede han. «Jeg ventede og Du kom. Det gik som det skulde, altsammen.»

Der var noget, der slog mod Fliserne, — der stod en lille Dreng bag Stolen og lo. Hendes Øjne spurgte.

«Salomon!» presenterede han sig selv, og forsøgte et kejtet Buk. «Lige hjemkommen fra Gudernes Athen.»

«Det har sin Rigtighed!» dokumenterede Forum, — «Salomon den vise, der gør Lyngholt den Ære at feriere her i fjorten Dage paa Indbydelse af Onkel Dan. Jeg har havt ham med i Grækenland et Par Maaneder. Det var den eneste Maade at

sikre sig ham paa. Du husker nok Vonne, at vi kaldte ham Aktiedrengen, fordi de alle vil have fat i ham. Jeg maatte sikre mig ham, til mit store Billede var færdigt. «Alene i Vinhaven. Bacchus stjæler Druer». Men Du skal nok faa det at se.»

Hun lagde sin Haand i hans, saa gik de gennem Gaard og Have, ned over det lille Markstykke ved Fjorden, og ind gennem Kirkegaardens Porte, der lyste saa flimrende hvide mod det staalblaa Fjordbælte.

Han løftede hende op paa sin Arm og bar hende over Grave og Grønsvær til de naaede Birkene, de to unge, svajende Birke, der stod Riddervagt over Faderens Kiste.

«Træd sagte Troels!» hviskede hun med usikker Stemme, — «træd sagte, at han ikke skal vaagne igen til sit Savn og sine tunge Minder — træd sagte Troels, ingen var lydhør som han. Ved Du — jeg har ofte om Natten, naar Regnen sukkede og Stormen skreg, staaet op og er gaaet herned, fordi jeg med eet fik Angst for, at de store Bølger, der gaa ude i Fjorden, skulde slaa op mod Muren og vække ham. Far skulde hvilet nede ved Lidesø, — dér træder Vandet sagte, og Stormens Vinger er stækkede af Hedeskrænters høje Mure.»

Men han bøjede hendes Ansigt tilbage og strøg Sorgen af hendes Blik, og Angsten af hendes Læber. Og videre bar han hende, mellem Lavendlernes blaalilla Hegn, ad de smalle, tilstrøede Rosenstier.

Men udenfor Kirkegaarden laa de solbeskin-

nede Enge —, dér løftede han hende ned i det dugslaaede Græs. Og Haand i Haand gik de ind i den signede Dag under Solbuens Lys, — som Kronen af en kæmpestor Paaskelilje skinnede den paa Himlen, Spejlbilledet af Blomsten fra Paradisets Have, dér, hvor det skønneste blier vor Hverdagsgæst, og hvor den rejsende ikke er som den, der besøger, men som den, der har hjemme!

ASTRID EHRENCRON-MÜLLER

LILLE FRU ELSEBETH

ET REQUIEM

Pris: 2 Kr. 25 Øre, indb. 3 Kr. 75 Øre.

Midt i Juletravlheden og Julelarmen udkommer denne Bog, gennem hvilken der klinger en sagte, blid Musik, hvis feminine Zarthed sikkert vil gøre, at den gaar fra Haand til Haand, naar noget af Julens Afgrøde er vraget eller glemt.

Denne Bog, vist Forfatterindens første Forsøg udenfor Barneeventyrenes Fantasiverden, handler om Musik. Om Mennesker, som lever og tænker i Musik — og døer i Musik. Og Musiken er paa en Gang Bogens Svaghed og dens Styrke. Den virker som en svævende Fantasi over et Tema, der er sløret af Længsler og Drømme, og derfor er den ikke let at faa Tag i. Men giver man sig Tid til den, lader man sig drage ind i det Drømmenet, som er spundet over den, saa kommer man til at holde af denne Bog, fordi man synes, at man finder saa meget smukt i den, saa meget, der taler til det gode i En.

Der er saa meget kønt i Skildringen af den lille Fru Elsebeth, som søger sin Næring i sit Klavers og en Violins Toner, og som naturligvis dog ikke deraf kan suge Kraft nok til at staa imod den nagende, smertefyldte Længsel mod sin Mand, der ikke i hende finder den, der kan bringe hans evige Udvé i Hvile.

Og da hun tilsidst dør, svækket af Musikens Opium, dræbt af den haabløse Kærlighed til Manden — da glemmer Læseren Bogens Svaghed i Kompositionen, og husker kun de smukke Vemodens og Poesiens Toner, der klang igennem dem. *(Pressen.)*

Faas i alle Boglader.

H. Hagerups Boghandel,
Gothersgade 30

KØBENHAVN 1905 — GRÆBES BOGTRYKKERI

RODES
EFTF.
SKRÆM
S
3
BROLÆGGERSTR.